

Vård- och omsorgsförvaltningen
Sammanträdande organ
Tid
Plats

Kallelse

2023-12-06

Vård- och omsorgsnämnden

2023-12-14 klockan 13:15

KTS-salen, Vita huset, Drottninggatan 18

Sammanträdet är öppet för allmänheten från klockan 13.15 till och med punkt nr 12.

Nr	Ärende	Beteckning	Föredragande
1	Upprop		
2	Val av justerare		
3	Fastställande av dagordning		
4	Riktlinjer för handläggning av enskilda ärenden inom vård- och omsorgsförvaltningen	VON/2023:62	Pia Aalto Andreas Karlsson
5	Månadsrapport september och oktober 2023	VON/2023:24	Lars Hernevid
6	Fastställande av plan med budget 2024	VON/2023:35	Lars Hernevid
7	Fördelning av föreningsbidrag 2024	VON/2024:3	Lars Hernevid
8	Bidrag till FUB:s lekoteksverksamhet 2024	VON/2024:5	Petra Kruse
9	Habiliteringsersättning 2024	VON/2024:7	Mona Kjellström
10	Upphörande av styrdokument - Riktlinjer för tillämpning av dataskyddsförordningen	VON/2023:64	Mona Kjellström
11	Kontroll av dataskyddsefterlevnad 2023	VON/2023:65	Mona Kjellström
12	Meddelanden		
13	Information - Maten på särskilda boenden för äldre		Maria Isaksson
14	Information - Lägesrapport från uppdrag om konsumtion och kostnader för korttidsvård		Petra Kruse
15	Information - Öppna jämförelser Vad tycker de äldre om äldreomsorgen		Aina Hollertz
16	Information - Öppna jämförelser Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård		Aina Hollertz
17	Aktuell verksamhetsinformation		
18	Redovisning av delegationsbeslut		
19	Arbetsgrupp för utvärdering av samrådsorganisationen		

Johanna Karlsson (S)
Ordförande

Förhinder anmäls till Mona Kjellström 0150-578 14 mona.kjellstrom@katrineholm.se

Av hänsyn till våra allergiker. Kom doftfri!

Kommande sammanträdesdagar år 2024

Beredning 13.15-15.00	11/1	15/2	11/4 kl. 15-16	30/5	15/8	12/9	31/10	28/11	
Nämnd 13.15	25/1	29/2	25/4	13/6	29/8	26/9	14/11	12/12	
Enskilt utskott 13.15-15.00	8/2	7/3	11/4	16/5	11/6 (tis)	5/9	10/10	7/11	5/12

Förslag om riktlinjer och allmänna principer för medborgarfunktionens handläggning

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att godkänna riktlinjer och allmänna principer för medborgarfunktionens handläggning.

Nämnden uppdrar åt förvaltningen att uppdatera dokumentet löpande och återkomma till nämnden vid behov av ändringar av principiell beskaffenhet eller av större vikt.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden beslutade den 31 augusti 2023, § 75, att införa digital tillsyn inom äldreomsorgen med start inom hemtjänst natt.

Utifrån beslutet uppdrog nämnden samtidigt åt förvaltningen att ändra riktlinjer och allmänna principer för medborgarfunktionens handläggning och redovisa för nämnden under hösten 2023.

Vård- och omsorgsförvaltningen har nu gjort en översyn av hela dokumentet och gjort flera ändringar som varit nödvändiga efter olika förändringar i nu gällande lagstiftning.

Riktlinjer och allmänna principer har också ändrat namn till riktlinjer för handläggning av enskilda ärenden inom vård och omsorgsförvaltningen.

Förvaltningen kommer att föreslå en separat riktlinje för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Ärendets handlingar

- Förslag om riktlinjer och allmänna principer för medborgarfunktionens handläggning.

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Pia Aalto
Enhetschef medborgarfunktionen

Beslutet skickas till: Medborgarfunktionen, intranätet, akten

Förslag

Riktlinjer för handläggning av enskilda ärenden inom vård- och omsorgsförvaltningen

Datum: 2023-12-04
Handläggare: Pia Aalto, Andreas Karlsson
Dnr: VON/2023:62-1.3.1

Dokumentinformation

Beslutshistorik

Ändrad av vård- och omsorgsnämnden

2023-12-14, § X

Giltighet

Gäller från och med: 2023-12-14

Gäller till och med: Tills vidare

Förvaltare¹

Inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde.

Kategori

- Anvisningsdokument

Uppföljning

Hur: Översyn av dokumentet.

När: Vid behov

¹ Förvaltarens ansvar innebär att:

- dokumentet efterlevs
- är tillgängligt
- följa eventuellt ändrade förutsättningar för dokumentet
- dokumentet följs upp och revideras
- dokumentet är aktuellt och uppdaterat

Innehåll

Riktlinjer för handläggning av enskilda ärenden inom vård- och omsorgsförvaltningen	5
Rättssäker myndighetsutövning.....	5
Värdegrund.....	5
Vård- och omsorgsförvaltningens värdegrund	5
Jämställdhet.....	5
Socialtjänstlagen	5
Socialtjänstlagens bärande principer	5
Krav om god kvalitet.....	6
Behovsprövning	6
Bosättningskommun och vistelsekommun	7
Förhandsbesked - ansökan om insats i en annan kommun	7
Asylsökande.....	8
Överflyttning av ärende till annan kommun	8
Generella insatser SoL	8
Dagverksamhet.....	8
Korttidsvistelse/Trygghetsplats	8
Matdistribution	9
Mottagningstimme.....	9
Service- och omvårdnadsinsatser	9
Omvårdnadsinsatser.....	9
Serviceinsatser	11
Trygghetslarm	12
Växelvistelse	12
Avgiftsfri avlösarservice i hemmet	12
Särskilt boende	12
Kvarboendepincipen	13
Behovsprövning.....	13
Kriterier	13
Parboendegaranti.....	14
Förenklat beslutsfattande	14
Stöd till enskilda med psykisk funktionsnedsättning.....	15
Bostad med särskild service.....	15
Boendestöd	15
Korttidsboende	16
Kontaktperson.....	16
Arbete/Sysselsättning	16
Hem för vård eller boende (HVB).....	16
Bostadsanpassningsbidrag	18
Färdtjänst och riksfärdtjänst	19
Färdtjänst.....	19
Riksfärdtjänst.....	19
Anhörigperspektiv	20

Handläggning	21
Ansökan och anmälan.....	21
Utreda behov.....	21
Beslut.....	21
Hantera överklagan.....	21
Dokumentation i handläggning.....	21
Allmänt - delegerad beslutanderätt.....	22
Formellt om beslut	22
Formellt om överklagande	22
Följa upp.....	22
Kollegie- och aktgranskning	23
Övrigt	24
Anmälan om missförhållande som rör barn	24
Barnperspektiv.....	24
Egenvård	24
God man och förvaltare.....	24
Lex Sarah och avvikelser.....	24
Samverkan	24
Sökande med annat språk	24
Tystnadsplikt	24
Utskrivning från sjukhus.....	25
Regionens tandvårdsstöd.....	25
Avgifter	25
Ordlista	27

Riktlinjer för handläggning av enskilda ärenden inom vård- och omsorgsförvaltningen

Rättssäker myndighetsutövning

Detta dokument presenterar riktlinjer avseende handläggning av:

- bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL
- tillstånd enligt lag (1997:736) om färdtjänst
- tillstånd enligt lag (1995:735) om riksfärdtjänst och
- bidrag enligt lag (2018:22) om bostadsanpassningsbidrag.

Riktlinjerna syftar till att skapa ett enhetligt och likvärdigt arbetssätt vid prövning av det stöd som faller inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde för målgrupperna enskilda med funktionsnedsättning och äldre. Insatser som ges enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) hanteras i separat riktlinje. Den här riktlinjen ska också fungera som vägledning i arbetet med prövningsförfarande och skapa förutsättningar för att enskilda medborgare bemöts av en rättssäker myndighetsutövning.

Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning av den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan. Samtliga ansökningar behovsprövas utifrån individuella förhållanden på delegation av vård- och omsorgsnämnden.

Riktlinjerna utgår från aktuella lagrum, förarbeten, föreskrifter, rättspraxis och andra relevanta dokument.

Värdegrund

Vård- och omsorgsförvaltningens värdegrund

Enligt vård- och omsorgsförvaltningens värdegrundsskrift ska respekt för individen och professionalism känneteckna förvaltningens förhållningssätt. Utgångspunkten är en humanistisk människosyn. Alla människor har samma värde, samma rätt att påverka sin situation och samma rätt till hjälp och stöd. Förvaltningens medarbetare ska vara lyhörda för enskildas behov, se hela människan och den situation denne befinner sig i. Medarbetare ska möta människor med empati och omtanke.

Ledord för värdegrunden: självbestämmande, integritet, trygghet, värdighet, respekt, kontinuitet, flexibilitet och helhetssyn.

Jämställdhet

Katrineholms kommun har undertecknat deklARATIONEN för jämställdhet, CEMR. Deklarationen är ett verktyg för vad kommunen behöver arbeta vidare med inom jämställdhetsintegrering. Rörande social omsorg är uttalat att kommunen ska främja lika tillgång till social omsorg och sociala tjänster. I myndighetsutövning innebär det likvärdiga krav och förväntningar vid bedömning av kvinnor och mäns behov. Ett systematiskt sätt att inhämta uppgifter om enskildas individuella behov är genom IBIC.

Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagens bärande principer

Av SoL:s inledande bestämmelse (1 kap. 1 § SoL) framgår övergripande mål och grundläggande värderingar för socialtjänsten. Socialtjänstens arbete utgår från de bärande prin-

ciperna helhetssyn, frivillighet, normalisering, kontinuitet, flexibilitet och närhet. I förarbetet till lagstiftningen är begreppen utvecklade ytterligare.

Normalisering – innebär att alla ska ges möjlighet att leva så likt andra som möjligt. Stöd- och hjälpinsatser ska normaliseras på så sätt att människor inte upplever sig utpekade.

Helhetssyn - en enskilds eller en grups sociala situation och de problem som den enskilde eller gruppen har ska ses i förhållande till hela den sociala miljön.

Kontinuitet – de insatser som ges är bestående och tillvaron blir överblickbar för den enskilde. Det stöd som den enskilde erhåller ska inte förändras om inte behovet förändras. Insatser ska så långt möjligt genomföras av samma personal.

Frivillighet - den enskilde själv bestämmer om han eller hon ska ta emot erbjudanden om en viss social tjänst. Det är den enskilde som gör valet inom ramen för befintliga resurser. Frivillighet och självbestämmande innebär inte att socialtjänsten ska vara kravlös. Till socialtjänstens uppgifter hör att på olika sätt försöka motivera den enskilde att ta emot en särskild insats.

Flexibilitet - Insatserna ska anpassas till den enskildes aktuella förutsättningar och behov, vilket betyder att socialtjänsten måste förfoga över ett brett register av handlingsalternativ när det gäller individuellt inriktade insatser.

Närhet - insatser i hemmet går före vård utanför hemmet och vården ska anordnas så nära hemmet som möjligt.

Krav om god kvalitet

Socialtjänstens insatser ska enligt 3 kap. 3 § SoL uppfylla kravet om god kvalitet. I lagens förarbeten utvecklas vad som avses med begreppet. Socialtjänstens insatser ska ges i enlighet med de mål och övriga bestämmelser som lagen anger och på ett sådant sätt att den enskildes behov av stöd och hjälp tillgodoses. I förlängningen att syftet med insatsen eller verksamheten uppnås. Personal ska ha lämplig utbildning och erfarenhet. Personalen ska bemöta enskilda som söker stöd och hjälp så att de känner sig trygga i mötet med socialtjänsten och med det stöd de får. I arbetet att uppnå god kvalitet krävs också rätts-säkerhet.

Socialstyrelsen lämnar exempel på vad som i övrigt innefattas av god kvalitet:

- Hur myndigheten bemöter enskilda
- En förtroendefull samverkan
- Respekt för den enskildes personliga integritet
- Personalens lyhördhet och inlevelseförmåga
- Den enskildes möjlighet till insyn och inflytande över insatser som ges
- En objektiv och korrekt ärendehandläggning.

Behovsprövning

SoL är en målinriktad ramlag som syftar till att främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Med ramlag menas att lagen inte i detalj reglerar vad som gäller. Lagen ställer istället upp den yttre ramen för ett givet mål, att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå.

Vad som avses med skälig levnadsnivå ska prövas i varje enskilt fall och ska utgå från den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv. SoL lämnar också ett utrymme, inom det kommunala självstyret, att kommunen till viss del utformar de insatser som tillgodoser behoven.

Insatser enligt SoL ges som regel utifrån en behovsprövning. Behovsprövningen utgår från 4 kap. 1 § SoL. Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Med livsföring i övrigt avses insatser för stöd, omsorg och vård, vilket omfattas av vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde.

Ett ställningstagande om behoven kan tillgodoses på annat sätt innebär att kommunen ska utreda om den enskilde självständigt, med hjälpmedel eller genom annat samhällsstöd kan få sina behov tillgodosedda. Den som kan det har inte rätt till bistånd.

Den som har rätt till bistånd har inte möjligheten att fritt välja den insats som tillgodoser behovet, det mål som ska uppnås. Det billigaste alternativet som uppnår målet ska tillämpas.

Bosättningskommun och vistelsekommun

Av 2 a kap. 3 § SoL följer att den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt eller har sin starkaste anknytning är den enskildes bosättningskommun. Som regel är bosättningskommunen också den kommun där den enskilde är folkbokförd. Det är bosättningskommunen som ansvarar för de hjälpinsatser som den enskilde har behov av.

Bosättningskommunen har ansvar för stöd- och hjälpinsatser oavsett om den enskilde vistas i bosättningskommunen eller tillfälligt i en annan kommun. Vid en tillfällig vistelse i annan kommun kan rätt till insatser enligt 2 a kap. 6 § SoL från bosättningskommunen föreligga. Med tillfällig vistelse avses en kortare tid upp till sex månader, under förutsättning att avsikten finns att återvända till bosättningskommunen.

Vistelsekommunen är skyldig att bistå med utredning och verkställighet av en insats. Grundprincipen är samtidigt att vistelsekommunens yttersta ansvar för stöd och hjälp enligt SoL gäller i akuta situationer. Vid en tillfällig vistelse i annan kommun ska bosättningskommunen ersätta vistelsekommunen för verkställighet enligt den ersättningsnivå som bosättningskommunen använder.

Förhandsbesked - ansökan om insats i en annan kommun

En enskild som önskar flytta till en annan kommun, får ansöka om insatser i den kommunen om han eller hon till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av insatser och därför inte kan bosätta sig i den andra kommunen utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas. Förhandsbesked kan också motiveras av att en enskild på grund av våld eller andra övergrepp behöver flytta till en annan kommun men inte kan göra det utan att insatser ges. Det framgår av 2 a kap. 8 § SoL.

En ansökan om förhandsbesked ska behandlas på samma sätt som om den enskilde är bosatt i inflyttningkommunen. Vid en prövning av förhandsbesked ska inte beaktas om behovet är tillgodosett i bosättningskommunen.

Prövning av förhandsbesked ska göras i två steg. I första hand ska bedömas om den enskilde omfattas av den personkrets som kan ges förhandsbesked. Den bedömningen utgår från om den enskilde har behov av sökta insatser för att kunna bosätta sig i inflyttningkommunen. I andra hand ska bedömas om behov av den sökta insatsen behövs för att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Huvudregeln i SoL är att den som söker en insats vistas i den kommun som ansökan om bistånd lämnas till. Förhandsbesked avseende särskilt boende är ett undantag från den regeln och som möjliggör för enskilda att kunna flytta mellan svenska kommuner. Något lagstöd i SoL som medger en rätt för den som bor och vistas i annat land att ansöka om förhandsbesked för särskilt boende i en kommun finns inte. Ansökan om förhandsbesked som lämnas av den som inte vistas eller bor i landet ska därför avslås.

När en enskild ansöker om förhandsbesked ska bosättningskommunen på inflyttningskommunens begäran bistå med utredning som behövs för att kunna pröva ansökan, så kallad utredningshjälp. För att hämta uppgifter från annan kommun krävs den enskildes samtycke. Det är inflyttningskommunen som avgör vilka uppgifter som utredningen ska innehålla. Som regel ska utredningen innehålla samma uppgifter som används vid bosättningskommunens prövning av den efterfrågade insatsen eller stödet. När utredning inte visar behov av insatsen ska ansökan avslås.

Asylsökande

Som regel har asylsökande inte rätt till bistånd enligt SoL då stödbehov för den gruppen ska tillgodoses genom lagen om mottagande av asylsökande med flera (LMA). Av LMA följer nämligen att den som omfattas av LMA:s personkrets inte har rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL för förmåner av samma slag som finns i LMA. I LMA finns bland annat rätt till logi på anläggningsboende. Av förarbetet till LMA framgår att mottagandet av asylsökande ska vara individanpassat och att Migrationsverket bör ha ansvar för de som inte kan ordna bostad på egen hand. På ett sådant boende ska det mottagande som erfordras finnas tillgängligt för att tillgodose särskilda behov (prop. 1993/94:94 s. 26 och 35). Ett behov av omvårdnad kan således tillgodoses genom anläggningsboende, det vill säga på annat sätt än genom bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL. Rätt till bistånd i form av omvårdnads- och serviceinsatser från kommunen finns därför inte när det gäller asylsökande.

En enskild som nekats uppehållstillstånd i landet och som inte har rätt till bistånd enligt LMA omfattas trots den omständigheten av personkretsen i den lagen. Därmed kan enskilda som nekats uppehållstillstånd men som fortsätter att vistas i landet både sakna rätt till bistånd enligt LMA och SoL (se HFD, mål nr 1527-1529-16). Även om kommunen har det yttersta ansvaret för de som vistas i kommunen saknas också rätt till nödbistånd. Detta eftersom förutsättningen att erhålla nödbistånd är att det överhuvudtaget finns rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL.

Överflyttning av ärende till annan kommun

Bestämmelser i 2 a kap. 10 § SoL lämnar möjlighet för en kommun att till en annan kommun överföra ett ärende. Ett ärende ska flyttas över om den enskilde har starkast anknytning till den andra kommunen och det med hänsyn till den enskildes önskemål, hjälpbehovets varaktighet och omständigheterna i övrigt framstår som lämpligt.

I första hand ska den kommun som avser att flytta över ett ärende kontakta den andra kommunen med en skriftlig begäran. Den kommun som tar emot en sådan begäran ska utan dröjsmål skriftligen meddela sin inställning. Om svarande kommun inte lämnat sin inställning inom en månad eller om kommunerna inte är överens får den kommun som begärt överflyttning ansöka om det till IVO (2 a kap. 11 § SoL).

Generella insatser SoL

Dagverksamhet

Målgruppen är enskilda med demenssjukdom eller som har svårigheter med dagliga och sociala aktiviteter. Syftet är att erbjuda meningsfull sysselsättning till enskilda och/eller avlasta anhöriga/sammanboende. Dagverksamheten är ett led i att den enskilde ska kunna bo kvar i sitt ordinära boende under långre tid än vad som annars skulle varit möjligt.

Korttidsvistelse/Trygghetsplats

Korttidsboende kan beviljas som bistånd för enskilda som tillfälligt är i behov av rehabilitering och återhämtning i samband med utskrivning från sjukhus eller som avlösning för anhöriga. I särskilda fall kan insatsen ges i väntan på ett permanent särskilt boende. Insatsen avslutas i samband med den enskildes inflyttning till särskilt boende. Väljer den enskilde att inte flytta in på den boendeplats som erbjudits upphör vistelsen på korttidsboendet och behoven kommer att tillgodoses med hemtjänst i den enskildes ordinära bostad. Biståndshandläggare eller boendesamordnare beslutar om korttidsboende.

Beslutet tidsbegränsas till två veckor. Om behov kvarstår efter två veckor fattas nytt beslut om insatsen. Den som har fått bifall till ansökan om särskilt boende och bedöms ha behov av vistelse på korttidsboende i väntan på verkställighet, kan få ett beslut som löper fram till inflyttning. Beslutet ska då innehålla ett förbehåll om att insatsen upphör då inflyttning till särskilt boende kan ske.

Trygghetsplatser kan erbjudas till enskilda som inte kan klara sig hemma och som snabbt kan behöva komma till ett boende. Enskilda som kan få trygghetsplats får inte ha akut behov av läkarvård. Trygghetsplats kan ges till enskilda som vårdas av närstående, om närstående behöver egen tid eller tid för sig själv. En trygghetsplats kan bokas för vistelse upp till 14 dagar i en sammanhållen period.

Matdistribution

Enskilda, som bor i ordinärt boende och som på grund av nedsatt funktionsförmåga inte själva kan ombesörja att tillreda egen mat kan ges bistånd i form av matdistribution. Matdistribution kan ges tillfälligt under en period eller vid kontinuerliga behov. Endast den i hushållet som har beslut om matdistribution kan få färdiglagad mat levererad till bostaden.

Mottagningstimme

Enskilda som har varit på sjukhus eller korttidsboende och som har försämrats i sitt hälsotillstånd eller inte tidigare haft hemtjänst erbjuds mottagningstimme vid sin hemgång. Syftet med mottagningstimme är att den ska ge ökad trygghet och möjliggöra för enskilda att i ett tidigt skede ha dialog om behov av insatser. Avsikten är också att minimera behovet av återinläggning och att skapa trygghet samt möjliggöra för kvarboende i ordinärt boende längre.

Service- och omvårdnadsinsatser

Insatser som ges av hemtjänst delas in i service- och omvårdnadsinsatser. Med serviceinsatser avses praktisk hjälp med hemmets skötsel. Omvårdnadsinsatser innebär hjälp med att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov.

Omvårdnadsinsatser

- **Dusch** – Insatsen beviljas efter en individuell bedömning, men ges som regel 1-3 ggr per vecka. Syftet med insatsen är att finnas till hands som en trygghet eller hjälpa/stödja den enskilde utifrån individuella behov.
- **Morgonhjälp** - hjälp med frukost, bäddning, av- och påklädning, toalettbesök och hygien. Annan omvårdnad kan ingå ska beskrivas i utredningen.
- **Förmiddagshjälp** - hjälp med mellanmål och toalettbesök. Annan omvårdnad kan ingå ska beskrivas i utredningen.
- **Lunchhjälp** - enklare matlagning och matuppvärmning samt toalettbesök. Annan omvårdnad kan ingå och ska beskrivas i utredningen.
- **Eftermiddagshjälp** - hjälp med eftermiddagsfika eller mellanmål samt toalettbesök. Annan omvårdnad kan ingå och ska beskrivas i utredningen.
- **Kvällsmat** - enklare matlagning och matuppvärmning samt toalettbesök. Annan omvårdnad kan ingå och ska beskrivas i utredningen.
- **Kvällshjälp** - hjälp med uppbäddning och förberedelse inför natten, lättare kost, toalettbesök, av- och påklädning och hygien. Annan omvårdnad kan ingå ska beskrivas i utredningen.
- **Natthjälp** - insats som ges under natten. I utredning ska det individuella behovet beskrivas. Insatsen natthjälp lämnas i särskilt uppdrag till hemtjänst natt.

I samband med de dagliga insatserna morgonhjälp, förmiddagshjälp, lunchhjälp, eftermiddagshjälp, kvällshjälp och natthjälp utförs vid behov hjälp med disk, hjälp att hantera hushållssopor, att sköta blommor och hjälp med andra liknande, mindre göromål i hemmet.

- **Hjälp i matsal** - avser insats när den enskilde bor på servicehus och själv inte kan ta sig till och från matsalen samt behov av hjälp under måltid.
- **Individuell personlig omvårdnad** - personliga insatser som inte ryms inom övriga insatser. Beviljas utifrån vad som bedöms som skäligt.
- **Matlagning** - avser enklare matlagning som beviljas under särskilda omständigheter, t.ex. vid nedsatt aptit, vid svåra sjukdomstillstånd, eller andra svårigheter att tillgodose sin nutrition. Matlagning kan beviljas i samband med rehabiliteringsinsatser i syfte att den enskilde själv ska kunna laga sin mat. Beslutet ska då vara tidsbegränsat och omfatta rehabiliteringstiden.
- **Matning motivation** - avser stöd när den enskilde behöver hjälp att inta föda eller motiveras till att äta och beviljas utifrån individuella behov. I de övergripande insatserna morgon-, lunch samt kvällsmat ingår hjälp i samband med måltider. Matning motivation ska därför inte beviljas tillsammans med de insatserna utan ersätta insatserna vid speciella behov.
- **Mottagningstimme** - mottagningstimmen ingår i kommunens trygghetsgarantier och är beslutad av vård- och omsorgsnämnden. Enskilda som vistats på sjukhus eller korttidsboende och som har försämrats i sitt hälsotillstånd eller inte tidigare haft hemtjänst, erbjuds mottagningstimme i samband med hemgång. Syftet med mottagningstimme är att den ska ge ökad trygghet och möjliggöra för enskilda att i ett tidigt skede delta i utformningen av sina insatser. Avsikten är också att minimera behovet av återinläggning och att skapa möjlighet för den enskilde att bo längre i ordinärt boende.
- **Social samvaro** - avser att tillgodose den enskildes behov av sociala kontakter om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, genom redan befintligt nätverk eller andra insatser (t ex i samband med ledsagning eller dagverksamhet). Insatsen kan innehålla samtal, fika, högläsning eller liknande. Beviljas vid ett tillfälle per vecka.
- **Tillsyn** - ges dag och natt om den enskilde känner oro och en otrygghet samt om det finns en risk för fallolyckor. Kan också ges till enskilda som inte kan hantera trygghetslarm. I första hand ska trygghetslarm beviljas. Avseende tillsyn natt är utgångspunkten att insatsen ges som digital tillsyn (t.ex. kameratillsyn). Det är utförare som planerar för insatsen med den enskilde och installerar kamera vid digital tillsyn.
- **Toalettbesök** - ges då den enskilde inte klarar toalettbesök på egen hand. I insatsen kan även tillsyn och byte av inkontinenshjälpmedel ingå.
- **Till och från säng** - kan beviljas för hjälp med förflyttning till och från säng (avser två besök).
- **Förflyttning inomhus** - hjälp att förflytta sig inom bostaden (kan förekomma på servicehus).
- **Rökning** - bistånd för hjälp med att röka beviljas inte. Detta faller utanför vad som krävs för att uppnå skälig levnadsnivå.

Serviceinsatser

- Ärenden** - i insatsen ingår inköp av annat än matvaror, t ex kläder eller annat som den enskilde behöver för sin dagliga livsföring. Insatsen innebär också hjälp med apoteksärenden samt post- och bankärenden. Med postärenden avses att hämta och lämna paket eller genomföra andra likvärdiga aktiviteter.

I första hand bör den enskilde sköta sina bank- och ekonomiärenden genom autogiro eller betalservice. Den som inte kan hantera sin ekonomi själv, såsom att betala räkningar och liknande bör i första hand ha en juridisk företrädare, t ex fullmaktsinnehavare eller god man/förvaltare. Endast under en begränsad tid, i väntan på att den enskilde erhåller sådant stöd, kan insatsen innefatta att hjälpa den enskilde med betalningar. Vid uttag av kontanter bör den enskilde delta. I övrigt kan den enskilde välja om denne vill delta vid ärenden eller inte.

Insatsen ärenden beviljas i normalfallet för ett tillfälle varannan eller var fjärde vecka, beroende på behovets omfattning. Vid individuella behov i annan omfattning.
- Inköp** - den enskilde kan beviljas att själv följa med vid inköp då detta kan vara ett led i en planerad rehabilitering, eller för att skapa meningsfullhet i vardagen. Vid inköp av tyngre artiklar, t ex potatissäck eller läskback, används hemkörning och den enskilde får betala hemkörningsavgiften till butiken. Hemtjänst står inte för hemkörning av varor. Inköp i närmsta butik gäller i första hand. Insatsen beviljas normalt en gång per vecka.
- Individuell service** - avser insatser som inte ryms inom övriga serviceinsatser. Beviljas för individuella behov mot beaktande av vad som är skäligt.
- Matleverans** - ges till enskilda som behöver få sin matdistribution levererad av hemtjänst. Insatsen ges främst till enskilda som bor utanför tätbebyggt område. I normalfallet beviljas insatsen för ett tillfälle per vecka.
- Städ** - hjälp med städning beviljas den som inte kan städa själv. Lever den enskilde under äktenskapsliknande förhållanden (sambo, makar, registrerade partners) ska ansvaret för städningen i första hand gå över till partnern om denne har förmåga. Under särskilda förhållanden kan dock städning beviljas som avlastning för anhörig. När den enskilde endast har serviceinsatser lämnas även information om andra alternativ t ex hushållsnära tjänster, vilket i vissa fall kan vara ett bättre ekonomiskt alternativ för enskilda som har ett stort avgiftsutrymme.

Skälig levnadsnivå för städhjälp gäller två rum, kök och hall samt toalett och utförs var tredje vecka. Städning av ett rum kan bytas ut mot städning i ett annat rum som den enskilde disponerar. Föreligger särskilda skäl exempelvis allergi, barnfamiljer, stark synnedsättning eller inkontinens kan städning beviljas oftare.

Den enskilde ska tillhandahålla det städmaterial som krävs för att de beslutade insatserna ska kunna utföras. I städinsatsen ingår inte fönsterputs, storstädning och piskning av tunga mattor.
- Städtillsyn** - lämnas vid särskilda behov och innebär extra städinsats i form av avtorkning av golv i kök och toalett. Särskilda behov kan uppstå i samband med medicinska tillstånd såsom kraftig synnedsättning, allergier, tremor eller inkontinens. Städtillsyn beviljas i normalfallet vid ett tillfälle var tredje vecka, som komplement till insatsen städ och mellan reguljära städtillfällen. Individuella omständigheter kan medföra ett mera frekvent behov av insatsen.
- Tvätt** - beviljas i normalfallet var tredje vecka men oftare när särskilda skäl föreligger, t ex vid inkontinensbesvär, kraftigt nedsatt syn eller för barnfamiljer. Vid behov utförs smärre lagning av kläder t ex sömnad av knapp. Handtvätt utförs inte. Endast dagligkläder stryks. Hängning och mangling ingår i insatsen och utförs vid behov. Byte av sänglinne görs i regel vid tvättillfället.
- Ledsagning** - syftet med ledsagning är att bryta och förhindra isolering samt göra det möjligt för den enskilde att i sin närmiljö komma ut i samhället och genomföra enklare aktiviteter, t ex promenader. Men också för att besöka andra eller som avlastning för anhörig.

Ledsagning kan även bli aktuell när en person klarar att resa själv med färdtjänst eller riksfärdtjänst men är i behov av hjälp för att klara sig vid resmålet. För att ges ledsagning under färdtjänstresan i sig krävs dock att den enskilde har behov av hjälp i fordonet under resan.

När den enskilde sedan tidigare har beslut om hemtjänstinsatser och ett tillfälligt behov av ledsagning uppstår är det enhetschef för hemtjänst som fattar beslut om insatsen. Ledsagning beviljas som regel inte för sjukhusbesök då det finns möjlighet att använda sjukresa. I sjukresa ingår förutom själva resan i sig att få hjälp mellan bostaden och taxibil samt mellan taxibil och sjukvårdsinrättning. Den hjälp som en enskild behöver i sjukvårdsinrättningens lokaler ingår det ansvar som åligger vårdgivaren.

Ledsagning beviljas för maximalt två tillfällen per vecka. Om ledsagning samvarierar med insatsen social samvaro ska beaktas särskilt hur den senare insatsen används. Om social samvaro används i samband med vistelse utanför hemmet och i någon mån tangerar det behov som ledsagning avser att tillgodose ska ledsagning endast beviljas för ett tillfälle per vecka.

- **Husdjur** - bistånd för att sköta husdjur beviljas inte. Hållande av husdjur ingår inte i skälig levnadsnivå.
- **Snöskottning** - snöskottning är en sådan kostnad som ska bekostas av den enskilde själv via egna medel och kan inte inbegripas i begreppet hemtjänst.
- **Vedhämtning** - en bostad som kräver manuell uppvärmning avviker från normal fastighetsstandard. Hemtjänstinsatser ska inte kompensera för bristande standard och därför beviljas vedhämtning inte.
- **Vattenhämtning** - en bostad som kräver manuell vattenförsörjning avviker från normal fastighetsstandard. Ett behov av den karaktären kan tillgodoses genom att brister i fastighetens standard åtgärdas eller genom en flytt till en bostad med modern standard. Bistånd beviljas därför inte för vattenhämtning.

Trygghetslarm

Beviljas som bistånd på grund av otrygghet och/eller oro, vid eventuellt fallrisk, för att öka den enskildes möjlighet att bo kvar i sin bostad under trygga förhållanden.

När ett trygghetslarm beviljats är det larmcentralen som installerar larmet samt lämnar muntlig och skriftlig information till den enskilde kring larmets funktioner.

Växelvistelse

Växelvårdsboende är en insats som syftar till att avlasta anhöriga. Boendesamordnare beslutar om vistelsens längd och hur ofta insatsen ska återkomma. Insatsen avser regelbundet återkommande och tidsbegränsad vistelse på korttidsenhet. Växelvistelse beviljas i intervall 1 + 3, alternativt 2 + 2 veckor.

Avgiftsfri avlösarservice i hemmet

Huvudsyftet är att ge möjlighet till stöd för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder

Den avgiftsfria avlösarservicen riktar sig till den anhörige med upp till 20 timmar per månad. Ett generellt beslut om antal timmar per månad ska fattas av handläggare. Planering av beviljade timmar ska ske mellan den enskilde, anhörige och utförare.

Särskilt boende

Av 5 kap. 5 § SoL framgår att kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för enskilda äldre som behöver särskilt stöd. Begreppet särskilda boendeformer är ett samlingsnamn för servicehus, vårdboende och vårdboende för enskilda med demenssjukdom. Enskilda ska genom insatsen ha tillgång till en god vård och omsorg. Detta innebär bland annat att kunna flytta till en särskild boendeform när betydande svårigheter att klara sitt vardagliga liv i det ordinära boendet föreligger.

Kvarboendeprincipen

Utgångspunkten är att enskilda ska bo kvar i det ordinära boendet även om behoven av tillsyn, vård och omsorg är omfattande. *Kvarboendeprincipen* är en av de principer som är grundläggande för socialtjänstens inriktning. Kvarboendeprincipen har sitt ursprung i begreppet *normalisering*, det ordinära boendet, det egna hemmet, ses som det normala. Socialtjänstlagens *närhetsprincip* innebär att enskilda ska få sina hjälpbehov tillgodosedda i sin närhet, ligger också till grund för kvarboendeprincipen. Målet är att enskilda ska bo kvar i det egna hemmet och problemen bör i första hand lösas i hemmiljön.

Även om huvudinriktningen är att stärka den enskildes möjligheter att bo kvar i det ordinarie boendet finns det förhållanden när en skälig levnadsnivå bättre kan nås i särskilt boende.

Behovsprövning

Innan någon beviljas en bostad i en särskild boendeform utreds den enskildes behov av insatsen. Som regel handlar det om personer med stora omsorgs-, omvårdnads- och trygghetsbehov, med omfattande insatser från hemtjänst och hemsjukvård. Den enskilde kan alltså inte fritt välja insatsen särskilt boende. I förarbetet till SoL (prop. 1996/07;124, s. 174) framgår att om en av kommunen erbjuden insats tillgodoser biståndsbehovet har den enskilde inte rätt att få insatser utformad på ett visst annat sätt. Om biståndsbehovet beror på ordinära bostadens utformning ska den enskildes möjlighet att flytta till en lämplig bostad (med t ex hiss, lägenhet i markplan) beaktas. Ansökan om särskilt boende ska avslås om behoven kan tillgodoses genom flytt till annan bostad.

I Katrineholms kommun benämns de särskilda boendeformerna som servicehuslägenhet, vårdboende och vårdboende för demenssjuka. Särskilt boende kan bli aktuellt när behovet av vård- och omsorgsinsatser är mycket omfattande och insatser behöver ges flera gånger per dygn, både dag- och nattetid. Andra insatser såsom dagverksamhet, avlösning av anhörig, växelboende bör ha prövats innan ett beslut om särskilt boende fattas.

Kriterier

Servicehuslägenhet

Som grund för att ha rätt till bistånd i form av serviceboende skall två, eller flera av nedanstående vara uppfyllda. Kriterium ett ska alltid vara uppfyllt.

- Den enskilde har behov av dagliga omvårdnadsinsatser.
- Den enskilde har psykisk otrygghet och/eller ensamhetsproblematik. Den enskilde bör ha prövat andra sociala insatser. Behovet av att bryta isolering ska framgå i utredningen under livsområdet Känsla av Trygghet.
- Den enskildes behov av trygghet och säkerhet i livsföringen kan inte tillgodoses i den ordinära bostaden.
- Otrygghet som rör medicinska tillstånd utifrån att man får hälso- och sjukvårdsinsatser och har närmare till sjuksköterska.
Vid tveksamhet kan ADL-bedömning begäras.

Ålder i sig är inget kriterium men hög ålder bör särskilt beaktas i den sammantagna bedömningen.

Vårdboende eller vårdboende för demenssjuka

Det ska vara bedömt att de omfattande omvårdnadsinsatserna inte längre kan bedrivas, med god säkerhet och trygghet, genom omfattande hemtjänstinsatser, i ordinarie boende. Vård- och omsorgsboende eller demensboende kan beviljas den som uppfyller ett av kriterierna.

- Omvårdnadsbehovet ska vara så omfattande över dygnets alla timmar att behovet inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser.

- Det ska finnas medicinska behov och behov av närhet till sjuksköterska och/eller personal även om behov av hjälp nattetid inte finns.
- Oro orsakad av psykisk ohälsa, kognitiv svikt eller demenssjukdom som påverkar den enskildes förmåga att fungera i ordinärt boende, eller servicehus.

Ålder i sig är inget kriterium men hög ålder bör särskilt beaktas i den sammanlagda bedömningen.

Boendeenhet och kö

Det är den enskildes behov som avgör vilken boendeform som erbjuds. I biståndsbeslutet ska specifikt boende inte anges.

Vid beslut om särskilt boende kan hänsyn tas till den enskildes önskemål om specifikt boende i möjligaste mån. Om ett erbjudande inte tillmötesgår den enskildes önskemål och denne tackar nej placeras den enskilde i en intern kö i väntan på önskat boende.

Ett boendebjudande ska efter bifallsbeslut kommuniceras till den enskilde genom boendesamordnare. Flyttningar mellan olika särskilda boendeenheter får endast ske när den enskilde har önskemål om det. Den enskilde får då stå i en intern kö tills ledig lägenhet uppstår på önskat boende. Endast om det bedöms att den enskilde har behov av demensboende får initiativ till flyttning till den boendeformen tas av annan än den enskilde, t ex verksamhetschef eller biståndshandläggare. Beslut om flyttning fattas av boendesamordnare.

Parboendegaranti

I 4 kap. 1 c § SoL framgår att det för den som har beviljats bistånd i form av boende i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § SoL, ska ingå i skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make eller sambo. Detta gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan varaktigt har sammanbott.

Första stycket gäller oavsett om även maken eller sambon har behov av boende i särskild boendeform (medboende).

I 2 kap. 2 § SoF framgår att det för de makar, sambor eller registrerade partner som beviljas boende i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § SoL, ska med skälig levnadsnivå förstås att båda bereds plats i samma boende, om de begär det (parboende).

Förenklat beslutsfattande

Vård- och omsorgsnämnden har beslutat om att införa förenklat beslutsfattande med stöd av 4 kap. 2 a § SoL avseende vissa insatser för äldre; trygghetslarm, matdistribution samt serviceinsatser i form av städ, tvätt, inköp och promenad. Det innebär att kommunen kan erbjuda äldre dessa insatser utan föregående behovsprövning.

Vid förenklat beslutsfattande görs inte någon individuell prövning. Däremot ska den äldre ha behov av en insats i socialtjänstlagens mening, det vill säga ej själv kunna tillgodose sina behov. Den äldre ska:

- ha fyllt 70 år
- vara folkbokförd i Katrineholms kommun
- bo i ordinärt boende
- själv kunna fatta beslut om, planera och följa en genomförandeplan. Om den enskilde är maka, make eller sambo ska båda uppfylla ovan fastställda kriterier enligt de tre övre punkterna.

Den som ansöker om insatser med förenklat beslutsfattande och inte uppfyller kriterierna prövas för bistånd på sedvanligt sätt enligt 4 kap. 1 § SoL.

Stöd till enskilda med psykisk funktionsnedsättning

Socialnämnden ska enligt 5 kap 7 § SoL verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

Målgruppen personer med psykiska funktionshinder avgränsas enligt Nationell psykiatri-samordnings definition (SOU 2006:5):

En person har ett psykiskt funktionshinder om han eller hon har **väsentliga svårigheter** med att utföra aktiviteter på **viktiga livsområden** och dessa begränsningar har funnits eller kan antas komma att bestå under en **längre tid**. Svårigheterna ska vara en konsekvens av **psykisk störning**.

Enligt vård- och omsorgsnämndens delegationsordning finns flera insatser som ges särskilt till målgruppen:

- Bostad med särskild service
- Boendestöd
- Korttidsboende
- Kontaktperson
- Arbete/sysselsättning
- Hem för vård eller boende (HVB).

Enskilda med psykisk funktionsnedsättning kan vid behov också erhålla andra insatser enligt SoL, som hemtjänst.

Bostad med särskild service

Av 5 kap. 7 § SoL följer att kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av bland annat psykiska skäl behöver ett sådant boende.

Insatsen ges till personer som har ett så omfattande tillsyns- och stödbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Stödbehovet kan se olika ut, alltifrån bristande förmåga att be om hjälp till rena omvårdnadsinsatser.

Bostad med särskild service består av ett litet antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen, där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet. De gemensamma utrymmena är placerade så att de kan fungera som den samlande punkten för de boende och finns i direkt anslutning till de enskilda lägenheterna. Den enskilde hyr lägenheten i andra hand genom kommunen.

Kommunens inställning är att insatser ska utföras genom så kallade hemmaplanslösningar. Det innebär att boendeinsatser i huvudsak ska utföras i kommunal regi. Dock förekommer i särskilda fall sådana behov som inte kan tillgodoses i kommunens verksamhet. I de fallen kan insats erbjudas i extern verksamhet. Utgångspunkten ska dock vara att så snart som möjligt erbjuda boende i kommunen.

Boendestöd

Boendestödet är ett socialt och pedagogiskt stöd som utgår från den enskildes behov och som ges i den enskildes ordinära bostad och närmiljö. Stödet ges i form av personligt stöd och praktisk hjälp i samband med den dagliga livsföringen. Syftet är att ge stöd på sådant sätt att den enskilde kan möta och hantera vardagslivets olika situationer.

Stödet utgår i huvudsak från att vägleda, motivera och stödja enskilda att vara delaktiga i de aktiviteter som hör vardagen till. Att genomföra vardagsaktiviteter tillsammans är därför också en viktig del i stödinsatserna. Det är av stor vikt att boendestödet möjliggör att den enskildes egna förutsättningar tas tillvara. Stödet ska vara flexibelt, individuellt och bygga på kontinuitet.

Boendestödets målsättning är att möjliggöra för den enskilde att skapa och upprätthålla en väl fungerande vardag, bidra till ökad självständighet och känsla av trygghet. Insatser i boendestöd kan ges som stöd vid t ex matlagning, inköp och tvätt eller för fritid, kultur och att upprätthålla struktur i vardagsaktiviteter. När behov avser hjälp av praktisk omvårdnadskaraktär eller då den enskilde inte har förmåga att delta i genomförandet av aktiviteter ska övervägas om stödet istället ska ges i form av hemtjänst.

Korttidsboende

Insatsen korttidsboende utgår från 7 kap. 1 § 3 p. SoL och kan vara aktuellt för enskilda med psykisk funktionsnedsättning som har behov av akuta omvårdnadsinsatser och som behöver närhet till personal. Insatsen kan motiveras av att den enskildes framtida behov av stöd behöver utredas. Den kan också ges en kortare period i samband med tillfälliga behov, t ex vid utskrivning från slutna psykiatrisk vård. Vidare kan insatsen motiveras av anhörigas möjlighet till avlösning och återhämtning. Korttidsboende innebär inte något permanent boende och är i kommunen samlokaliserat med bostad med särskild service för enskilda med psykisk funktionsnedsättning.

Beslut om korttidsboende fattas utifrån de individuella förhållandena. Eftersom det rör sig om en tillfällig insats innebär det tidsbegränsade beslut och en planering av stöd inför vistelseperiodens slut.

Kontaktperson

Insatsen kontaktperson syftar till att bryta social isolering hos den enskilde, genom social samvaro. Insatsen ska tillgodose behovet av en medmänniska när anhörigkontakt saknas eller behöver kompletteras. I de fall det är möjligt kan det ligga i kontaktpersonens uppdrag att stötta den enskilde att skapa ett eget socialt umgänge. Vid behovsprövning ska beaktas den enskildes egna förmåga att ta del av samhällsgemensamma aktiviteter och vilket socialt kontaktnät som är etablerat.

En kontaktperson är en lekman. Det innebär att det inte går att ställa särskilda krav på en kontaktperson avseende utbildning eller annan kompetens. När den enskildes behov påkallar ett särskilt bemötande som utgår från funktionsnedsättningen ska beaktas om behovet kan tillgodoses genom boendestöd.

Arbete/Sysselsättning

Syftet med insatsen är att ge stimulans och social samvaro, att bryta isolering och att skapa struktur och ett meningsfullt innehåll i dagen och tillvaron för den enskilde. Insatsen kan tidsmässigt maximalt motsvara heltidsarbete, men utgår från den enskildes behov. För insatsen gäller ingen övre åldersgräns. Om stödbehovet oavsett ålder övergår till praktisk omvårdnad omprövas insatsen.

Insatsen utformas individuellt utifrån den enskilde, dennes förutsättningar och intressen. Det kan innebära sysselsättning i grupp eller enskilt.

Hem för vård eller boende (HVB)

HVB ges enligt 6 kap. 1 § SoL och innebär en verksamhet som tillhandahåller heldygnsvistelse och insatser i form av vård eller behandling. I insatsen ingår omvårdnad inklusive tillsyn som är tillgänglig stora delar av dygnet.

Insatsen avser en tillfällig åtgärd och ska inte förväxlas med bostad med särskild service. HVB ska tillämpas då kommunala insatser inte är tillräckliga för att tillfälligt ge omvårdnad och stöd. Det kan röra sig om situationer där ett tillfälligt behov av omvårdnad uppstår. Vidare kan det handla om stöd till enskilda som har annan insats, t ex bostad med särskild service, men där behovet av stöd under en begränsad period är mer omfattande. Det kan även röra situationer som utskrivning från sluten psykiatrisk vård. HVB ska samtidigt inte ersätta behov av psykiatrisk slutenvård. Utgångspunkten för att bevilja insatsen är att behovet av omvårdnad inte kan tillgodoses på annat sätt, t ex genom andra mindre omfattande insatser.

Insatsen ska följas upp kontinuerligt utifrån den enskildes individuella situation, men minst två gånger per år. Regelbundet ska bedömas om behovet av stöd kan tillgodoses genom kommunala insatser. Det är även viktigt att, under vårdtiden, tillsammans med den enskilde och övriga inblandade aktörer planera för de insatser som behövs efter vårdtidens slut.

Bostadsanpassningsbidrag

Den som har en funktionsnedsättning har möjlighet att ansöka om bidrag för att anpassa bostaden för att möjliggöra kvarboende. Bidrag lämnas för anpassning av bostadens fasta funktioner i och i anslutning till bostaden. Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig som bostad för den enskilde.

Exempel på anpassning kan vara:

- Borttagning av trösklar
- Uppsättande av stödhandtag
- Ombyggnad av badrum till duschrum
- Anpassning av kök

Handläggare för bostadsanpassningsbidrag har delegation att fatta beslut om bidrag upp till två basbelopp.

När anpassning överstiger två basbelopp fattas beslut av vård- och omsorgsnämndens enskilda utskott. Handläggare för bostadsanpassningsbidrag svarar då för att lämna förslag till beslut.

Färdtjänst och riksfärdtjänst

Färdtjänst ökar möjligheten för äldre och personer med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv. Det finns möjlighet att dels få färdtjänst i närområdet och dels riksfärdtjänst för resor utom Sörmland.

Färdtjänst

Färdtjänst syftar till att möjliggöra transporter för enskilda som på grund av funktionsnedsättning har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. På så sätt är färdtjänst en ersättning och ett komplement till befintlig kollektivtrafik.

För att beviljas färdtjänst ska den enskilde ha en funktionsnedsättning som är mer än tillfällig och som avsevärt försvårar eller omöjliggör resor med kollektivtrafiken. Av domstolspraxis framgår att begreppet mer än tillfällig ska tolkas som åtminstone tre månader. Egenavgift för resa utgår enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige.

Riksfärdtjänst

Riksfärdtjänst ges till enskilda som på grund av en stor och varaktig funktionsnedsättning inte kan resa med allmänna kommunikationsmedel till normala reskostnader eller utan medföljande ledsagare. Med varaktig avses en funktionsnedsättning som är bestående i minst sex månader. Ändamålet för resan mellan kommuner ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet. Vid bedömning av rätt till riksfärdtjänst ska beaktas den hjälp som ges av trafikföretagens personal.

Tillstånd för färdtjänst och riksfärdtjänst beviljas först efter en individuell bedömning med utgångspunkt från färdtjänstlagen och lagen om riksfärdtjänst samt kommunens lokala regler och riktlinjer.

Anhörigperspektiv

I 5 kap. 10 § SoL finns bestämmelser om att kommunerna ska erbjuda stöd till personer som vårdar och stödjer närstående som är äldre, långvarigt sjuk eller som har en funktionsnedsättning, i syfte att underlätta anhörigas situation.

Enligt den nationella anhörigstrategin som kom 2022, ska ett anhörigperspektiv genomsyra hela vård och omsorgens verksamhet från beslut, planering, genomförande och uppföljning. Med *anhörigperspektiv* menas ett förhållningssätt där familjen eller andra personer som är viktiga för individen, såsom granne eller vän, synliggörs och när det är möjligt görs delaktiga i vården och omsorgen på det sätt som de själva önskar. Utgångspunkten är att vuxna anhörigas insatser och delaktighet alltid ska bygga på frivillighet, med några undantag som regleras i äktenskapsbalken och föräldrabalken.

Handläggare kan involvera anhöriga genom att:

- Bjuda in och synliggöra anhöriga i biståndsutredningen
- Ge relevant information
- Lyssna till anhöriga. Vad gör de idag? Vad vill de göra? Behov av samarbete?
- Verka för att stödet till individen indirekt kan vara ett stöd/avlastande för anhöriga
- Hålla regelbunden kontakt och följa upp stödinsatserna
- Uppmärksamma den anhöriges behov av stöd för egen del, nu eller framöver
- Ge information om kommunens anhörigstöd och möjligheten att ansöka om stöd för egen del.

Anhörigstöd kan också ges som individuellt utformade biståndsinsatser med beslut enligt 4 kap. 1 § SoL. En sådan insats är avgiftsfri avlösarservice som ges anhöriga efter myndighetsbeslut.

Handläggning

Ansökan och anmälan

Ett ärende inleds när kommunen tar emot en anmälan eller ansökan. Förvaltningslagen (FL, 2017:900) reglerar övergripande hur ett ärende ska handläggas. Där framgår bland annat att kommunen ska handlägga ärenden så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Handläggningen ska som regel vara skriftlig, men kan vara muntlig om det inte är olämpligt.

Utreda behov

Kommunen ska handlägga ärendet och inhämta de uppgifter som krävs för att kunna fatta beslut. Innan beslut fattas i ett ärende ska den enskilde, om det inte är uppenbart obehövt, underrättas allt utredningsmaterial av betydelse för beslutet och lämnas möjlighet att inom en bestämd tid lämna yttrande över materialet.

Beslut

En inledd utredning ska avgöras genom ett beslut. Beslutet ska vara skriftligt och ska innehålla:

- dagen för beslutet
- vad beslutet innehåller
- vem eller vilka som har fattat beslutet
- vem eller vilka som har varit föredragande, och
- vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klagande motivering, om det inte är uppenbart obehövt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för kommunens ställningstagande. Kommunen ska så snart som möjligt delge den enskilde beslutet. Om beslutet får överklagas ska kommunen skriftligen upplysa hur överklagan går till.

Hantera överklagan

I samband med ett överklagande tar kommunen ställning till om överklagandet inkommit i rätt tid. Om överklagandet inkommit i rätt tid ska kommunen skyndsamt överlämna överklagan till högre rättsinstans.

Dokumentation i handläggning

Dokumentation förs i förvaltningens verksamhetssystem för dokumentation.

All handläggning av ärenden som rör enskild samt genomförande av beslut ska enligt 21 a-b § LSS och 11 kap. 5 § SoL, dokumenteras. Dokumentationskyldighet gäller alla kommunens verksamheter enligt LSS och SoL. Skyldigheten fullgörs genom dokumentation av utredningar och beslut samt genom löpande anteckningar om beslutens verkställighet. Dokumentationen ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Dokumentation behövs av flera olika skäl bland annat att tillgodose kraven på den enskildes rättssäkerhet. Det är viktigt att dokumentationen omfattar de uppgifter som krävs för att kunna ge den enskilde en god och säker omsorg. Det är av vikt att dokumentationen blir objektiv och saklig.

Allmänt - delegerad beslutanderätt

Kommunallagens bestämmelser om delegation innebär att beslutanderätten överförs från socialnämnden till delegaten. Beslut som fattas med stöd av delegation är jämställt med ett av nämnden fattat beslut och kan ej ändras av nämnden eller annan delegat. Delegation förekommer främst i de ärenden där riktlinjer lagts fast av vård- och omsorgsnämnden. Varje beslut som ska delegeras förs ned till den nivå, där det ur laglig och praktisk/organisatorisk utgångspunkt är lämpligt att det ligger.

Den enskildes behov av bistånd är föränderligt. Det är viktigt att regelbundet göra uppföljningar rörande biståndets omfattning, karaktär och utformning.

Formellt om beslut

Vilken delegat som får fatta beslut i ett ärende framgår av vård- och omsorgsnämndens delegeringsordning. När rätt till bistånd/insats/tillstånd/bidrag föreligger fattas beslut om bifall till ansökan. I annat fall avslås den. Bifall kan också avse viss del av ansökan medan en annan del avslås, så kallat delavslag.

Ett bifallsbeslut ska innehålla en tidsbegränsning om behoven kan komma att förändras över tid. Om ett beslut tidsbegränsas ska av beslutet framgå motivering av det ställningstagandet. Vissa beslut, som rör insatser där det framstår som tydligt att behoven inte kommer förändras, ska som regel inte tidsbegränsas. Ett exempel på en sådan insats är särskilt boende.

Ett myndighetsbeslut som är gynnade får endast ändras till den enskildes nackdel om det framgår av beslutet eller av de föreskrifter som beslutet är grundat på, om det finns tvingande säkerhetsskäl eller om den enskilde eller dennes företrädare lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. Det innebär att ändring av norm eller reglering inte får föranleda att ett beslut ändras, t.ex. att en annan bedömning görs med utgångspunkt i samma uppgifter som redan finns tillgängliga vid det ursprungliga beslutet eller vid ändringar i lagen. Utifrån de här omständigheterna ska ett beslut som kommunen fattar innehålla ett förbehåll om möjlighet till omprövning. Med omprövning menas alltså att ett gällande beslut prövas på nytt.

Formellt om överklagande

Vård- och omsorgsnämndens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol om nämnden har meddelat beslut enligt SoL, LSS, lag om färdtjänst, lag om riksfärdtjänst eller lag om bostadsanpassningsbidrag. Detta gäller även beslut om avgift (med undantag för avgift vid placering av barn).

Ett överklagande ska vara skriftligt och innehålla personuppgifter, vilket beslut som överklagas och hur det ska ändras. Överklagandet ska ha inkommit till vård- och omsorgsförvaltningen inom tre veckor från den dag den enskilde fick del av beslutet.

Rättsliga instanser är förvaltningsrätt, kammarrätt och högsta förvaltningsdomstolen. Det är endast den som berörs av ett beslut som får överklaga det. Av vård- och omsorgsnämndens delegationsordning framgår vilken delegat som får yttra sig i ärenden i domstol.

Följa upp

För att den enskilde ska få de insatser eller stöd som det beslutats om ska dessa följas upp och dokumenteras. Uppföljningen ska också användas för att bedöma om en insats behöver fortsätta, förändras eller avslutas. Det underlag som används vid uppföljning kan vara uppdragsbeskrivning, genomförandeplan och uppgifter från inblandade aktörer eller professioner. Uppföljningen ska involvera den enskilde och belysa hur väl de insatser som den enskilde erhållit svarar om mot de mål som de beviljade insatserna syftar till att uppfylla.

Uppföljning ska ske kontinuerligt. Hur ofta ett beslut behöver följas upp varierar utifrån förhållanden i det enskilda ärendet, men som regel minst en gång per år. Uppgifter som inkommer kan dock påkalla att en uppföljning tidigare eller mellan planerade uppföljnings-tillfällen.

Kollegie- och aktgranskning

För att värna om enskildas rättssäkerhet och för att verksamheten ska kunna förbättras och utvecklas, ska verksamheten systematiskt utvärderas. Kvalitetsmål i myndighetsutövningen är:

- Att verksamheten uppfyller krav och mål för verksamheten
- En rättssäker handläggning
- Att handläggningen går att följa över tid.

För att säkra kvaliteten i handläggningen inom vård- och omsorgsförvaltningen ska granskning av akter ske en gång per år.

Övrigt

Anmälan om missförhållande som rör barn

Anställda hos myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd (14 kap. 1 § SoL).

Barnperspektiv

Vid utredning som direkt eller indirekt berör barn ska hänsyn tas till barnets bästa. Barnet har rätt att komma till tals. I utredningen ska framgå hur barnperspektivet beaktats (1 kap. 2 § och 3 kap. 5 § SoL, 6 a § och 8 § LSS).

Egenvård

Egenvård är när en enskild själv, eller med hjälp av någon annan, utför hälso- och sjukvårdsåtgärder utanför hälso- och sjukvården. Det kan t ex handla om att själv ta ett ordinerat läkemedel eller att göra övningar som har rekommenderats av en fysioterapeut. Men det kan också röra sig om mer avancerade hälso- och sjukvårdsåtgärder. Det är legitimerad personal som beslutar om en åtgärd kan utföras som egenvård. I vissa fall kan enskilda behöva ansöka om en insats från socialtjänsten för att få hjälp med att utföra egenvården. Om den enskilde behöver hjälp med sin egenvård ingår det i den omvårdnad som ska ges enligt SoL eller LSS. För att egenvård ska utföras krävs att socialtjänst får del av uppgifter om vad som omfattas av egenvården. Som regel sker det genom ett särskilt egenvårdsintyg.

God man och förvaltare

Handläggare ska anmäla behov av god man eller förvaltare till överförmyndaren (5 kap. 3 § socialtjänstförordningen och 15 § 6 LSS).

Lex Sarah och avvikelser

Den som fullgör uppgifter inom socialtjänstens område ske enligt 24 b § LSS och 14 kap. 3 § SoL genast rapportera om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande, som rör den som får eller som kan komma i fråga för insatser inom verksamheten.

Samverkan

Samverkan såväl internt som externt är en förutsättning för att säkra kvalitet rörande de insatser som ges i verksamheten inom vård- och omsorgsförvaltningen.

En förutsättning för att samverkan ska fungera är att det finns samtycke från den enskilde.

Sökande med annat språk

Tolk ska användas vid behov då information på den enskildes hemspråk ska tillhandahållas.

Tystnadsplikt

Kommunens verksamheter har tystnadsplikt och sekretess. Det innebär att inga uppgifter om enskilda får lämnas ut till andra myndigheter eller utomstående personer. Undantag får göras i särskilda fall.

Utskrivning från sjukhus

Lag (2017:612) om utskrivning från sluten hälso- och sjukvård syftar till att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda som skrivs ut från slutenvård och som då behöver insatser genom socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den regionfinansierade öppna vårderna.

Kommunerna i Sörmland har genom en överenskommelse med region Sörmland tagit fram en särskild riktlinje för processen kring in- och utskrivning från slutenvård. Riktlinjen beskriver hur planeringen kring enskildas stöd vid utskrivning ska gå till.

Regionens tandvårdsstöd

En del sjuka, äldre eller personer med funktionsnedsättning har rätt till ekonomiskt stöd från regionen för sin tandvård. Enskilda som har omfattande behov av vård och omsorg kan ha rätt till tandvård inom ramen för regionens hälso- och sjukvårdstaxa. I regionens tandvårdsstöd ingår uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård.

Uppsökande verksamhet omfattar bland annat munhälsobedömning en gång per år. Munhälsobedömningen är kostnadsfri och syftar till att bedöma behovet av tandvård. Den som behöver tandvård för att förbättra sina möjligheter att äta utan smärta och obehag har rätt till så kallad nödvändig tandvård.

Enskilda som omfattas av LSS eller personer som har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser har rätt till uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård. Med omfattande insatser menas personlig omvårdnad under större delen av dygnet, minst tre gånger per dygn och trygghetslarm eller tillsyn för natten. Varaktighet avser i sammanhanget ett behov som förväntas kvarstå minst ett år. Det finns inget krav att enskilda som har omfattande omvårdnadsbehov ska ha pågående insatser genom kommunen. Behov av omvårdnad och tillsyn kan vara tillgodosedda på annat sätt, t ex genom närstående. Det heller inget krav att enskilda som omfattas av LSS ska ha pågående insats för att vara berättigad uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård.

Det är bistånds- och LSS-handläggare, sjuksköterska i särskilt boende, som bedömer om en enskild har rätt till uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård. Handläggare gör bedömningen för enskilda som bor i ordinärt boende eller som omfattas av LSS. Den som utfärdar intyget ska erbjuda den enskilde en munhälsobedömning. Bedömningen av rätt till tandvårdsstödet meddelas regionen som utfärdar ett tandvårdskort.

Den som utfärdar tandvårdskort ska genomgå en särskild utbildning.

Avgifter

Avgift SoL

Omvårdnad och service som ges med stöd av SoL är avgiftsbelagd. Hur stor avgiften är varierar mellan olika insatser och vilket avgiftsutrymme den enskilde har. Insatser som avser vård-, omsorgs-, och servicekaraktär inom kommunen omfattas av bestämmelsen om lägsta förbehållsbelopp och högsta avgift, maxtaxa. Bestämmelser om maxtaxa finns beskrivna i 8 kap. 2-9 §§ SoL. Utöver de avgifter som utgår från maxtaxa får kommunen, för andra insatser, enligt samma bestämmelser också ta ut skäliga avgifter som inte överstiger kommunens självkostnader. Den som bor i särskilt boende eller bostad med särskild service betalar utöver avgift också hyra.

Insatser med avgift som utgår från maxtaxa

- Hemtjänst
- Boendestöd
- Särskilt boende
- Bostad med särskild service
- Avlösning utöver 20 timmar per månad
- Korttidsboende.

Insatser med andra avgifter

- Trygghetslarm
- Hem för vård eller boende (HVB)
- Matdistribution
- Måltidsabonnemang
- Måltider korttidsplats och dagverksamhet
- Måltider restaurang, vårdboende och servicehus.

Av kommunens författningssamling (KFS 4:13 och 4:22) framgår ytterligare information om avgifter och fastställda belopp. Det är avgiftshandläggare som i enskilda ärenden beslutar om vilken avgift som ska gälla.

Avgift LSS

Som regel gäller att kommunen inte får ta ut avgift för omvårdnad som ges med stöd av LSS. Kommunen får dock, som framgår av bestämmelserna i 18-20 §§ LSS, ta ut avgift från den som har assistansersättning och som överlämnat till kommunen att utföra assistansen. Enligt samma bestämmelser får kommunen ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och för kulturella aktiviteter av de som tar emot insatser enligt LSS och som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning, hel aktivitetsersättning eller annan inkomst av motsvarande storlek. För barn upp till 18 år som genom LSS får omvårdnad i ett annat hem än det egna får kommunen ta ut avgift som motsvarar underhållsbidrag för barnet.

Kommunen tar ut en avgift motsvarande självkostnadspris för måltider i samband med korttidsvistelse, korttidstillsyn och daglig verksamhet. Av kommunens författningssamling (KFS 3:13) framgår vilka självkostnadspriser som kommunen använder. Den som bor i bostad med särskild service enligt LSS betalar hyra. Avgift för barn som får omvårdnad i ett annat hem beräknas och fastställs av LSS-handläggare. Ett sådant beslut går inte att överklaga.

Ordlista

Anhörig - person som bistår en annan inom familje- eller släktkretsen, det vill säga förälder, far- och morförälder, barn och barnbarn, annan släkting, maka eller make, sambo, särbo, eller annan person såsom granne eller vän.

Asylsökande – enskild som lämnat ett land och sökt skydd i landet, men som ännu inte erhållit besked rörande uppehållstillstånd.

Bosättningskommun – den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt eller den kommun där den enskilde har sin starkaste anknytning.

Dagverksamhet – insats i form av verksamhet som erbjuder äldre eller enskilda med funktionsnedsättning meningsfull sysselsättning och social samvaro.

Delegera – att ge den som annars inte får utföra en arbetsuppgift möjligheten att göra det.

Egenavgift – den avgift som en kommun kan ta ut av den enskilde för en tjänst.

FL – förvaltningslagen, lagstiftning som reglerar grunderna för god förvaltning, bland annat hur enskildas ärenden ska handläggas. Men också hur myndigheter emellan ska samverka.

Kollegie- och aktgranskning – granskning av enskilda akter i syfte att följa kvaliteten i handläggning, det vill säga hur handläggningen svarar upp mot krav i lagstiftningen och styrande dokument.

Korttidsboende – tillfälligt boende för äldre eller enskilda med funktionsnedsättning som ger möjlighet till avlösning för anhöriga eller som avser att ge den enskilde rehabilitering. Kan ges som korttidsvistelse, trygghetsplats eller som växelvistelse.

LMA – lagen om mottagande av asylsökande med flera, lagstiftning som tillämpas av Migrationsverket och som reglerar rätten till sysselsättning och bistånd till enskilda som sökt uppehållstillstånd i landet.

Matdistribution – matlådor som levereras till enskilda som bor i ordinärt boende.

Myndighetsutövning – ett beslut eller annan åtgärd som en myndighet vidtar i förhållande till en enskild.

Närstående - person som tar emot omsorg av en anhörig eller annan person på grund av långvarig sjukdom, hög ålder eller funktionsnedsättning.

Nödbistånd – bistånd som ges med stöd av SoL i en nödsituation för att avvärja fara för liv och hälsa.

Omvårdnadsinsatser – insatser som avser att tillgodose basala behov såsom hjälp att äta och dricka, med klädning eller att förflytta sig. Begreppet innefattar även stöd att bryta social isolering eller insats för att den enskilde ska känna sig trygg och säker i sitt hem.

Psykisk störning - tillstånd av psykisk ohälsa som drabbar personligheten, känslolivet och kognitionen.

Serviceinsatser – insatser avser att tillgodose annat än omvårdnad, t ex städ, tvätt och inköp.

Slutenvård - hälso- och sjukvård som inte kan tillgodoses inom öppen vård eller hemsjukvård. Vården bedrivs dygnet runt och kräver inskrivning på sjukvårdsinrättning.

SoL – socialtjänstlagen, ramlag där individanpassade insatser ges som bistånd.

Trygghetslarm – basenhet med tillhörande larmklocka som ger möjlighet att påkalla hjälp från hemtjänstpersonal.

Vistelsekommun – den kommun där den enskilde tillfälligt vistas.

Värdegrund – ett begrepp som innefattar grundläggande värderingar och som formar en organisations normer och handlingar.

Månadsrapport för september och oktober 2023

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden lägger månadsrapporten till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och omsorgsförvaltningen har tagit fram månadsrapport för september och oktober 2023. Månadsrapporten för september har tidigare mejlats ut till nämnden.

Rapporten redovisar väsentliga händelser, volymutveckling, ekonomisk redovisning och personal.

Ärendets handlingar

- Månadsrapport september och oktober 2023.

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Lars Hernevid
Verksamhetsstrateg

Beslutet skickas till: Akten

Månadsrapport

Vård- och omsorgsförvaltningen

September 2023

Datum: 2023-10-24

Dnr: VON/2023:24-1.4.1

Innehållsförteckning

Väsentliga händelser	3
Förvaltningsgemensamt.....	3
Volymutveckling	5
Verksamhetsvolymier äldreomsorg.....	5
Verksamhetsvolymier funktionsstöd.....	6
Ekonomisk redovisning	7
Ekonomiskt utfall enligt driftsredovisningen med helårsprognos.....	7
Ekonomiska kommentarer.....	7
Procentuell andel månadsanställda/timvikarier.....	8
Investeringar.....	8
Personal	9
Medarbetare och arbetsmiljö.....	9
Sjukfrånvaro.....	9
Kvalitetsarbete	10
Digitalt ledningssystem.....	10
Strategiskt kvalitetsarbete utifrån avvikelser, synpunkter och klagomål.....	10
Kvalitetsregister.....	10

Väsentliga händelser

Förvaltningsgemensamt

Statsbidrag

Förvaltningen har mottagit beslut om statsbidrag för 2023 för arbete med att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre. Statsbidraget blev översökt. Samtliga som beviljats medel fick därför ett reducerat belopp. Samtliga hemtjänsttagare erbjuds att medverka på träffpunkt Igelkotten där det är möjligt att lära sig använda en Ipad som de även har möjlighet att låna hem. Specialistundersköterskor inom välfärdsteknik har kopplats till gruppen.

Med stöd av medel från äldreomsorgslyftet genomförs under september och oktober 1,5 dagars utbildning för all tillsvidareanställd omvårdnadspersonal. Innehållet utgår från Socialstyrelsens kompetensmål inom kommunikation, dokumentation, värdegrund, måltiden och hälsan, psykisk ohälsa/suicidprevention, omsorg i livets slutskede.

Regeringen har i budgetpropositionen inför 2024 lämnat besked om att äldreomsorgslyftet förväntas fortsätta i ytterligare tre år. Omfattningen i medel föreslås fortsätta på nuvarande nivå. Besked om andel till Katrineholm och vad medlen kan användas till kommer senare.

Boendeplanering

Typrummet/lägenheten på Furuliden är färdigt. Medarbetare och byggkommittén har varit på besök för att återkomma med konstruktiv kritik och ändringar till resterande lägenheter. Även vårdhygien har fått en inbjudan att besöka lägenheten.

Planering har gjorts för att två avdelningar flyttas från Norrgläntan till Strandgården inför renoveringar på Norrgläntan. Flytten sker i början på oktober. Granskning av ritningar inför renoveringen av Norrgläntan har gjorts under september månad och synpunkter har lämnats in till projektledare för vissa justeringar.

Fortsatt arbete i samverkan med räddningstjänsten för att säkerställa säker utrymning i gruppbostad, trapphusmodell i de fall dubbla utrymningsvägar saknas.

Brukarundersökning Funktionsstöd

Under perioden 1 september - 31 oktober sker brukarundersökningen *Utförarverksamheter inom funktionsstöd*. Brukarundersökningen riktar sig till vuxna personer med funktionsnedsättning inom boenden, boendestöd och daglig verksamhet/sysselsättning enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) samt personlig assistans. Brukarundersökningarna är en viktig del i uppföljning av kommunens resultatmål och i verksamhetens kvalitetsarbete och resultaten förväntas komma i slutet av året.

Temamånad för psykisk hälsa

Under september och en bit in i oktober pågår temamånad för psykisk hälsa. Flera medarbetare har på olika sätt deltagit i de aktiviteter som arrangerats.

Ökade förutsättningar för aktiviteter

Flera enheter rapporterar om aktiviteter som genomförs och utvecklade arbetsätt. Inom verksamhetsområdet funktionsstöd pågår exempelvis ett arbete med att tillverka en aktivitetsbank för att lättare hitta aktiviteter som kan genomföras på boendet. Detta ska genomföras på alla enheter. Dufvegårdens, Strandgårdens och Norrgläntans demensboenden har inlett ett samarbete mellan aktivitetshandledare och kulturombud på enheterna. Gemensamma aktiviteter anordnas och erfarenhetsutbyten kan ske.

Utförare av hemtjänst enligt LOV

Ansökan har inkommit från Avancerad Omsorg Vård AB om att bli extern utförare inom hemtjänsten enligt lagen om valfrihetssystem. Ett första möte med sökande leverantör av hemtjänst ägde rum i början av september. Ansökan avser serviceinsatser, personlig omvårdnad och HSL-tjänster. Utifrån den genomgång som gjorts av den inkomna ansökan samt referenstagning så bedöms Avancerad Omsorg Vård AB uppfylla de krav som ställs i nämndens förfrågningsunderlag. Vård- och omsorgsnämnden beslutade den 28 september 2023 att godkända Avancerad Omsorg Vård AB som utförare.

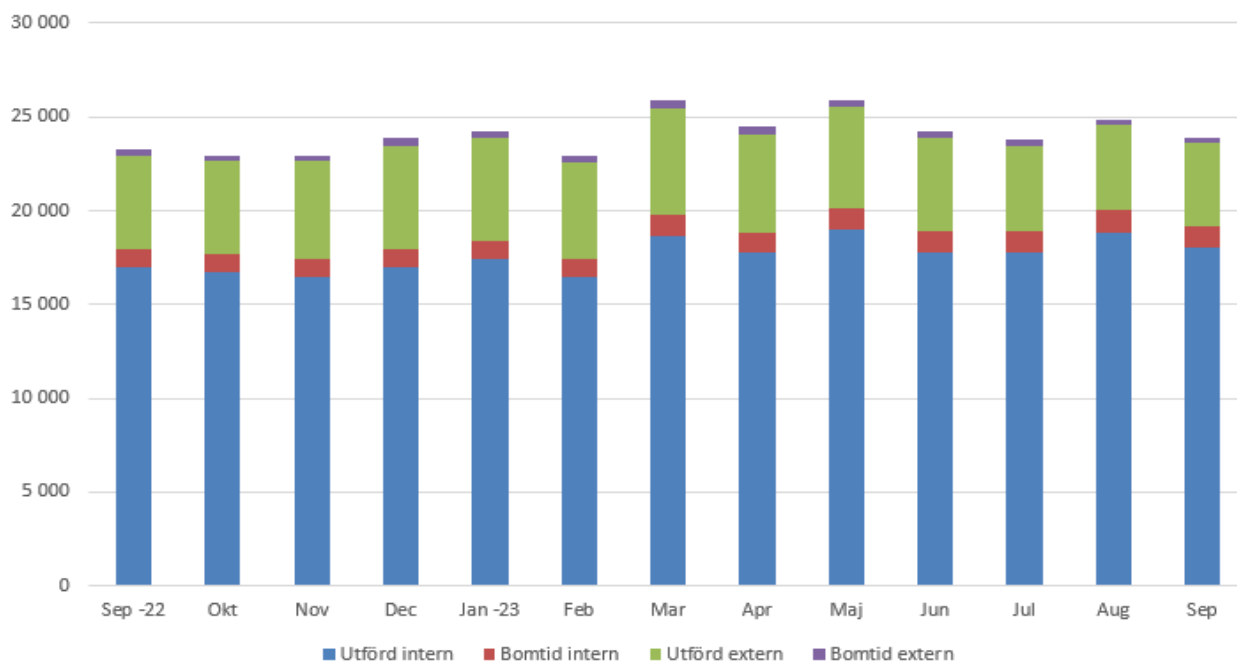
Ny socialtjänstlag

I samband med budgetpropositionen för 2024 meddelade regeringen att de avser att lämna en lagrådsremiss om en ny socialtjänstlag senvåren 2024. En ny socialtjänstlag kan träda i kraft under 2025. Reformen innebär förutom den nya socialtjänstlagen ett långsiktigt stöd till kommunerna för omställning, genom en bemannings- och kompetenssatsning och en överenskommelse med SKR. Vård- och omsorgsförvaltningen följer den fortsatta utvecklingen i frågan.

Volymutveckling

Verksamhetsvolym äldresorg

Hemtjänsttimmar per månad, inklusive bomtid

Särskilt boende

Beviljade bistånd om särskilt boende som väntar på plats i särskilt boende inom äldreomsorgen den 1:a varje månad

Månad	Vårdboende	Demensboende	Servicehus (Hemtjänst-insatser)
Januari	7	12	1
Februari	10	7	2
Mars	6	9	6
April			
Maj	3	11	9
Juni	3	11	9
Juli	1	7	8
Augusti	5	11	8
September	4	10	6
Oktober	8	13	5
November			
December			

Av de 26 personer som väntade på plats den 1 oktober hade 11 personer fått ett erbjudande om plats. Av dessa hade tre personer tackat nej.

Verksamhetsvolymmer funktionsstöd

Volymmått	Utfall 2023	Utfall 2022
Personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken, antal timmar i intern regi aktuell månad	4 824	5 406
Personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken, antal timmar i extern regi aktuell månad	27 312	27 035
Personlig assistans enligt LSS, antal timmar i intern regi aktuell månad	160	404
Personlig assistans enligt LSS, antal timmar i extern regi aktuell månad	4 126	3 764
Antal brukare i kö till LSS-boende, aktuell månad	4	saknas
Externa placeringar LSS, aktuell månad	7	7
Antal brukare med daglig verksamhet inom LSS, aktuell månad	271	267
Beviljade timmar boendestöd, aktuell månad	1 591	1 374

Utfallet inom personlig assistans är fortsatt lägre än föregående år. En viss minskning har också skett sedan föregående månad. Beviljade timmar boendestöd har minskat något i jämförelse med föregående månad men har tidigare under året ökat.

Ekonomisk redovisning

Ekonomiskt utfall enligt driftsredovisningen med helårsprognos

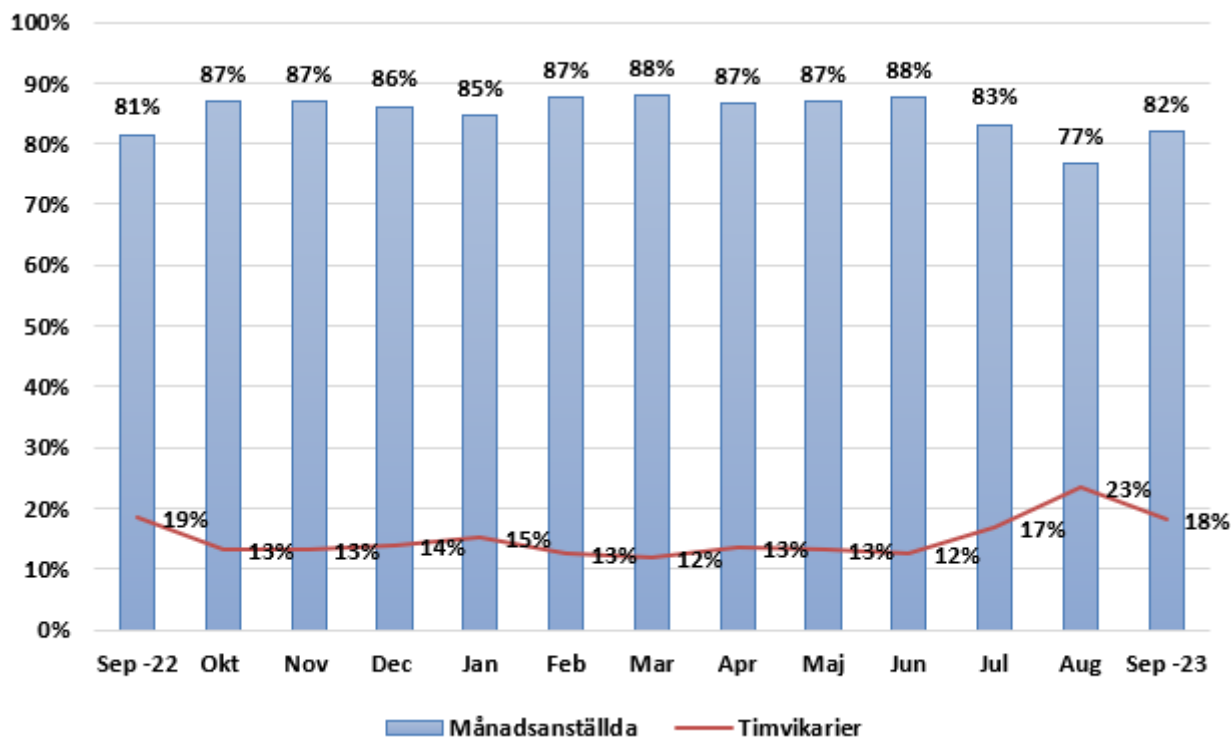
Driftsredovisning, nettoresultat (tkr)					
	Periodens utfall	Periodens budget	Periodens avvikelse	Akkumulerad avvikelse	Prognos helår
Förvaltningsgemensamt	-2 228	-3 056	828	14 517	17 500
Förvaltningskontor	-18 448	-18 245	-203	-6 943	-10 200
Hälso- och sjukvård	-5 951	-6 020	69	-4 330	-6 800
Äldreomsorg	-25 799	-24 134	-1 665	952	1 000
Funktionsstöd	-20 487	-19 151	-1 336	7 798	8 000
Summa	-72 913	-70 606	-2 307	11 993	9 500

Ekonomiska kommentarer

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett resultat i september på -2 307 tkr, ackumulerat är resultatet +11 993 tkr. En större avvikelse i perioden avser utrangeringar av inventarier som påverkat resultatet negativt. Även felperiodiserad budget för timvikarier påverkar resultatet negativt i september där största delen påverkar äldreomsorgen och funktionsstöd.

Prognosen för helåret är oförändrad. Den avser till största del senare öppning av ny verksamhet inom LSS och socialpsykiatrin. En retroaktiv intäkt som avser 2020 och 2021 inom personlig assistans är inkluderad i prognosen samt vissa övriga kostnader där bedömning är att budgeten inte kommer behövas nyttjas fullt ut. Tillfälliga vakanser för enhetschefer och verksamhetschefer påverkar också prognosen positivt.

Procentuell andel månadsanställda/timvikarier

Investeringar

Helårsprognos

Investeringsredovisning, nettoresultat (tkr)				
	Periodens ack. utfall	Periodens ack. budget	Periodens ack. avvikelse	Prognos budgetavvikelse helår
Inventarier Säbo, Strandgården	0	75	75	0
Inventarier Säbo, Norrgläntan	0	1 465	1 465	1 953
Inventarier Hämplingen, gruppbostad LSS	29	600	571	771
Inventarier Hämplingen, dagverksamhet	36	675	639	864
Renoveringsbehov LSS-bostad Jägaregatan	114	375	261	0
Inventarier i brukarmiljö	803	975	172	0
Totalt	982	4 165	3 183	3 588

Åtgärder som är inräknade i helårsprognosen

Prognosen förklaras av att inventarier till Norrgläntans särskilda boende kommer att budgeteras om till 2024. En annan förklaring är att Hämplingens nya gruppbostad och dagliga verksamhet endast behövt nyttja en mindre del av hela årets investeringsbudget.

Personal

Medarbetare och arbetsmiljö

Arbete pågår i enlighet med årshjul för systematiskt arbetsmiljöarbete. Under september är det fokus på genomgång av rutiner för första hjälpen och utbildning där behov finns. Medarbetarsamtal skall också genomföras under september och oktober.

Flera enheter rapporterar om arbete utifrån de handlingsplaner som tagits fram efter medarbetarundersökningen som genomfördes under våren.

Flera arbetsgrupper har haft diskussion på arbetsplatsträffar kring raster och återhämtning. De har lyft vikten av att ta rast och att tillsammans med kollegor planera dagen för att alla ska kunna ta sina raster.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro tillsvidareanställda

	Vård- och omsorgsförvaltningen	Kvinnor VOF	Män VOF	Katrineholms kommun
Januari	11,84% (14,52%)	12,45% (14,71%)	9,12% (13,54%)	9,47% (12,57%)
Februari	11,84% (13,30%)	12,42% (13,90%)	9,28% (10,31%)	10,29% (10,83%)
Mars	12,52% (12,57%)	13,11% (13,01%)	9,94% (10,34%)	10,55% (10,27%)
April	10,75% (10,12%)	11,30% (10,52%)	8,29% (8,09%)	8,36% (8,00%)
Maj	10,53% (10,28%)	10,96% (10,78%)	8,64% (7,82%)	8,60% (8,08%)
Juni	9,01% (9,53%)	9,43% (9,95%)	7,18 (7,48%)	7,06% (7,14%)
Juli	8,04% (8,43%)	8,43% (8,90%)	6,30% (6,18%)	5,18% (5,33%)
Augusti	9,92% (9,40%)	10,68% (9,70%)	6,59% (7,98%)	
September				
Oktober				
November				
December				

Kommentarer till sjukfrånvaro

Sjuktalet för augusti är preliminära. Efter att sjuktalet varit lägre än föregående år i juni och juli är de något högre i augusti. Orsakerna varier mellan olika enheter och insatserna för att minska sjukfrånvaron likaså.

Individuella möten med HR-konsult och enhetschefer har startat och kommer enligt plan ske var sjätte vecka. Där går de igenom rehabärenden, arbetsskador och tillbud, sjukskrivningstal samt andra personalfrågor. Syftet är att stärka och stödja enhetscheferna i arbetet med att sänka sjukskrivningstalen.

Kvalitetsarbete

Digitalt ledningssystem

Samtliga huvudprocesser i det digitala ledningssystemet har bearbetats för att det enkelt ska gå att följa en individs väg från inkommen ansökan till beviljad insats och genomförandet av den insatsen.

Implementeringsplan för det digitala ledningssystemet är antagen. För att kunna mäta om implementeringsarbetet genererat stegförflyttningar har en enkät tagits fram till chefer, respektive medarbetare att besvara med jämna mellanrum. Enkäten syftar till att mäta om IT-stödet gör det enklare för chefer och medarbetare att kunna se och följa våra arbetsprocesser och hitta nödvändiga rutiner. Visualiserade arbetsprocesser och rutiner en viktig pusselbit i omställningen till Nära vård.

Strategiskt kvalitetsarbete utifrån avvikelser, synpunkter och klagomål

En verksamhetsövergripande analys av rapporterade avvikelser och genomförda internutredningar har genomförts. Utifrån resultatet kommer höstens summeringsmöten genomföras med olika teman för olika verksamheter. För äldreomsorgen har temat fall och fallskador samt risker och vårdprevention identifierats. För funktionsstödsområdet har temat hälso- och sjukvårdsinsatser samt risker och vårdprevention identifierats.

Arbetet med workshops i avvikelshantering där både chefer och legitimerad personal deltar har fortsatt under hösten.

Kvalitetsregister

Sammanställning av egenkontrollmätningen Svenska HALT är genomförd för år 2022. Resultat och analys av resultat är gjord och är en del av systematiska patientsäkerhetsarbetet.

Månadsrapport

Vård- och omsorgsförvaltningen

Oktober 2023

Dnr: VON/2023:24-1.4.1

Innehållsförteckning

Väsentliga händelser	3
Förvaltningsövergripande	3
Volymutveckling	4
Verksamhetsvolymier äldreomsorg.....	4
Verksamhetsvolymier funktionsstöd	5
Ekonomisk redovisning	6
Ekonomiskt utfall enligt driftsredovisningen med helårsprognos	6
Ekonomiska kommentarer	6
Procentuell andel månadsanställda/timvikarier	7
Investeringar	8
Personal	9
Medarbetare och arbetsmiljö	9
Sjukfrånvaro	9
Kvalitetsarbete	10

Väsentliga händelser

Förvaltningsövergripande

Utförare LOV

En utförare av hemtjänst enligt Lagen om valfrihet, LOV i Katrineholms kommun har avslutat sitt uppdrag inom Vård- och omsorgsförvaltningen. Berörda har fått möjlighet att välja en ny utförare.

Uppföljning av läkaravtalet

MAS och verksamhetschef för hälso- och sjukvårdsverksamheten har samverkat med vårdcentralernas verksamhetschefer inför kommande uppföljning av läkaravtalet då fokus även kommer att inkluderas av IVOs synpunkter. En enkät är skickad till all legitimerad personal i syfte att få fram individuella synpunkter utifrån hur läkarmedverkan fungerar utifrån läns- och lokala avtalet. Resultatet och analys av resultatet kommer att användas vid uppföljningsarbetet med respektive vårdcentral under kommande månad.

Brukar- och enhetsundersökningar

I arbetet med de resultatmål i kommunplanen som rör ökad nöjdhet med vård- och omsorgsnämndens verksamheter är handlingsplaner utifrån brukar- och enhetsundersökningarna viktiga. Resultaten från brukarundersökningen *vad tycker de äldre om äldreomsorgen* och enhetsundersökningarna för vård- och omsorgsförvaltningens olika verksamhetsområden publicerades under oktober. Resultat hanteras inom respektive verksamhetsområde för bearbetning och analys. Brukarundersökning för utförarverksamheter inom funktionshinderområdet har också genomförts men resultatet från denna kommer under november.

Stöd till anhöriga

Anhörigcentralen har på flera sätt arbetat med att sprida information om verksamheten under månaden. Bland annat har man tillsammans med anhörigstödet i Flen och Vingåker besökt olika verksamheter inom region Sörmland. Anhörigcentralen har under oktober genomfört föreläsning på temat återhämtning från psykisk ohälsa som en del av Temamånaden för psykisk hälsa och suicidprevention och nationella anhörigveckan.

Ökade förutsättningar för aktiviteter

En inspirationsdag för frivilliga genomfördes i oktober. Samtliga frivilliga bjöds in till dagen och 39 personer anmälde sig. Dagen innehöll information från verksamheter, information om aktuella aktiviteter samt föreläsning och utställning.

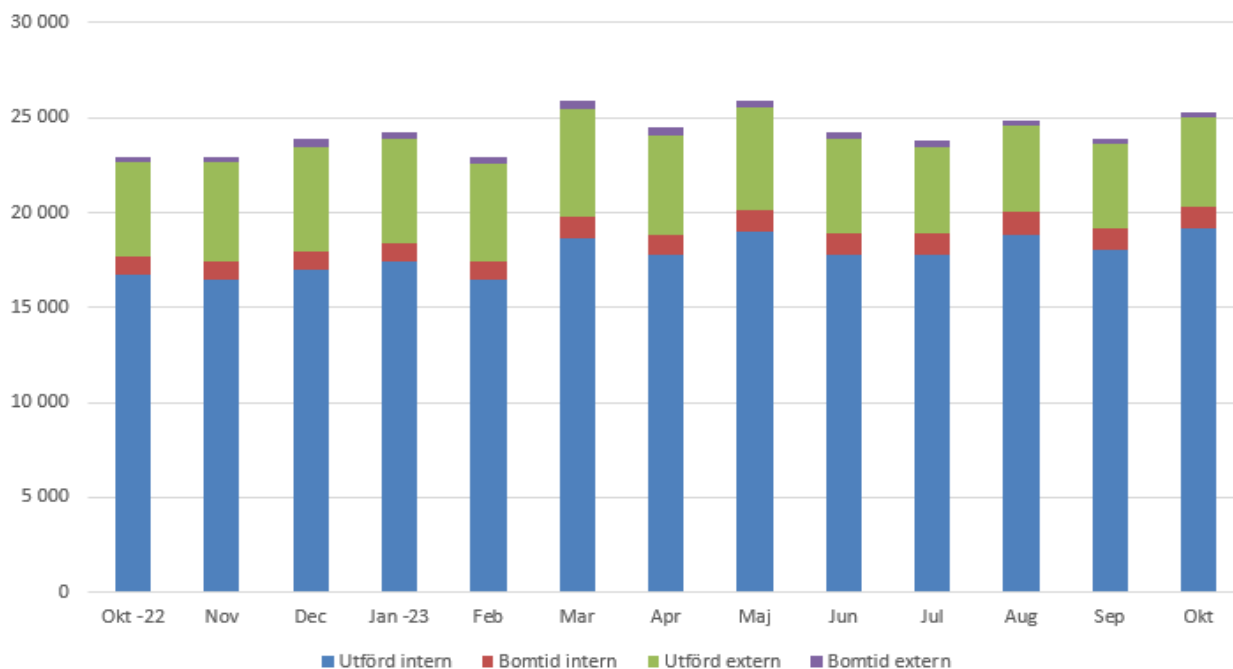
Aktiviteter inom ramen för hemtjänstcafé, onsdagsträffar och träffpunkt igelkotten har genomförts under månaden. Olika former av underhållning och en grupp för att lära sig hantera Ipad ingår i detta. Kulturgruppen anordnade en Halloweenfest för hela Resurscenter som var välbesökt. Brukare från Träffpunkten och 5:an träffar en vårdhund varannan vecka, vilket ger ökad motivation till motion, hälsa, kognitiv träning och social gemenskap för deltagarna.

Planering av nyöppning av Sakoteket. Utlåning av välfärdsteknik, exempelvis robotdammsugare samt visning av kognitiva hjälpmedel. Vidare kommer en visningsmiljö utarbetas.

Volymutveckling

Verksamhetsvolymmer äldreomsorg

Hemtjänsttimmar per månad, inklusive bومتid

Särskilt boende

Beviljade bistånd om särskilt boende som väntar på plats i särskilt boende inom äldreomsorgen den 1:a varje månad

Månad	Vårdboende	Demensboende	Servicehus (Hemtjänst-insatser)
Januari	7	12	1
Februari	10	7	2
Mars	6	9	6
April			
Maj	3	11	9
Juni	3	11	9
Juli	1	7	8
Augusti	5	11	8
September	4	10	6
Oktober	8	13	5
November	9	11	3
December			

Av de 23 personer som väntade på plats den 1 november hade nio personer fått ett erbjudande om plats. Av dessa hade fem personer tackat nej till erbjuden plats.

Verksamhetsvolymmer funktionsstöd

Volymmått	Utfall 2023	Utfall 2022
Personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken, antal timmar i intern regi aktuell månad	5 521	5 586
Personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken, antal timmar i extern regi aktuell månad	27 440	28 923
Personlig assistans enligt LSS, antal timmar i intern regi aktuell månad	166	381
Personlig assistans enligt LSS, antal timmar i extern regi aktuell månad	4 448	3 511
Antal brukare i kö till LSS-boende, aktuell månad	2	saknas
Externa placeringar LSS, aktuell månad	7	7
Antal brukare med daglig verksamhet inom LSS, aktuell månad	273	266
Beviljade timmar boendestöd, aktuell månad	1 602	1 392

Ekonomisk redovisning

Ekonomiskt utfall enligt driftsredovisningen med helårsprognos

Driftsredovisning, nettoresultat (tkr)					
	Periodens utfall	Periodens budget	Periodens avvikelse	Akkumulerad avvikelse	Prognos helår
Förvaltningsgemensamt	-985	-3 056	2 071	16 588	18 600
Förvaltningskontor	-19 580	-18 246	-1 334	-8 278	-8 350
Hälso- och sjukvård	-6 041	-5 988	-53	-4 383	-6 000
Äldreomsorg	-24 897	-24 256	-641	313	-250
Funktionsstöd	-19 227	-19 165	-62	7 736	8 000
Summa	-70 730	-70 711	-19	11 976	12 000

Ekonomiska kommentarer

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett resultat i oktober på -19 tkr, ackumulerat är resultatet +11 976 tkr.

Sammanfattande beskrivning av prognosen

Prognosen för helåret är justerad till +12 000 tkr, vilket innebär en förbättring med +2 500 tkr från tidigare månad. Prognosen avser till största del senare öppning av ny verksamhet inom LSS och socialpsykiatri. En retroaktiv intäkt som avser 2020 och 2021 inom personlig assistans påverkar prognosen positivt. Även övriga kostnader påverkar positivt. Framförallt på övergripande nivå där bedömning är att budgeten inte behöver nyttjas fullt ut på grund av exempelvis sen start av digital tillsyn. Tillfälliga vakanser för enhetschefer och verksamhetschefer påverkar också prognosen positivt. Ett något mindre behov av bemanningssjuksköterskor under resterande månader förbättrar prognosen inom hälso- och sjukvård. Lokalkostnader på grund av hyresrabatter i och med ombyggnationen bidrar också till en positiv avvikelse inom SÄBO.

Sammanfattande beskrivning av resultatet för januari-oktober

Förvaltningsgemensamt, + 16 588 tkr

- Sen start med digital tillsyn och lågt utfall övriga kostnader
- Vakant verksamhetschefstjänst under första halvåret
- Täckning för ökade timmar inom hemtjänst och fler externa placeringar

Förvaltningskontoret, -8 278 tkr

- Negativ avvikelse på placeringar
- Nyttjat fler LOV-timmar än vad som budgeterats
- Ökade IT-kostnader

Hälso- och sjukvård, -4 383 tkr

- Kostnad för bemanningspersonal

Äldreomsorg, 313 tkr

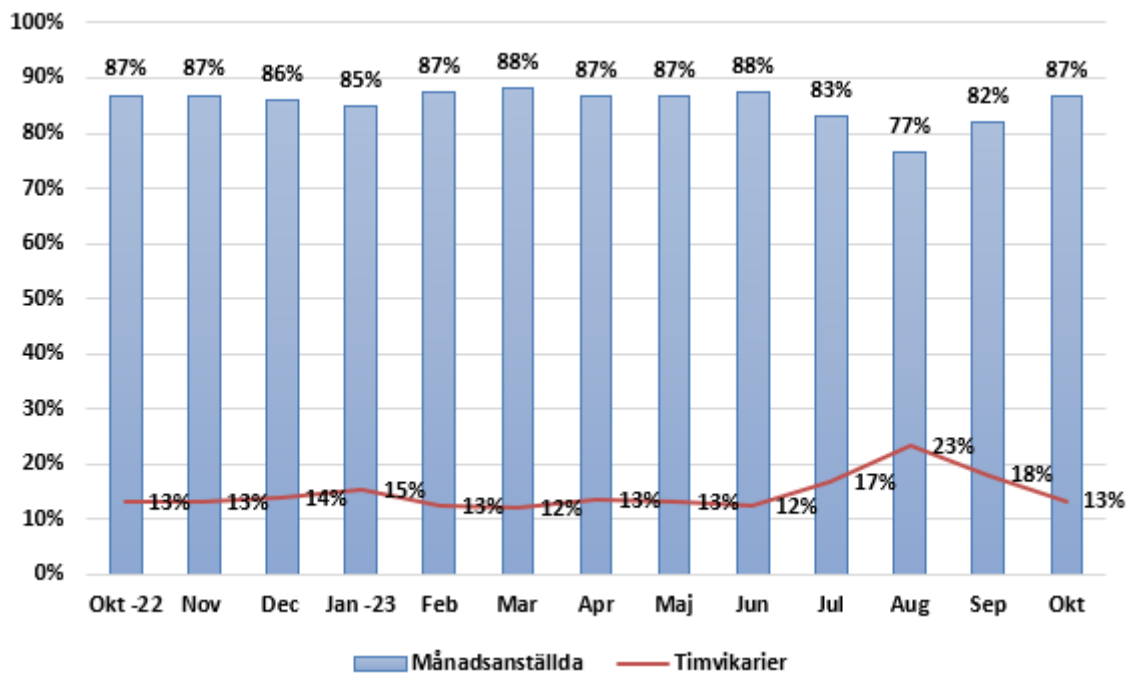
- Kommunalt utförd hemtjänst har ett negativ avvikelse där personalkostnader är den största avvikelsen, visar dock ett betydligt bättre resultat än samma period föregående år

- Särskilt boende, positiv avvikelse som till största del förklaras av personalkostnader och lokal-kostnader
- Under året även vakanser för enhetschefer

Funktionsstöd, +7 736

- Senare öppning av ny gruppboende och daglig verksamhet i Hämplingen på Fortunagatan
- Senare öppning av Villagatan, socialpsykiatri
- Personlig assistans visar för första gången på flera år en positiv avvikelse
- Några tomma platser i verksamheten

Procentuell andel månadsanställda/timvikarier

Investeringar

Helårsprognos

Investeringsredovisning, nettoresultat (tkr)				
	Periodens ack. utfall	Periodens ack. budget	Periodens ack. avvikelse	Prognos budgetav- vikelse helår
Inventarier Säbo, Strandgården	0	83	83	0
Inventarier Säbo, Norrgläntan	0	1 628	1 628	1 953
Inventarier Hämplingen, grupp- bostad LSS	29	667	638	771
Inventarier Hämplingen, dagverk- samhet	36	750	714	864
Renoveringsbehov LSS-bostad Jägaregatan	114	417	303	386
Inventarier i brukarmiljö	798	1 083	285	0
Totalt	977	4 628	3 651	3 974

Åtgärder som är inräknade i helårsprognosen

Prognosen förklaras av att budgeten för inventarier till Norrgläntans särskilda boende kommer att ombudgeteras till 2024. En annan förklaring är att Hämplingens nya gruppboestad och dagligverksamhet, samt Jägaregatans gruppboestad endast behövt nyttja en mindre del av hela årets investeringsbudget.

Personal

Medarbetare och arbetsmiljö

Från den 1 oktober gäller som huvudregel att alla medarbetare i kommuner och regioner ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod och att arbetspass ska följas av dygnsvila. Anpassade scheman har tagits fram inför förändringen. Samtidigt fortsätter arbetet med att tydliggöra förvaltningens bemanningsprocess i en bemanningshandbok. Syftet är bland annat att skapa bättre förutsättningar att leva upp till heltid som norm och målet att minska andelen timanställda. Dessa delar sammantaget gör att behovet av en gemensam bemanningsprocess är större. För oktober kan förvaltningen se en viss minskning i antalet delade turer något som väntas förstärkas ytterligare när bemanningshandboken träder i kraft fullt ut i januari 2024. Under oktober och med fortsättning i november informeras medarbetare om innehållet i bemanningshandboken.

I övrigt pågår arbete i enlighet med årshjul för systematiskt arbetsmiljöarbete. Enheterna rapporterar bland annat om genomgång av kommunens alkoholpolicy och om genomförande av medarbetarsamtal. Handlingsplaner utifrån medarbetarenkäten har tagit fram på några av de enheter som inte gjort det sedan tidigare.

Under oktober har 1,5 dagars utbildning för tillsvidareanställd omvårdnadspersonal genomförts. Dagarna innehöll delar om kommunikation, dokumentation, värdegrund och nära vård/personcentrering, måltiden och hälsan, psykisk ohälsa/suicidprevention samt omsorg i livets slutskede.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro tillsvidareanställda

	Vård- och omsorgsförvaltningen	Kvinnor VOF	Män VOF	Katrineholms kommun
Januari	11,84% (14,52%)	12,45% (14,71%)	9,12% (13,54%)	9,47% (12,57%)
Februari	11,84% (13,30%)	12,42% (13,90%)	9,28% (10,31%)	10,29% (10,83%)
Mars	12,52% (12,57%)	13,11% (13,01%)	9,94% (10,34%)	10,55% (10,27%)
April	10,75% (10,12%)	11,30% (10,52%)	8,29% (8,09%)	8,36% (8,00%)
Maj	10,53% (10,28%)	10,96% (10,78%)	8,64% (7,82%)	8,60% (8,08%)
Juni	9,01% (9,53%)	9,43% (9,95%)	7,18 (7,48%)	7,06% (7,14%)
Juli	8,04% (8,43%)	8,43% (8,90%)	6,30% (6,18%)	5,18% (5,33%)
Augusti	9,92% (9,40%)	10,68% (9,70%)	6,59% (7,98%)	7,65% (7,70%)
September	11,50% (10,94%)	12,16% (11,32%)	8,66% (9,20%)	
Oktober				

Kommentarer till sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron för september har ökat sedan augusti och är också högre än motsvarande period föregående år. Orsakerna varier mellan enheterna och åtgärderna likaså. Medarbetarsamtal genomförs inom samtliga verksamheter och arbetsmiljö och frisknärvaro är något som lyfts där.

Arbete sker annars i enlighet med rutin för kort- och långtidsfrånvaro.

Kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete

Under oktober månad har sammanställningar och analyser av avvikelser skett på olika nivåer.

Flera verksamheter rapporterar om genomförda kvalitetsråd. Frågor som tagits upp är avvikelser, lex Sarah, synpunkter och klagomål. Kvalitetsrådet tittar på mönster och trender samt tar fram åtgärder.

Under oktober har summeringsmöten genomförts i verksamheterna. Enhetschefer, legitimerad personal har deltagit. En summering av avvikelser, trender och mönster analyseras och redovisas i syfte att lära att systematiskt förbättra kvaliteten i verksamheten och att lära av varandra.

Externa avvikelser är sammanställd i kommunen men även för Sörmlands övriga åtta kommuner. Resultatet ska lyfta fram trender och mönster gällande för läkemedelshantering mellan vårdgivare utifrån patientsäkerhetsperspektivet. Inom expertgrupp för läkemedelshantering arbetar man med materialet i samverkan med Patientsäkerhetsenheten inom regionen. Syftet med arbetet är att vidta åtgärder utifrån analys av resultat.

Kvalitetsgranskningar har utförts på flera enheter, generellt ser det bra ut. Det som behövs arbeta mer med är uppföljningar på målen där det tydligare behöver framgå i den sociala journalen på vilket sätt som målen följs upp, och hur arbetet mål sett ut.

På några enheter inom funktionsstöd har enhetschef och stödpedagog gjort en uppföljning av skydds- och begränsningsåtgärder. Arbetet fortsätter framåt.

En lex Maria anmälan har gjorts till följd av en allvarlig vårdskada. En handlings- och åtgärdsplan är beslutad med involverade verksamheter.

Arbete med Senior Alert i hemtjänst och hemsjukvård har inte kommit igång i önskvärd omfattning under året. Införandet kräver gemensam insats och prioritering inom verksamhetsområdena äldreomsorg och hälso- och sjukvård.

Införande av IT-stöd för digitalt ledningssystem

Under oktober har av ledningsgrupperna utvalda enheter fått besvara en enkät (6 frågor) gällande verksamhetens processer och rutiner. Enkäten syftar till att mäta om IT-stödet (2c8) gör det enklare för chefer och medarbetare att kunna se och följa våra arbetsprocesser och hitta nödvändiga rutiner. Visualiserade arbetsprocesser och rutiner en viktig pusselbit i omställningen till Nära vård.

Införandet av IT-stödet antog vård- och omsorgsnämnden den 27 april 2023 som ett prioriterat förbättringsområde. I prioriteringarna inkluderas även att revidera förvaltningens styrdokument utifrån ett processinriktat synsätt och göra dokumenten tillgängliga det digitala ledningssystem (2c8). Det är ett utvecklingsarbete som pågår och införandet sker parallellt. Implementeringsinsatser för medarbetare kommer att ske under 2024 men det går redan nu att via intranätet komma åt ledningssystemet och navigera runt i det som hittills finns publicerat, även om det är under uppbyggnad. IT-stödet ger dig förutsättningar att se hela arbetsflöden och hur olika insatser påverkar varandra. Genom att följa processkartan får du stöd i vad som ska göras och när det ska göras, samt tillgång till rutiner som kan behövas i det dagliga arbetet. Tydliga arbetsprocesser och följsamhet till rutiner är grunden för att våra brukare och patienter ska få omsorg och vård med god kvalitet.

Förslag till fastställande av vård- och omsorgsnämndens plan med budget 2024

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att fastställa upprättat förslag till plan med budget 2024.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden antog den 31 augusti 2023, § 74, nämndens underlag för övergripande plan med budget 2024.

Den 20 november 2023 beslutade kommunfullmäktige att fastställa Övergripande plan med budget 2024-2026. Kommunfullmäktiges beslut innebär för vård- och omsorgsnämnden en ramförändring från 877 199 tkr för år 2023 till 903 300 tkr för år 2024.

Vård- och omsorgsnämndens investeringsbudget för 2024 omfattar enligt kommunfullmäktiges beslut 9 470 tkr.

Vård- och omsorgsförvaltningen har, med utgångspunkt från övergripande plan med budget samt kommunplan för 2023-2026, upprättat ett förslag till vård- och omsorgsnämndens plan med budget 2024.

Budgeten kommer att MBL-förhandlas den 12 december 2023 inför nämndens beslut. Förhandlingsprotokollet kommer att skickas ut till nämnden.

Ärendets handlingar

- Förslag till vård- och omsorgsnämndens plan med budget 2024

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Lars Hernevid
Verksamhetsstrateg

Beslutet skickas till: Ledningsgrupp, ekonomer, övrig personal via intranät, akten

Förslag

Vård- och omsorgs- nämndens plan med budget

2024

Datum: 2023-12-06

Dnr: VON/2023:35-1.4.1

Innehållsförteckning

Inledning	3
Ansvarsområde.....	3
Förutsättningar, mål och prioriteringar	4
Tillväxt, bostäder & fler jobb	4
Ökad trygghet & säkerhet	4
Trygg omsorg & vård.....	5
Attraktiva & hälsofrämjande livsmiljöer	7
Klimatsmart & hållbar kommun	8
Hållbart arbetsliv & effektiv organisation.....	9
Volymutveckling	11
Vård- och omsorgsnämnden	11
Kommentar till volymmått	11
Driftsbudget	13
Revidering av taxor och avgifter	14
Investeringsbudget	15
Investeringsbudget 2024 med plan för 2025-2028.....	15
Budget för externa fastighetsinvesteringar 2024 med plan 2025-2028.....	15
Särskilda uppdrag	16
Uppdrag som berör Vård- och omsorgsnämnden.....	16
Bilaga: Indikatorer och riktvärden för uppföljning av resultatmål i kommunplanen 2023-2026	17
Bilaga: Plan för arbete med jämförelser och goda exempel	23

Inledning

Kommunens långsiktiga planering ska enligt styrsystemet styras av kommunens vision och den kommunplan som tas fram för varje mandatperiod. Kommunplanen ligger till grund för planeringen för hela kommunkoncernen under hela mandatperioden. Planeringen för ett enskilt år påbörjas under våren då planeringsdirektivet fastställs av kommunstyrelsen. Planeringsdirektivet innehåller preliminära ekonomiska ramar samt uppdrag och anvisningar till nämnder och bolag för det fortsatta planeringsarbetet. Utifrån kommunplanen och planeringsdirektivet tar nämnder och bolag fram underlag för kommunens övergripande plan med budget.

Under september och oktober sker beredning av kommunens övergripande plan med budget. Den behandlas i kommunstyrelsen i oktober och fastställs av kommunfullmäktige i november. Efter att den övergripande planen med budget har beslutats av kommunfullmäktige ska nämnderna fastställa nämndens plan med budget senast i december.

Ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453) beträffande omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning, samt insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387).

Till vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde hör även ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende från 18 år samt ansvar för hälso- och sjukvård i särskilt boende, dagverksamhet och daglig verksamhet. Till vård- och omsorgsnämndens ansvar hör även betalningsansvar enligt lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Nämnden ansvarar även för verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (2008:962) för fritt val av utförare inom äldreomsorgens hemtjänst.

I nämndens ansvar ingår myndighetsutövning utifrån ett antal lagar, bland annat av bidrag enligt lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och prövning av tillstånd till resor enligt lag (1997:736) om färdtjänst och lag (1997:735) om riksfärdtjänst.

Förutsättningar, mål och prioriteringar

Tillväxt, bostäder & fler jobb

I kommunplanen betonas kommunens viktiga roll i att samverka med andra aktörer och skapa förutsättningar för de som står längst ifrån arbetsmarknaden att stegvis komma närmare en egen försörjning. Som en del i detta behöver Vård- och omsorgsförvaltningen bidra med att skapa en god och kontinuerlig tillgång på platser för praktik eller arbetsträning med handledning.

Sedan tidigare har vård- och omsorgsförvaltningen arbetat aktivt med att ta emot ungdomar, studerande och arbetssökande för feriearbete, utbildningstjänster, yrkespraktik och olika former av åtgärdsanställningar. Förutom att bidra till ökad sysselsättning är detta ett av flera viktiga verktyg för att säkra vård- och omsorgsförvaltningens framtida kompetensförsörjning.

Resultatmål	Prioriteringar 2024
<p>Ökad sysselsättning och egen försörjning Huvudansvar: VIAN Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 1. Ingen fattigdom</p> <p> 5. Jämställdhet</p> <p> 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>	<ul style="list-style-type: none"> Skapa en god och kontinuerlig tillgång på platser för praktik/arbetsträning med handledning. Utveckling av handledarorganisationen.

Ökad trygghet & säkerhet

Vård- och omsorgsförvaltningen ska verka för att de som finns i våra verksamheter ska känna sig trygga. I kommunplanen lyfts ett aktivt arbete för att alla barn och ungdomar ska ha goda möjligheter till en trygg och meningsfull fritid. Inom funktionsstöds verksamheter tillbringar barn och ungdomar del av sina fritid. Vård- och omsorgsförvaltningen ska verka för att dessa ska ha goda möjligheter till en trygg och meningsfull fritid.

Sedan tidigare pågår ett arbete med att stärka det civila försvaret inom kommunal hälso- och sjukvård. Under 2024 kommer arbetet med att ta fram en beredskapsplan fortsätta och arbete i enlighet med framtagna plan påbörjas.

Resultatmål	Prioriteringar 2024
<p>Ökad beredskap för samhällsstörningar Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p> <p> 11. Hållbara städer och samhällen</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ta fram och arbeta med beredskapsplan för den kommunala hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Trygg omsorg & vård

I kommunplanen pekas tre områden ut som ska stå i fokus för utvecklingen av kommunens omsorg och vård. Dessa är boende, hälsa och möjligheten att vara aktiv. I kommunplanen betonas också vikten av att i arbetet ha med sig att varje människa är unik, med egna önskemål och intressen och hur viktigt det är med självbestämmande, valfrihet och värdigt bemötande. Det resultatmål som i kommunplanen sammanfattar detta är en ökad nöjdhet bland våra brukare. Utgångspunkten i arbetet med att öka nöjdheten under 2024 kommer vara resultaten i och analysen av de brukarundersökningar som görs under slutet 2023.

Nära vård

I kommunplanen står att vi ska utveckla arbete med en god och nära vård i samverkan med regionen och övriga kommuner i Sörmland. En gemensam målbild för arbetet med nära vård har tagits fram i länet. Den länsgemensamma målbilden är långsiktig och sträcker sig till 2035. För de första åren, fram till 2027 fokuserar arbetet inom området personcentrering bland annat på överenskommelser om hur samordning kring individens behov ska ske, mobila lösningar, teamarbete över huvudmannagränserna samt planer för hur patienter och anhöriga görs delaktiga i vården. Inom området hälsofrämjande och förebyggande ligger fokus bland annat på struktur för hur det hälsofrämjande och förebyggande arbetet ska ske i samverkan mellan vårdgivare och civilsamhället inom respektive kommun. Fokus ligger också på länsövergripande samverkansmodeller för tidiga insatser till barn och unga samt arbete med unga vuxna med psykosocial problematik.

Fast omsorgskontakt

Den 1 juli 2022 infördes bestämmelser i socialtjänstlagen om att den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt. Syftet med en fast omsorgskontakt är att tillgodose behov av kontinuitet, trygghet, individanpassad omsorg och samordning för den omsorgstagare som har hemtjänst. Det är centrala aspekter av god kvalitet i hemtjänsten. Under våren 2023 presenterade Socialstyrelsen ett vägledningsmaterial för kommunerna i införandet. Vård- och omsorgsförvaltningen kommer under 2024 fortsätta arbetet med införandet.

Välfärdsteknik/Digitalisering

Vård- och omsorgsförvaltningen kommer under 2024 fortsätta arbetet med att ta tillvara möjligheterna att utveckla omsorg och vård genom ny teknik och digitalisering. Det med fokus på att stärka den personliga integriteten och göra vardagen enklare och tryggare för personer som får omsorg och vård samt deras anhöriga. Arbetet sker med utgångspunkt i den länsgemensamma digitaliseringsstrategin som antagits under våren 2023.

Vård- och omsorgsnämnden beslutade i augusti 2023 om ett införande av digital tillsyn inom äldreomsorgen med start inom hemtjänst natt. Införandet kommer pågå under 2024.

Utveckling av boendeplatser

Vård- och omsorgsförvaltningen tog i februari 2021 fram en boendeplan med prioriteringsordning för renoveringar av särskilda boenden för äldre. Boendeplanen ger en översiktlig bild över de steg som ska tas för att uppfylla målen om utveckling, renovering och modernisering av boendeplatser, som fanns i Kommunplan 2019-2022. Boendeplanen har fokus på särskilda boendeplatser för äldre och den berör också socialpsykiatriens verksamheter. Förslaget sträcker sig till 2028. Under 2024 beräknas renoveringarna på Furuliden och Norrglätan bli färdiga. I samband med detta beräknas antalet tillgängliga platser på särskilt boende öka med 19 platser.

Ny och kommande lagstiftning samt aktuella utredningar

Stärkt rätt till personlig assistans – grundläggande behov för personer som har en psykisk funktionsnedsättning och ökad rättssäkerhet för barn

Från den 1 januari 2023 gäller förändringar i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Nya grundläggande behov har tillkommit, åldern för upp till vilken ålder det är möjligt att beviljas personlig assistans har höjts från 65 år till 66 år och samtidigt infördes också ett schablonavdrag för föräldraansvar.

Lagändringarna bedömdes inför införande medföra att antalet personer som kan kvalificera sig för assistansersättning och personlig assistans skulle öka under 2023 men så har inte varit fallet under årets början. Det är fortsatt oklart i vilken utsträckning det kommer påverka kommunen under 2024.

Statligt huvudmannaskap för personlig assistans

Den statliga utredningen *Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans - Ökad likvärdighet, långsiktighet och kvalitet*, SOU 2023:9, presenterades under våren 2023. Utredningen föreslår bland annat att staten genom Försäkringskassan ska ha ett samlat huvudmannaskap för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans och att kommunerna inte längre ska vara skyldiga att medfinansiera de första 20 timmarna per vecka av assistansersättningen. Samtidigt innebär det att anslaget för kommunalekonomisk utjämning minskas till följd av huvudmannaskapsförändringen. Kommunerna kommer enligt förslaget ha kvar en viss granskande funktion. Utredningen föreslår att förändringarna ska träda ikraft den 1 januari 2026.

Ny socialtjänstlag

Under 2024 ska en ny socialtjänstlag presenteras. Slutbetänkandet *Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag* (SOU 2020:47) överlämnades till regeringen den 26 augusti 2020 och ligger till grund för den nya lagen. Ambitionen är en omställning till långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. För att stimulera en omställning av verksamheten föreslår regeringen en kompetens- och bemanningssatsning under perioden fram till 2028. Vissa medel till kommunerna planeras redan under 2024 för ett förberedelsearbete. En överenskommelse görs för att Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ska kunna stötta kommunerna i omställningen under samma period. Regeringens målsättning är att en ny socialtjänstlag ska börja gälla 1 juli 2025.

Välfärdsteknik inom äldreomsorgen

Regeringen föreslår från den 1 mars 2024 en ändring i socialtjänstlagen som förtydligar möjligheten att använda digital teknik, som exempelvis kamera för tillsyn i boendet, när insatser ges vid hemtjänst eller boende i särskilda boendeformer för äldre. Redan idag är det möjligt att använda denna digitala teknik.

Språkrkrav för personal inom äldreomsorgen

Regeringen har under 2023 tillsatt en utredning med uppdraget att ta ställning till vilken nivå på kunskaper i svenska språket som är lämplig för undersköterskor och vårdbiträden som arbetar i äldreomsorgen samt om kraven mellan dessa yrkesgrupper bör skilja sig åt. Utredaren ska vidare analysera och redovisa vilka konsekvenser språkraven får för personal- och kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen i såväl offentlig som privat regi. Resultatet av utredningen ska presenteras i september 2024.

Ny nationell demensstrategi

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att uppdatera den nationella demensstrategin. I takt med att vi lever allt längre förväntas antalet personer som insjuknar i en demenssjukdom fördubblas till år 2050. Det innebär stora utmaningar för vården och omsorgen. Socialstyrelsen ska ta fram

ett underlag till en utvecklad nationell demensstrategi för att kunna möta framtida utmaningar. Uppdraget ska redovisas senast i februari 2024.

Resultatmål	Prioriteringar 2024
Ökad nöjdhet med hemtjänsten Huvudansvar: VON Medansvar: STN 3. Hälsa och välbefinnande	<ul style="list-style-type: none"> • Handlingsplan utifrån brukarundersökning och enhetsundersökning • Fortsatt införande av fast omsorgskontakt
Ökad nöjdhet med särskilt boende för äldre Huvudansvar: VON Medansvar: STN 3. Hälsa och välbefinnande	<ul style="list-style-type: none"> • Handlingsplan utifrån brukarundersökning och enhetsundersökning
Ökad nöjdhet med verksamheterna inom området funktionsstöd Huvudansvar: VON 3. Hälsa och välbefinnande	<ul style="list-style-type: none"> • Handlingsplan utifrån brukarundersökning och enhetsundersökning • Översyn av boendestöd
Ökade förutsättningar för aktiviteter för brukare inom vård och omsorg Huvudansvar: VON Medansvar: KULN 3. Hälsa och välbefinnande 10. Minskad ojämlikhet	<ul style="list-style-type: none"> • Säkerställa att de som får vård och omsorgsinsatser från kommunen erbjuds dagliga och varierade aktiviteter, även utomhus, och får ökade möjlighet att påverka innehållet. • Fortsatt utveckling av hemtjänstcafé
God patientsäkerhet inom vård och omsorg Huvudansvar: VON 2. Ingen hunger 3. Hälsa och välbefinnande	<ul style="list-style-type: none"> • Se över länsgemensamma rutiner och riktlinjer i samverkan med regionen och övriga kommuner i Sörmland. • Fortsatt införande av patientsäkerhetsdialoger inom särskilt boende äldre. • Handlingsplan för stärkt patientsäkerhet utifrån nationell plan för stärkt patientsäkerhet 2020-2024
Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska prioriteras så att antalet placeringar minskar Huvudansvar: SOCN Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, VON 3. Hälsa och välbefinnande 16. Fredliga och inkluderande samhällen	<ul style="list-style-type: none"> • Arbete enligt den framtagna modellen för kommunal samverkan för barn i behov av komplexa insatser.

Attraktiva & hälsofrämjande livsmiljöer

Vård- och omsorgsförvaltningen kommer fortsatt ha fokus på att göra det möjligt för våra brukare att oavsett sina förutsättningar kunna ta del av sociala och kulturella aktiviteter. För några handlar det om att ge möjlighet att komma till och kunna delta i aktiviteter som arrangeras i Katrineholm och för andra finns ett behov av att aktiviteterna kommer till exempelvis ett vårdboende.

En viktig del i arbetet med hälsofrämjande livsmiljöer är måltidsverksamheten. Vård- och omsorgsförvaltningen behöver under 2024 fortsätta arbetet med att måltiderna ska vara en källa till glädje, gemenskap och välbefinnande och därmed bli en del av den allmänna omvårdnaden. Utvecklingen av teknik kopplat till området har gått fort de senaste åren och vård- och omsorgsförvaltningen behöver särskilt följa utvecklingen för att dra nytta den utveckling som sker.

Resultatmål	Prioriteringar 2024
Jämställda och jämlika kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter Huvudansvar: STN Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, SOCN, VON 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet	<ul style="list-style-type: none"> • Möjliggöra för alla, oavsett förutsättningar, att ta del av sociala och kulturella aktiviteter

Resultatmål	Prioriteringar 2024
<p>Ökad nöjdhet med måltiderna och minskad risk för undernäring i äldreomsorgen</p> <p>Huvudansvar: STN Medansvarig: VON</p> <p> 2. Ingen hunger</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Implementering av kommunens nya rutin för att förebygga, upptäcka och behandla undernäring. • Tillsammans med service- och teknikförvaltningen genomföra pilotprojekt att kunna välja på två maträtter inom särskilt boende för äldre.

Klimatsmart & hållbar kommun

Inom vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter är resfria möten, samåkning, cykel och gång olika sätt att bidra till att minska beroendet av fossila bränslen. Åtgärder för energieffektivisering sker i samband med underhåll och nybyggnation.

Vård- och omsorgsförvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla digital fjärrtillsyn vilket också kan bidra till minskad energianvändning.

Därutöver arbetar vård- och omsorgsförvaltningen med ett kontinuerligt förbättrings- och utvecklingsarbete kring måltider tillsammans med service- och teknikförvaltningen.

Resultatmål	Prioriteringar 2024
<p>Minskad klimatpåverkan från kommunens fordon och transporter</p> <p>Huvudansvar: STN Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, BMN, KULN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Se över möjligheten att ersätta bil med alternativa färdmedel.
<p>Minskad energi- och elförbrukning i de kommunala verksamheterna</p> <p>Huvudansvar: KS/SBF Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 7. Hållbar energi för alla</p> <p> 12. Hållbar konsumtion och produktion</p> <p> 13. Bekämpa klimatförändringen</p>	
<p>Minskad avfall och ökad återanvändning och återbruk</p> <p>Huvudansvar: KS/SBF Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 6. Rent vatten och sanitet för alla</p> <p> 11. Hållbara städer och samhällen</p> <p> 12. Hållbar konsumtion och produktion</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Återbruk i samband med renoveringar där det är möjligt.

Hållbart arbetsliv & effektiv organisation

Antalet personer i behov av välfärdstjänster förväntas öka snabbare än antalet invånare i arbetsför ålder under kommande decennier. Samtidigt är det den arbetsföra befolkningen som ska svara för såväl finansiering som bemanning av välfärden. Detta innebär en utmaning både finansiellt och gällande kompetensförsörjningen. Den största påverkan på vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter kan förväntas av att åldersgruppen 80–89 år kommer öka kraftigt under den kommande tioårsperioden. Därefter förväntas antalet invånare i denna åldersgrupp ligga still och åldersgruppen 90+ ökar istället.

Kommunplanen framhåller att kommunen måste intensifiera arbetet med att locka och behålla medarbetare, men också att se över och effektivisera arbetssätt och verksamheter. Även arbetet med att höja frisknärvaron ska intensifieras.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Gällande kompetensutveckling så har det under senare år tillsatts medel nationellt genom riktade statsbidrag, bland annat genom äldreomsorgslyftet. Det har gjort det möjligt för drygt 50 redan anställda vårdbiträden att utbilda sig till undersköterskor, några undersköterskor att läsa till specialistundersköterska eller till språkombud samt ett flertal bredare utbildningsinsatser till all personal. Äldreomsorgslyftet förväntas fortsätta i ytterligare tre år och i samma omfattning som tidigare men det är ännu oklart hur det exakta innehållet kommer att se ut.

Äldreomsorgslyftet kommer fortsatt vara en viktig del i att möta de ökade kompetenskrav som kommer av bland annat arbetet med en god och nära vård samt införandet av fast omsorgskontakt.

Yrkesresan är ett koncept för introduktion och kompetensutveckling inom socialtjänstens område som Sveriges Kommuner och Regioner lanserar. Under perioden 2021-2027 planeras lanseringar av kunskapsunderlag och utbildningar inom social barn- och ungdomsvård, funktionshinderområdet, äldreomsorgen samt missbruks- och beroendevården. Under slutet av 2023 lanseras den första kursen i funktionsstöd utförare. Under 2024 kommer verksamhetsområdet funktionsstöd ta del av kurserna.

Vård- och omsorgsförvaltningen rekryterar kontinuerligt vårdbiträden, stödassistenter och undersköterskor. I rekryteringsprocessen har det uppmärksammats en grupp som har ett intresse för att arbeta inom vård- och omsorg men där de språkliga färdigheterna inte bedöms tillräckliga. Det finns även medarbetare som redan har en tjänst som har ett behov av att utveckla sitt språk för att på ett säkert sätt kunna dokumentera, kommunicera och ta emot instruktioner. Inför 2024 har medel beviljats från omställningsfonden för att kunna genomföra kompetensutveckling i yrkessvenska. Komvux kommer att hålla i utbildningen som är planerad till våren 2024.

God arbetsmiljö och hållbar bemanningsplanering

Utifrån kommunplanen ska kommunen utgå ifrån heltid som norm, minska delade turer, halvera sjukfrånvaron och minimera förekomsten av hyrpersonal och timvikarier.

Efter en överenskommelse mellan SKR, Sobona, Kommunal, Vårdförbundet, Allmän kommunal verksamhet och AkademikerAlliansen gäller skärpta regler rörande dygnsvila från den första oktober 2023. Som huvudregel gäller att alla medarbetare i kommuner och regioner ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod, och att arbetspass ska följas av dygnsvila. Förändringarna kommer att vara kostnadsdrivande, bland annat på grund av utökade stödresurser inom bemanningsprocessen och en möjlig kostnadsökning gällande omvårdnadspersonal.

För att ge verksamheterna förutsättningar att leva upp till gällande lagar och politiska mål och samtidigt minska de ekonomiska konsekvenserna har vård och omsorgsförvaltningen sedan tidigare låtit chefer och nyckelfunktioner inom bemanning och schemahantering genomgå utbildning i

bemanningsakademin. Vård- och omsorgsförvaltningen har utifrån ett analysarbete som gjorts i samband med utbildningsinsatsen också tagit fram en gemensam bemanningsprocess med en tydlig rollbeskrivning och riktlinjer för schemaläggning, samplanering, påverkansmöjlighet, hållbarhet och arbetsmiljö. Scheman med grund i den gemensamma bemanningsprocessen startar i januari 2024. Nästa steg i arbetet med en hållbar bemanningsplanering är en utveckling av bemanningsenheten. Syftet är bland annat att ytterligare stärka förutsättningarna för samplanering i verksamheterna och säkra processerna för rekrytering, introduktion och uppföljning för timvikarier.

Under slutet av 2023 har ett arbete startats kring suntarbetslivs friskfaktorer. Suntarbetsliv drivs av de fackliga organisationerna och arbetsgivarorganisationerna SKR och Sobona. Detta arbete kommer fortsätta under 2024. En följeforskare kommer följa arbetet inom vård- och omsorgsförvaltningen.

Digitalisering

Att arbeta med digitalisering och ny teknik är en viktig del i verksamhetsutvecklingen och ska bidra till såväl förbättrad service och tillgänglighet som till ökad intern effektivitet.

Under 2024 kommer det ske ett kommungemensamt införande av digitalt stöd för ledning och styrning.

Resultatmål	Prioriteringar 2024
<p>Högt medarbetarengagemang Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>	<ul style="list-style-type: none"> Följa upp och arbeta aktivt med handlingsplaner utifrån den senaste medarbetarundersökningen samt genomföra ny undersökning. Fortsatt arbete med/utifrån resultatet av projektet hållbar bemanningsplanering.
<p>Halverad sjukfrånvaro för kommunens medarbetare Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR 3. Hälsa och välbefinnande</p>	<ul style="list-style-type: none"> Stärkt arbetsmiljöarbete med utgångspunkt från bland annat medarbetarundersökningen och kontinuerlig uppföljning av sjuktal. Implementering av ny metod för stöd till chefer i arbetet med kontinuerlig uppföljning och analys av sjukfrånvaro, tillbud, arbetsskador samt rehabiliteringsärenden. Fortsatt arbete med/utifrån resultatet av projektet hållbar bemanningsplanering. Fortsatt arbete med Sunt arbetslivs friskfaktorer.
<p>God tillgänglighet till service och bra bemötande i kontakt med kommunen Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt utveckling av service till invånarna genom digitalisering, automatisering och e-tjänster.

Volymutveckling

Vård- och omsorgsnämnden

Volymmått	Utfall 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Planerade hemtjänsttimmar per månad, intern regi	17 700	19 300	19 800	19 900	20 000
Planerade hemtjänsttimmar per månad, extern regi	5 500	5 400	5 700	5 900	6 000
Belagda platser på särskilt boende för äldre	308	308	327	327	363
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, internt utförd	5 470	4 920	4 920	4 920	4 920
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, externt utförd	28 096	26 000	27 400	27 400	27 400
Personlig assistans enligt LSS, internt utförd	395	325	325	325	325
Personlig assistans enligt LSS, externt utförd	3 840	4 150	4 400	4 400	4 400
Belagda platser på LSS-boende	142	156	156	156	156
Belagda platser på särskilt boende socialpsykiatri	15	21	21	21	21
Externa placeringar LSS	6	7	7	7	7
Externa placeringar SoL	6	7	7	7	7
Brukare med daglig verksamhet inom LSS per månad	267	273	283	293	303
Brukare med arbete/sysselsättning inom SoL per månad	43	42	44	44	44
Beviljade timmar boendestöd per månad	1 383	1 540	1 650	1 650	1 650

Kommentar till volymmått

Volymmått som anges i timmar avser förväntat snitt över året. Volymmått som anger platser avser förväntat utfall i slutet av respektive år. Antalet äldre i befolkningen ökar de kommande åren. De kommande tre åren ökar främst gruppen 80-89 år. Denna målgrupp har i första hand hemtjänst varför antalet hemtjänsttimmar förväntas öka. Utifrån de pågående renoveringarna av äldreboenden som sker ökar antalet platser succesivt i takt med att renoveringarna blir klara. Nästa ökning av platser beräknas till andra halvan av 2024 när renoveringen av Furuliden är färdigställd. I dagsläget och fram till 2025 matchar antalet tillgängliga platser på ett bra sätt det behov av platser som finns.

Felaktigheter i tidigare redovisade utfall gällande personlig assistans har uppmärksammats. Utfall för 2022 har fått beräknas om. Prognos för 2023 och framåt bygger på nuvarande volymer. Det är fortfarande för tidigt att utläsa om den nya lagstiftningen påverkar volymerna på något sätt. Det finns inget i övrigt som indikerar förändringar i volymer de närmaste åren.

Antalet platser inom bostad med särskild service, LSS, har utökats under 2023 i samband med att en ny gruppboende, Fortunagatan, öppnats. Det finns i dagsläget några tomplatser utifrån att det finns bostäder som är svåra att belägga ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Antalet platser inom socialpsykiatri har utökats under 2023 i samband med att en ny enhet, Villagatan, öppnats. De nya platserna har fyllts och i dagsläget finns en kö till dessa platser. Det finns ett behov av att under 2024 genomföra en kartläggning för att klargöra om det är ett tillfälligt ökat behov eller om ökningen väntas bestå.

Under senare år har daglig verksamhet, LSS, ökat med omkring tio individer årligen och väntas

fortsätta i samma takt under åren framåt. Vad gäller externa placeringar så har det skett en viss förskjutning från placeringar enligt LSS till placeringar enligt SoL. Ett par av placeringarna är aktuella för flytt till boende i egen regi. Det pågår en översyn av boendestödets verksamheter, vilket kan få en effekt på volymerna kommande år.

Driftsbudget

Verksamhet/avdelning (belopp i tkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förvaltningsgemensamt	-37 695	-31 289	-31 289	-31 289
Förvaltningskontor	-215 492	-235 505	-235 505	-235 505
Hälso- och sjukvård	-75 244	-79 476	-79 476	-79 476
Äldreomsorg	-310 070	-303 102	-303 102	-303 102
Funktionsstöd	-238 698	-253 927	-253 927	-253 927
Summa	-877 199	-903 300	-903 300	-903 300

Vård- och omsorgsnämndens ram för 2024 är 903 300 tkr, att jämföra med 877 199 tkr för 2023. Ökningen mellan åren är en nettoeffekt av att nämnden tillförts medel till följd av flera tekniska justeringar och samtidigt fått ett besparingsuppdrag att hantera. Uppdraget, som lagts på samtliga nämnder, innebär för vård- och omsorgsnämnden en minskad ram med -6 170 tkr.

Bland de tekniska justeringarna kan bland annat nämnas att nämnden tillförts medel utifrån äldreomsorgens resursfördelning och även fått kompensation för hyres- och löneökningar. Den enskilt största posten är en minskning med 22 090 tkr som avser borttag av interndebitering. Budget för förvaltningschef flyttas till kommunstyrelsen, medan medel för vissa interna tjänster, som kostnader för måltider, vaktmästeri- och dietisttjänst, telefoni och porto, flyttas till service- och tekniknämnden. Detta är en del av ett kommungemensamt arbete för att minska interndebiteringen i organisationen.

Fokusområden för 2024 är att fortsatt arbete kring ekonomi, hållbar bemanningsplanering och minskad sjukfrånvaro. Målsättningen är att långsiktigt säkerställa en trygg vård och omsorg samt att skapa handlingskraft inför framtidens utmaningar.

Revidering av taxor och avgifter

I samband med att vård- och omsorgsnämndens underlag för övergripande plan med budget behandlades i vård- och omsorgsnämnden, behandlades även förslag till kommunfullmäktige om revidering av styrdokumenterna KFS 4.13 Avgifter inom vård- och omsorgsnämndens verksamhet och KFS 4.14 Färdtjänsttaxa.

Höjningar av avgifter föreslogs för måltider och matdistribution. Detta i samråd med service- och teknikförvaltningen. Föreslagna höjningar motiverades utifrån en anpassning till kostnadsutvecklingen i kombination med principen om självkostnadspris.

Höjningen av hyrorna utgår från KFAB:s hyreshöjning för år 2023.

Måltidsavgifter för personer med funktionsnedsättning (LSS/SoL) föreslogs höjas utifrån en anpassning till kostnadsutvecklingen i kombination med principen om självkostnadspris.

Gällande färdtjänsttaxan föreslogs en höjning utifrån anpassning till kostnadsutveckling.

Investeringsbudget

Investeringsbudget 2024 med plan för 2025-2028

Belopp i tkr										
Benämning	Investeringsutgift					Driftkonsekvenser				
	2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Inventarier Säbo, Norrgläntan	1 136	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Inventarier Säbo, Furuliden	7 034	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inventarier Säbo, Vallgården	0	0	3 749	0	0	0	0	0	0	0
Inventarier Säbo, Almgården	0	0	3 206	0	0	0	0	0	0	0
Inventarier Säbo, Igelkotten	0	0	4 070	0	0	0	0	0	0	0
Inventarier Säbo, Yngaregården	0	0	0	1 992	0	0	0	0	0	0
Inventarier i brukarmiljö	1 000	1 300	1 300	1 300	1 300	0	0	0	0	0
Möbler	300	500	500	500	500	0	0	0	0	0
Investeringsram vård- och omsorgsnämnden	9 470	2 800	12 825	3 792	1 800	0	0	0	0	0

Budget för externa fastighetsinvesteringar 2024 med plan 2025-2028

Belopp i tkr										
Benämning	Investeringsutgift					Hyresåtagande				
	2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Anpassning Vallgården inflytt 2025	500	43 000				35	3 010			
Anpassning av äldreboende Norrgläntan	36 000	25 000				2 520	1 750			
Anpassning Igelkotten planerad inflytt 2025	500	45 000	40 000	40 000	40 000	35	3 150	2 800	2 800	2 800
Anpassning Almgården planerad inflytt 2026		500	42 000				35	2 940		
Anpassning Yngaregården planerad inflytt 2027			500	39 000				35	2 730	
Belysning Lövåsgården	300					29				
Utebelysning Lövåsgården	450					36				
Summa externa fastighetsinvesteringar	37 750	113 500	82 500	79 000	40 000	2 655	7 945	5 775	5 530	2 800

Särskilda uppdrag

Uppdrag till samtliga nämnder och bolag att fortsätta effektivisera.

Syftet är att skapa förutsättningar för att långsiktigt klara de finansiella målen. *Uppdraget ska återrapporteras inom ramen för kommunens tertiärrapport, delårsrapport och årsredovisning.*

Uppdrag som berör vård- och omsorgsnämnden

Uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram förslag till ändringar i kommunens resursfördelningssystem

Ett förslag till resursfördelningssystem gällande LSS/funktionsstöd som utgår från uppskattade volymer och kostnader har tagits fram. Kommunstyrelsen har också gett ett uppdrag till kommunledningsförvaltningen att inför budget 2025 fram ett förslag till ett resursfördelningssystem för äldreomsorgen som utgår från uppskattade volymer och kostnader. Uppdraget utökas nu till att även ta fram ett förslag till resursfördelningssystem för den kommunala vuxenutbildningen. *Uppdraget ska återrapporteras senast i augusti 2024 inför beredningen av övergripande plan med budget 2025-2027.*

Uppdrag till kommunstyrelsen att utreda socialpsykiatrins organisatoriska placering

Syftet är att utreda positiva och negativa konsekvenser av att flytta ansvaret från vård- och omsorgsnämnden till socialnämnden. Uppdraget ska genomföras i samråd med berörda nämnder. *Uppdraget ska återrapporteras senast i maj 2024 inför beredningen av övergripande plan med budget 2025-2027.*

Uppdrag till kommunstyrelsen att utreda färdtjänstens organisatoriska placering

Utredningen ska omfatta all verksamhet kopplat till färdtjänst, såväl myndighetsutövning som beställning/planering. Uppdraget ska genomföras i samråd med vård- och omsorgsnämnden. *Uppdraget ska återrapporteras senast i mars 2024 inför beredningen av planeringsdirektivet 2025-2027.*

Bilaga: Indikatorer och riktvärden för uppföljning av resultatmål i kommunplanen 2023–2026

Enligt styrsystemet för Katrineholms kommun ska det i början av varje mandatperiod utarbetas en kommunplan. Kommunplanen 2023-2026 fastställdes av kommunfullmäktige i januari 2023 (KF 2023-01-16, § 6). I kommunplanen anges resultatmål för hela mandatperioden. Kommunplanen ligger till grund för kommunens årliga övergripande plan med budget och för nämndernas planer med budget. Den är också en del av ägardirektivet till de kommunala bolagen.

Resultatmålen i kommunplanen följs upp årligen i delårsrapporter och årsredovisningar. Som stöd för att bedöma måluppfyllelsen för resultatmålen används indikatorer, det vill säga olika typer av statistiska nyckeltal som visar resultat i kommunens verksamheter som är relevanta i förhållande till de politiskt satta resultatmålen. För varje indikator anges även politiskt beslutade riktvärden. Syftet med riktvärdena är att visa hur stor förändring som krävs för att det ska anses finnas stöd för att säga att resultatmålet är uppnått. Kommunstyrelsen har fastställt indikatorer och riktvärden för 2023 (KS 2023-04-26 § 106).

Indikatorer med riktvärden för 2024-2026 fastställs av kommunfullmäktige som en del av kommunens övergripande plan med budget 2024-2026 och redovisas nedan. För indikatorer som hämtas från Kolada anges nyckeltals-ID. Genom att klicka på länken visas utfall med jämförelser direkt i Kolada.

Övergripande mål	Resultatmål	Indikatorer	Riktvärde uppföljning 2024	Riktvärde uppföljning 2025	Riktvärde uppföljning 2026	Källa/kommentar
Tillväxt, bostäder & fler jobb	Ökad sysselsättning och egen försörjning <i>Huvudansvar: VIAN</i> <i>Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</i>	Arbetslöshet 16-64 år (%)	8,0%	8,0%	7,0%	Källa: AF månadsstatistik
		Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare från Katrineholm som börjat arbeta eller studera	40%	43%	45%	KOLADA: U40455 Källa: Egen undersökning i kommunen (insamlingen Kommunal arbetsmarknadsstatistik).
		Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	1,5%	1,4%	1,3%	KOLADA: N31816 Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd.

Övergripande mål	Resultatmål	Indikatorer	Riktvärde uppföljning 2024	Riktvärde uppföljning 2025	Riktvärde uppföljning 2026	Källa/kommentar
Ökad trygghet & säkerhet	Ökad beredskap för samhällsstörningar <i>Huvudansvar: KS/KLF</i> <i>Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</i>	Invånare som uppger att de har en tillräcklig hemberedskap för att klara sig utan samhällets hjälp i mer än en vecka, andel	20%	21%	22%	Källa: Tilläggsfråga i SCB:s medborgarundersökning.
		Medarbetare som uppger att de har en tillräcklig hemberedskap för att klara sig utan samhällets hjälp i mer än en vecka, andel	20%	21%	22%	Källa: Enkät riktad till kommunens medarbetare
Trygg omsorg & vård	Ökad nöjdhet med hemtjänsten <i>Huvudansvar: VON. Medansvar: STN</i>	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	90%	90%	90%	KOLADA: U21468 Källa: Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.
		Ökad nöjdhet med särskilt boende för äldre <i>Huvudansvar: VON. Medansvar: STN</i>	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	82%	84%	85%
	Ökad nöjdhet med verksamheterna inom området funktionsstöd <i>Huvudansvar: VON</i>	Brukarbedömning gruppboende LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	88%	88%	88%	KOLADA: U28519 Källa: SKR:s undersökning om brukares uppfattning av kvalitet inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning.
		Brukarbedömning serviceboende LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	92%	92%	92%	KOLADA: U28526 Källa: SKR:s undersökning om brukares uppfattning av kvalitet inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning.
	Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	88%	88%	90%	KOLADA: U28533 Källa: SKR:s undersökning om brukares uppfattning av kvalitet inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning.	
	Brukarbedömning boendestöd SoL - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	91%	91%	91%	KOLADA: U26421 Källa: SKR:s undersökning om brukares uppfattning av kvalitet inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning.	

Övergripande mål	Resultatmål	Indikatorer	Riktvärde uppföljning 2024	Riktvärde uppföljning 2025	Riktvärde uppföljning 2026	Källa/kommentar
	Ökade förutsättningar för aktiviteter för brukare inom vård och omsorg <i>Huvudansvar: VON. Medansvar: KULN</i>	Brukare som svarar att de är ganska/mycket nöjda med de aktiviteter som erbjuds på sitt särskilda boende för äldre, andel (%)	70%	70%	72%	KOLADA: U23470 Källa: Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.
		Brukare i särskilt boende för äldre som svarar att de upplever att möjligheterna att komma utomhus är ganska/mycket bra, andel (%)	67%	68%	69%	KOLADA: U23469 Källa: Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.
	God patientsäkerhet inom vård och omsorg <i>Huvudansvar: VON</i>	Personal inom vård och omsorg som följer basala hygienrutiner och klädregler, andel (%)	75%	77%	80%	Källa: Vård- och omsorgsförvaltningen
		Personer i särskilt boende som har bedömts ha risk för fallskada, undernäring, trycksår eller nedsatt munhälsa och där minst en åtgärd mot riskområdet utförts, andel (%)	68%	71%	74%	KOLADA: U23433 Källa: Senior Alert
		Personer i ordinärt boende med hemsjukvård som har bedömts ha risk för fallskada, undernäring, trycksår eller nedsatt munhälsa och där minst en åtgärd mot riskområdet utförts, andel (%)	50%	50%	50%	KOLADA: U21432 Källa: Senior Alert
	Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska prioriteras så att antalet placeringar minskar <i>Huvudansvar: SOCN Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, VON</i>	Informationstillfällen av socialsekreterare i verksamheter som har anmälningsskyldighet, antal enheter	25	25	25	Källa: Socialförvaltningen
		Föräldrastödsutbildning, antal utbildade föräldrar	150	200	200	Källa: Socialförvaltningen
		Besök på familjecentralens öppna förskola	8 000	8 000	8 000	Källa: Bildningsförvaltningen. Avser besökande vårdnadshavare.
		HVB-placerade barn och unga (0-20 år), antal vårddygn	8 000	7 700	7 400	Källa: Socialförvaltningen

Övergripande mål	Resultatmål	Indikatorer	Riktvärde uppföljning 2024	Riktvärde uppföljning 2025	Riktvärde uppföljning 2026	Källa/kommentar
Attraktiva & hälsofrämjande livsmiljöer	Jämställda och jämlika kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter <i>Huvudansvar: STN</i> <i>Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, SOCN, VON</i>	Könsfördelning besök på Perrongens fritidsverksamhet, andel flickor/kvinnor (%)	35%	37%	40%	Källa: Kulturförvaltningen
		Könsfördelning besök på Lyckliga Gatornas fritids- och lovverksamhet, andel flickor (%)	50%	50%	50%	Källa: Kulturförvaltningen
		Könsfördelning deltagartillfällen 7-20 år idrottsföreningar med LOK-stöd, andel flickor/kvinnor (%)	39,5%	40%	41%	Komponentdata till KOLADA: U09800 Källa: Beräkning baserad på statistik från Riksidrottsförbundet
		Barn och unga på Norr som är aktiva i en idrottsförening, andel (%)	23%	26%	30%	Källa: Riksidrottsförbundet . Norr var det RegSO-område inom kommunen där lägst andel barn och unga var aktiva i en idrottsförening 2021.
	Ökad nöjdhet med måltiderna och minskad risk för undernäring i äldreomsorgen <i>Huvudansvar: STN. Medansvarig: VON</i>	Brukare som svarar att maten smakar ganska/mycket bra på sitt särskilda boende för äldre, andel (%)	74%	76%	78%	KOLADA: U23467 Källa: Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.
		Brukare som svarar att måltiderna på sitt särskilda boende för äldre oftast/alltid är en trevlig stund på dagen, andel (%)	69%	72%	75%	KOLADA: U23468 Källa: Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.
		Personer med biståndsbedömd matdistribution som anger att maten smakar ganska/mycket bra, andel (%)	85%	86%	87%	Källa: Service- och teknikförvaltningen
		Riskbedömningar med bedömd risk för undernäring som har en utförd förebyggande åtgärd, andel (%)	72%	73%	75%	Källa: Vård- och omsorgsförvaltningen Senior Alert

Övergripande mål	Resultatmål	Indikatorer	Riktvärde uppföljning 2024	Riktvärde uppföljning 2025	Riktvärde uppföljning 2026	Källa/kommentar	
Klimatsmart & hållbar kommun	Minskad klimatpåverkan från kommunens fordon och transporter <i>Huvudansvar: STN</i> <i>Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, BMN, KULN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</i>	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	90%	91%	92%	KOLADA: U00502 Källa: Miljöfordon syd. Inkluderar personbilar samt lätta lastbilar i kommunorganisationen, ej tunga lastbilar.	
		Kommunens förbrukning av fossilt bränsle, antal liter diesel och bensin	86 000 l	83 000 l	80 000 l	Källa: Service- och teknikförvaltningen. Mäter all förbrukning, även arbetsmaskiner och tunga fordon.	
	Minskad energi- och elförbrukning i de kommunala verksamheterna <i>Huvudansvar: KS/SBF</i> <i>Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</i>	Minskad energiintensitet (el och värme) i kommunala verksamhetslokaler som förvaltas av KFAB jämfört med basår 2007, (kWh/m2)	27,5%	28%	28,5%	Källa: KFAB	
		Energianvändning per gatubelysning, kWh/ljuspunkt	238	236	234	KOLADA: U07426 Källa: Gatustatistik	
	Minskat avfall och ökad återanvändning och återbruk <i>Huvudansvar: KS/SBF</i> <i>Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</i>	Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	425	422	420	KOLADA: U07801 Källa: Avfall Sverige.	
		Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	48%	48%	48%	KOLADA: U07414 Källa: Avfall Sverige.	
		Återbruk genom Fritidsbanken, antal utlån	10 750	11 000	11 250	Källa: Viadidakt	
		Återbruk genom Bytestorget, beräknad besparing genom att kommunens förvaltningar återbrukar t.ex. möbler istället för att köpa nytt (mnkr)	6 mnkr	6,25 mnkr	6,4 mnkr	Källa: Viadidakt	
	Hållbart arbetsliv & effektiv organisation	Högt medarbetarengagemang <i>Huvudansvar: KS/KLF</i> <i>Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</i>	Hållbart medarbetarengagemang, HME totalt	82	82	82	KOLADA: U00200 Källa: Kommunens medarbetarundersökning
			Halverad sjukfrånvaro för kommunens medarbetare <i>Huvudansvar: KS/KLF</i> <i>Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</i>	Sjukfrånvaro totalt (%)	6%	5%	4,25%
Tillsvidareanställda med upprepade sjukfrånvaro (mer än 5 tillfällen under de senaste 12 månaderna), andel (%)		15%		12%	10%	Källa: Personalsystemet	

Övergripande mål	Resultatmål	Indikatorer	Riktvärde uppföljning 2024	Riktvärde uppföljning 2025	Riktvärde uppföljning 2026	Källa/kommentar
	God tillgänglighet till service och bra bemötande i kontakt med kommunen <i>Huvudansvar: KS/KLF</i> <i>Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</i>	Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	89%	89%	89%	KOLADA: N00640 Källa: SCB medborgarundersökning.
		Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	76%	76%	76%	KOLADA: N00647 Källa: SCB medborgarundersökning.

Bilaga: Plan för arbete med jämförelser och goda exempel

Jämförelser med andra kommuner är en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Varje år presenterar Socialstyrelsen resultat från enhetsundersökning, brukarundersökning inom äldreomsorgen och andra kvalitetsmått inom ramen för öppna jämförelser.

Inom funktionshinderområdet genomförs, via SKR, en brukarundersökning. Med hjälp av Kolada är det möjligt att i analysen göra jämförelser med andra kommuner och se vilka som har uppnått goda resultat. Resultaten analyseras och områden för fortsatta insatser tas fram med utgångspunkt i denna.

För verksamhetsåren 2021 och 2022 har vård- och omsorgsförvaltningen även genomfört undersökningen kostnad per brukare. Undersökningen planeras också genomföras för 2023. I resultatet från undersökningarna är det möjligt att se utveckling mellan åren inom förvaltningens verksamhetsområden. Det är också möjligt att jämföra sig med andra kommuner som genomfört undersökningen. Utifrån de analyser som gjorts av materialet har beslut tagits om en fördjupande granskning rörande korttidsvården där det framgår att Katrineholm har både en hög konsumtion och höga kostnader i jämförelse med andra kommuner.

Förslag till fördelning av föreningsbidrag 2024

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att fördela föreningsbidragen för år 2024 i enlighet med upprättat förslag.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden skall varje år fördela bidrag i enlighet med *Bestämmelser för kommunala bidrag till föreningar inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde* (VON/2021:76-048).

Bidragen är uppdelade i tre former

- Grundbidrag för löpande verksamhet (kan sökas en gång per år).
- Övrigt bidrag. Nämnden gör bedömning utifrån innehåll i separat ansökan.
- Hyresbidrag.

Det ekonomiska utrymmet för fördelning är 214 000 kronor. I förslaget fördelas 153 170 kronor till föreningarna. Kvar finns då 60 830 kronor att använda för ansökningar som eventuellt tillkommer.

I fördelningen av grundbidrag till sökande föreningar har beloppet 20 kronor per medlem använts sedan 2010. Samma belopp föreslås gälla även för 2024.

Minimibeloppet som delas ut höjdes från 2 000 kronor till 2 500 kronor år 2023.

Vid prövning av ansökningar av föreningsbidrag inför år 2010 fördes ett resonemang om att bokslutsresultat överstigande 100 000 kronor påverkar storleken på beviljade bidrag. För föreningar med ett sådant resultat har sedan dess en ersättning med 10 kronor per medlem betalats ut. Detta har tillämpats även i årets förslag till fördelning av föreningsbidrag.

Övrigt

Två föreningar har jubileum under 2024 och har sökt extra medel för detta.

Utöver de bidrag som föreslås betalas ut direkt till föreningarna finns lokalkostnader som kommunen har kontraktet för, och som betalas av förvaltningen. Det är lokalkostnader för PRO Björkvik, PRO Valla samt för Pensionärernas hus och Linnégården. Dessa kostnader beräknas totalt uppgå till cirka 800 000 kronor för år 2024.

Ärendets handlingar

- Förslag till fördelning av föreningsbidrag 2024

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Christian Wirgenius/Monica Ax
Avgiftshandläggare

Beslutet skickas till:

Föreningskonsulent för information och utbetalning

Kopia för kännedom:

Handläggare VOF

Controller VOF

Ekonom VOF

Akten

Förslag till fördelning av vård- och omsorgsnämndens föreningsbidrag 2024

	Antal medlemmar	Sökt för 2024	Sökt andra bidrag	Bidrag 2023	Förslag 2024	Senaste resultat	Senaste balans	Bidrag 2024	Kommentar
	2023	Kr		Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	
Pensionärsföreningar									
Finska pensionärsföreningen	42	8 410	Nej	2 500	2 500	43 555	48 721		
Posten Seniorerna Katrineholm	84	3 500	Nej	2 500	2 500	-5 789	6 767		
PRO Björkvik	28	9 000	Nej	2 500	2 500	-1 752	18 218		
PRO Julita-Österåker, Samt lokal Lidabacke	103	5 000	1900 kr V-åker kommun	2 500	2 500	9 994	32 883		
		65 000		65 000	65 000				
PRO Katrineholm	440	30 000	Nej	4 710	4 400	-26 674	551 803		
"		8 000			4 000				80-årsjubileum 2024
PRO Sköldinge	60	2 500	Nej	2 500	2 500	45	19 753		
PRO Valla	101	6 000	Nej	2 500	2 500	-575	43 068		
Katrineholm seniorbowlingklubb	86	2 500	Nej		2 500	-12 843	77 534		
Seniornet		<i>ej sökt</i>							
SKPF Svenska kommunal Pensionärernas Förbund 63 *	837	9 000	Nej	8 270	8 370	8 241	358 799		
SPF Seniorerna Björkvik	150	2 150		2 980	2 500	84	88 110		
Björkviks bygdegård		11 850	Nej	10 000	11 850				
SPF Seniorerna Linden	675	12 000	Nej	6 270	6 750	67 139	216 813		
SPF Seniorerna Näckrosen	588	50 000	Nej	6 300	5 880	-4 643	176 419		
Vision Västra Sörmland, sekt 17		<i>ej sökt</i>							
Summa	3 194	224 910		118 530	126 250	76 783	1 638 887	0	

Funktionsrättsföreningar i Linnégården

Astma och allergiföreningen i Katrineholm	144	10 000	Nej	3 300	2 500	8 718	94 252		
Diabetesföreningen i Katrineholm med omnejd	87	10 000	10000 diabetesförbundet	2 500	2 500	55 719	188 827		
Dyslexiförbundet FMLS i mell Sörmland		<i>ej sökt</i>							
Hjärt-Lungsjukas förening	150	13 000	Kommunledningen	2 980	2 500	7 618	45 557		
Hörselskadades Förening K-holm (HRF)	151	5 000	Nej	2 500	2 500	386	124 326		

	Antal	Sökt för	Sökt andra bidrag	Bidrag	Förslag	Senaste	Senaste	Bidrag	Kommentar ⁸⁰
	medlemmar	2024		2023	2024	resultat	balans	2024	
	2023	Kr		Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	
Mellersta Sörmlands Lokalförening i Personskadeförbundet RTP	29	8 000	Nej	2 500	2 500	-501	66 675		
"					2 000				70-årsjubileum 2024
Neuroförbundet Västra Sörmland	58	175 000	Nej		2 500	-3 423	50 288		
Parkinsonförbundet Mellersta Sörmland	52	9 000	7000 Regionen	2 500	2 500	5 513	73 537		
Reumatikerföreningen Katrineholm	246	10 000	Nej	4 980	4 920	6 312	80 153		
Synskadades lokalförening, SRF Katrineholm-Vingåker	17	20 000	Nej	2 500	2 500	3 579	69 251		
Summa	934	260 000		23 760	26 920	83 921	792 866	0	

Sammanställning

Pensionärsföreningar			0	118 530	126 250	76 783	1 638 887	0	
Funktionsrättsföreningar i Linnégården			0	23 760	26 920	83 921	792 866	0	
TOTALT	0	0	0	142 290	153 170	160 704	2 431 753	0	

	2023	2024
Total budget	1 014 000	1 014 000
varav fastighetskostnader (direktbetalningar)	800 000	800 000
Summa	214 000	214 000
<i>Att fördela</i>	214 000	214 000
Fördelat	142 290	153 170
Kvar att fördela	71 710	60 830

Förslag om bidrag till FUB:s lekoteksverksamhet 2023

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beviljar 475 000 kronor som bidrag till FUB:s lekoteksverksamhet för år 2024.

Sammanfattning av ärendet

Bakgrund

Ansvar för omsorgsverksamheten flyttades 1996 från landstinget till kommunerna. Därmed övergick ansvaret till Katrineholms kommun för viss finansiering av lekoteksverksamheten. Före 1996 delade landstinget och kommunerna på ansvaret att ge bidrag till lekoteksverksamheterna.

Sammanfattning av FUB:s ansökan

FUB Katrineholm-Flen-Vingåker ansöker den 29 september 2023 om anslag till 2024 års lekoteksverksamhet i Katrineholm.

Av ansökan framgår att efter en viss nedgång under 2020 och 2021 (pandemieffekt) så ökade efterfrågan på Lekotekets tjänster och insatser under 2022 och hamnade på 144 barn under året. Under år 2023 beräknar FUB att 160 barn har varit aktuella, varav en minoritet med utvecklingsstörning/intellektuell funktionsnedsättning. Av barnen bor 94 i Katrineholms kommun.

Från oktober 2020 har FUB utökades specialpedagogernas tjänster till 1,5 tjänst för att kunna möta det ökade behovet av Lekotekets insatser. Detta trots att anslagen från kommunerna bara täcker ungefär 1,0 tjänst. Under våren 2023 sänktes tjänstgöringsgraden till 1,3 tjänst från våren 2023. FUB ansöker även för 2023 om anslag för 1,5 tjänst. Förutom det stadigt ökande barnantalet finns en rad andra skäl, bl.a. ökat antal hembesök/besök på förskolor, svårare problematik och en stor andel barn från nyanlända familjer.

Enligt kalkyl för 2024 räknar FUB med att kostnaderna kommer att uppgå till 1 132 000 kronor. FUB hade 197 medlemmar i september 2023, varav cirka 148 var mantalsskrivna i Katrineholm. Av bokslutet framgår att verksamheten 2022 gick med ett överskott på knappt 99 000 kronor. Överskottet kommenteras enligt följande: "Den siffran är dock väldigt missvisande eftersom den dels innehåller de 100 000 kronor som Kommunstyrelsen i Katrineholm (som en del i fördelning av överskott till några av kommunens föreningar) gav oss i slutet av 2021 men som betalades ut först under januari 2022, dels 76 000 kronor vi på

samma sätt fått för 2022. Utan dessa "extrapengar" som är ännu osäkrare än anslaget från ansvarig nämnd hade resultatet istället blivit ett underskott på ungefär 77 000 kronor. ---"

FUB ansöker om 657 400 kronor till lekotekets verksamhet i Katrineholm för år 2024.

Summan har räknats fram genom att dividera kostnaderna med antalet invånare i de tre kommunerna 2023-06-30 (1 132 600:59 316), vilket blir 19,08 kronor/invånare. För Katrineholms del innebär det alltså $34\,446 \times 19,08 = 657\,400$ kronor.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Under åren 2014-2020 fick FUB:s lekotek 375 000 kronor i bidrag per år av vård- och omsorgsnämnden. För åren 2021-2023 beviljade nämnden 475 000 kronor per år. Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår att nämnden beviljar 475 000 kronor för FUB:s lekoteksverksamhet även år 2024.

Vård- och omsorgsnämnden uppdrog i december 2022 till förvaltningen att utreda FUB:s verksamhet gällande innehållet i uppdraget samt organisatoriska förutsättningar kopplade till uppdraget. Utredning pågår och kommer att redovisas för nämnden under våren. I avvaktan på utredningen föreslås ingen förändring av bidraget.

Ärendets handlingar

- Ansökan från FUB 2023-09-29 med bilagor (verksamhetsberättelse 2022, resultat- och balansrapport 2022, kostnadskalkyl 2024 samt revisionsberättelse 2022).

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

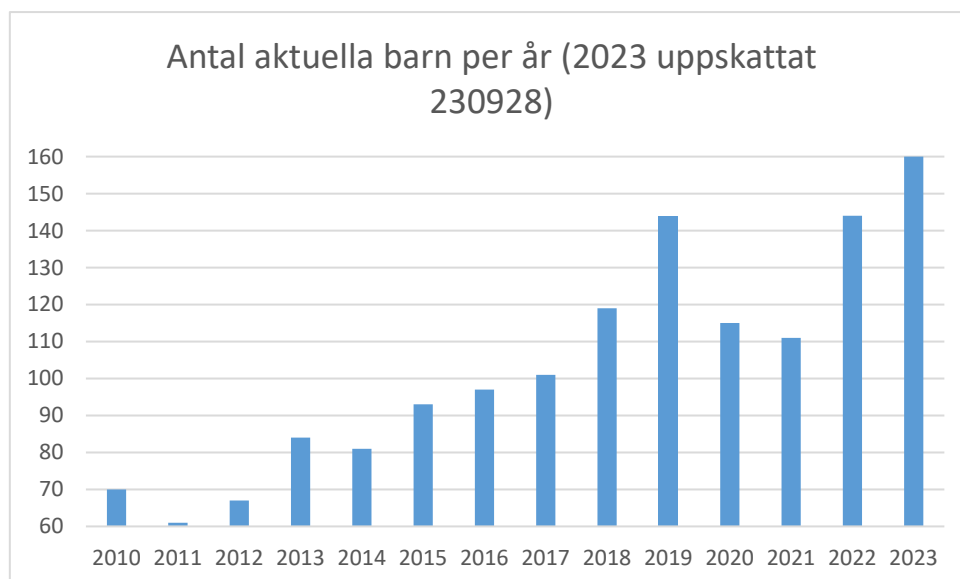
Petra Kruse
Verksamhetschef förvaltningskontor

Beslutet skickas till: FUB, controller, administrativ assistent för utbetalning

Katrineholms kommun
Vård- och omsorgsnämnden
641 80 KATRINEHOLM

Ansökan om anslag till 2024 års lekoteksverksamhet i Katrineholm

Efter en viss nedgång under 2020 och 2021 (pandemieffekt) ökade efterfrågan på Lekotekets tjänster och insatser igen under 2022 och hamnade till slut på att 144 barn var aktuella under året. För 2023 beräknar vi antalet totalt till ca 160 barn vilket åter är ”all time high”.

Från och med oktober 2020 utökade vi våra specialpedagogers tjänster till 1,5 tjänst för att kunna möta det ökade behovet av Lekotekets insatser. Detta trots att våra anslag från kommunerna (Katrineholm, Flen och Vingåker) bara täcker ungefär 1,0 tjänst. Detta kan förstås inte fortsätta i längden. Vi tvingades därför sänka tjänstgöringsgraden till 1,3 tjänst från våren 2023.

Vi ansöker även för 2024 om anslag för 1,5 tjänst för att kunna möta behoven. Förutom det fortsatt höga antalet barn och familjer som efterfrågar Lekotekets insatser finns en rad andra skäl, t.ex.

- Många barn kommer från familjer som har svårt att ta sig till vår lokal vilket leder till ett ökat antal hembesök och besök på barnens förskolor.
- Många av de tillkommande barnen har en svårare problematik än de vi varit vana vid vilket kräver både mer tid vid de enskilda besöken och ibland också tätare kontakt. Dessutom ökar kraven på planering, förberedelser och individanpassning.
- Vi har också en stor andel av barnen som kommer från nyanlända familjer där barnen har en komplex sammansättning av problem. Vi menar att vi i arbetet med dessa barn och deras familjer gör en viktig insats, inte bara för barnens utveckling utan även kring familjernas integration och syn på funktionshinder.

FUB i Katrineholm, Flen och Vingåker, anhåller härmed om anslag till lekoteket i Katrineholm. Under år 2023 beräknar vi att sammanlagt 160 barn kommer ha varit aktuella,

varav en minoritet med intellektuell funktionsnedsättning. Av barnen bor 94 i Katrineholms kommun.

Som framgår av kalkylen för 2024 räknar FUB med att kostnaderna kommer att uppgå till 1 132 000 kronor trots att vi bara räknat upp kostnaderna för våra anställda. Vår förening har (230928) 197 medlemmar, varav cirka 148 var mantalsskrivna i Katrineholm.

Som framgår av det bifogade bokslutet gick verksamheten 2022 med ett överskott på knappt 99 000 kr. Det kommenteras på följande sätt i årsmötesprotokollet:

“ Lekotekets kassör Inger Mustola föredrog Lekotekets räkenskaper för 2022.

Resultaträkningen visar ett stort överskott på knappt 99 000 kr. Den siffran är dock väldigt missvisande eftersom den dels innehåller de 100 000 kr som Kommunstyrelsen i Katrineholm (som en del i fördelning av överskott till några av kommunens föreningar) gav oss i slutet av 2021 men som betalades ut först under januari 2022, dels 76 000 kr vi på samma sätt fått för 2022. Utan dessa ”extrapengar” som är ännu osäkrare än anslaget från ansvarig nämnd hade resultatet istället blivit ett underskott på ungefär 77 000 kr. Kommunerna anslår inte mer än knappt 80% av de anslag vi begärt. Styrelsen har hela tiden varit medveten om att resultatet skulle bli ungefär så här men har ändå bedömt att vi kan klara det utifrån Lekotekets tillgångar och att det är värt det utifrån efterfrågan på Lekotekets tjänster. /...../”

och

” Ordförande Kjell Clasborn kommenterade: Anslagen för 2023 är i stort sett oförändrade i alla tre kommunerna (Katrineholm oförändrat, Flen + 5 000, Vingåker + 2 500). Det betyder att anslagen totalt ligger på 77% av det vi ansökt. Konsekvensen av detta är att när vår ena lekotekarie nu slutar kommer hennes halvtidstjänst bara att kunna ersättas med en tjänst på 30%. Det är mycket olyckligt då behovet av Lekotekets insatser hela tiden ökar.”

FUB hemställer att 657 400 kronor beviljas i anslag till lekoteket i Katrineholm för år 2024. Vi har räknat fram summan genom att dividera kostnaderna med antalet invånare i de tre kommunerna 2023-06-30 (1 132 000:59 316), vilket blir 19,08 kr/invånare.

För Katrineholms del innebär det alltså $34\,446 \times 19,08 = 657\,400$ kronor.

Vi är naturligtvis medvetna om att den höjning (jämfört med det belopp vi beviljats för innevarande år) vi begär kan föranleda en hel del frågor och funderingar och ställer oss till förfogande för ett möte för att närmare diskutera våra överväganden.

FUB I KATRINEHOLM, FLEN OCH VINGÅKER

Kjell Clasborn, ordförande

Anslaget utbetalas till
Bankgiro 458-1310
FUB:s Lekotek

Kassör Inger Mustola
mob: 070-237 35 02
Linnévägen 43
641 32 Katrineholm

Bilagor: Lekotekets Verksamhetsberättelse för 2022
Lekotekets resultat- och balansräkning för 2022
Kostnads kalkyl för Lekoteket 2024
Revisionsberättelse för 2022

FUB:s LEKOTEK

Katrineholm, Flen och Vingåker

Verksamhetsberättelse 2022

Arbetsbeskrivning

Lekoteket stöttar barn som behöver extra stöd och stimulans i sin utveckling. De flesta barn som är inskrivna i Lekoteket är i förskoleåldern, men några av barnen fortsätter att få del av stödet även upp i skolåldern. Familjer kommer främst i kontakt med Lekoteket via Barnhälsovården, Barnhabiliteringen, Logopedmottagningen, Socialtjänsten, Barn- och elevhälsan samt via pedagoger i förskolor. Föräldrar/vårdnadshavare och förskolepedagoger kan naturligtvis också ta direkt kontakt med Lekoteket. Någon remiss behövs inte och Lekoteket har inga krav på ställd diagnos. Kontakten med familjerna inleds ofta i ett tidigt skede i barnets utveckling. Att ta del av Lekotekets verksamhet är helt kostnadsfritt.

Vid ett introduktionstillfälle möts vårdnadshavare och en av specialpedagogerna (Lekotekarien) för att utbyta information. Vid detta tillfälle är inte det aktuella barnet närvarande, utan bara de vuxna träffas. Specialpedagogerna berättar då om Lekotekets verksamhet samt förevisar exempel på material. Vårdnadshavaren berättar om sitt barns intressen, styrkor och utvecklingsområden. Vid nästkommande besök kommer vårdnadshavaren tillsammans med barnet till Lekoteket. I vissa fall väljer vårdnadshavaren att träffa specialpedagogen själv, utan barnet närvarande. Om vårdnadshavarna istället föredrar att specialpedagogen kommer till hemmet på besök, så kan de välja den lösningen. Varje besök tar ungefär 1 timme och sker med ca 6-8 veckors mellanrum. Tidsintervallet kan varieras utifrån vårdnadshavarnas önskemål, men beror också på hur många barn som är inskrivna i Lekoteket. Syskon är välkomna till Lekoteket och kan också få låna material.

I dialog med vårdnadshavaren om barnets utveckling, intressen, styrkor och behov av stöd, väljer specialpedagogen inför varje besök ut det material som ska användas i lekträning. Aktiviteten utövas med barnet tillsammans med specialpedagogen vid besöken och vårdnadshavaren involveras i aktiviteten. Sedan erbjuds familjen att låna föreslaget material för att använda det i hemmet. Vårdnadshavaren uppmuntras komma med egna önskemål om sådana finns. Även t.ex logopeden kan i samarbete med specialpedagogerna, komma med förslag och önskemål för barnets träning. Samspel mellan barn och vuxen och även mellan barn och barn (t.ex syskon) uppmuntras. Materialet är tänkt att i lekens form stimulera barnet i dess utveckling och att öva kring det som är svårt. Lekoteket har material i olika svårighetsgrader och specialpedagogerna strävar alltid efter att hitta rätt nivå för det enskilda barnet.

Specialpedagogerna samarbetar gärna, och efter vårdnadshavares medgivande, med såväl förskolor, skolor, logopeder, Barn- och elevhälsa, Socialtjänst, Barnhälsovård och/eller Habilitering. Detta för att stödet till barnet och familjen ska kunna samordnas på bästa sätt.

Även pedagoger i kommunala eller privata förskolor, kan låna material till barn som behöver något extra för sin utveckling. Vissa barn får stöd av Lekoteket endast via förskolan, enligt överenskommelse med aktuella vårdnadshavare. Andra stöttas via Lekoteket genom både hemmet och förskolan.

Material

Materialiet som används i Lekotekets verksamhet är såväl nyproducerat som gammalt klassiskt. Specialpedagogerna tillverkar också en hel del individanpassat material efter barnens utvecklingsbehov. Befintligt material anpassas ofta efter varje barn.

För att stimulera och öva den tidiga kommunikationen används som exempel enkla kulbanor, ljudande bollar och stapelleksaker. Dessa aktiviteter har visat sig ofta vara en fruktbar initial aktivitet som på ett tidigt stadie kan väcka barnets nyfikenhet, för vidare progression mot sociala färdigheter.

Pussel, sorterings- och byggmaterial hjälper barnen att förstå sambandet mellan delar och helheter, såväl som att träna begrepp och finmotorik. Sällskapsspel av enklare slag används för att öva bland annat turtagning och kommunikation. Att arbeta med sällskapsspel och material som kräver mer än en deltagare, stimulerar den sociala utvecklingen ytterligare. Material som syftar till att specifikt utöka ordförråd och träna berättandeförmåga, finns. Material som är inriktat på matematiskt tänkande ingår också i Lekotekets utbud. För de barn som närmar sig skolåldern, finns läs- och skrivförberedande material i olika svårighetsgrad.

Böcker är också en viktig del i övningen med barnen. Även s.k. flanosagor och magnetsagor där barnet mer aktivt kan få ta del i berättandet. Böcker ger förutom en mycket god språklig träning, även en möjlighet att träna sig i eller bearbeta situationer som kan uppstå i verkliga livet – som t.ex. ett tandläkarbesök, en resa eller hur man kan vara en god kamrat. Under året har utbudet av böcker på Lekoteket utökats. De flesta böcker har köpts begagnade i fint skick.

I Lekotekets utbud kan man också hitta en del grovmotoriskt stimulerande material, som både väcker rörelselust samt övar motorik och koordination. Om barnet har behov av att öva sin munmotorik eller uttal, så finns även material kring detta.

Lekoteket har även tillgång till layoutprogram på datorn i huvudsak InPrint och Ritade tecken - för att kunna skapa bild- och teckenstöd. Dessa bildstöd används flitigt både vid besök på Lekoteket och hemma av familjerna i deras vardagsliv. Under året har specialpedagogerna fortsatt att fylla på kartoteket med bilder och s.k. pratkartor (kommunikationsstöd vid vardagssituationer och spelstunder) för rutinmässig användning. Ritade tecken som är SPSMs (Specialpedagogiska Skolmyndigheten) bildstödstjänst, är sammankopplat med InPrint (bildstödsprogram). På så vis kan man lägga en illustration på hur stödtecknet utförs, tillsammans med en bild på det aktuella ordet. Det innebär att de familjer som jobbar med TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) kan få ytterligare hjälp att utöka sina TAKK-ordförråd via Lekotekets kommunikationskartor. Dessa pratkartor och annat bildstöd som specialpedagogerna själva individanpassar till det aktuella barnet, är en stor och viktig del i den pedagogiska verksamheten.

IPad kan vid vissa tillfällen användas vid besöken men finns dock inte för hemlån. Familjerna kan få tips på pedagogiska appar inom de områden som barnen har behov av att utveckla.

Även under detta år har specialpedagogerna fortsatt med att köpa in mindre avancerat material som passar många av Lekotekets barn. Tanken är att det ska finnas flera exemplar av ett antal spel och material som specialpedagogerna gemensamt valt som särskilt framgångsrika i arbetet med barnen. Det är också viktigt att spelen är lätta att använda och inte kräver så mycket tid att sätta sig in i, för vårdnadshavarna. Det ska vara så okomplicerat som möjligt att lekträna med barnen.

Många inköp har skett via second-handbutiker och via privatpersoner. Röda Korsets Kupan, Paletten, Pingstkyrkans second hand i Katrineholm samt Retuna i Eskilstuna är exempel på butiker som gärna besökts av Lekotekets specialpedagoger.

Lekoteket har också gratis fått del av utsorterade möbler, t ex. bokhyllor och övrigt material från ett

par av kommunens skolbyggnader som har stängts, detta år.

En hjälpsam pensionär har ideellt sytt upp ett antal påsar i tyg som används vid lekutlåning. Dessa påsar bidrar till att hjälpa familjerna att hålla lekotekslånet samlat och blir även en liten signal för barnen att det är dags för lekträning (eller Lekoteksbesök) när vårdnadshavare plockar fram påsen.

Några exempel på material som specialpedagogerna använder i stödet till barnen:

Böcker och pussel

Motoriskt stimulerande material

Sång och musikinstrument

Lotto-spel

Bildstöd (InPrint-bilder)...

 bygga	 torn	 högt	 högst upp
 min tur	 din tur	 rasa	 Åh nej!
 roligt	 igen	 vänta	 bra

...att använda vid t.ex pratkartor

Barnens olika behov av stöd

Till Lekoteket kommer barn med många olika behov av stöd. Det handlar bl.a. om barn med funktionsnedsättningar inom områdena språkförseening, språkstörning, utvecklingsförseening,

intellektuell funktionsnedsättning (utvecklingsstörning) synnedsättning, hörselnedsättning, koncentrationssvårigheter, motoriska svårigheter, ryggmärgsbrock samt svårigheter inom autismspektrumtillstånd. Under de senaste åren har noterats en stor ökning vad gäller barn med svårigheter inom autismspektrat. Många av barnen har kombinerade svårigheter. Även barn med ovanliga diagnoser har ibland kontakt med Lekoteket.

Lekotekets specialpedagoger har inte kännedom om alla barns eventuella diagnoser. Fokus ligger på att hitta fungerande material och tillvägagångssätt för att hjälpa alla barn till utveckling utifrån barnens förutsättningar oavsett svårigheter.

Barn med annat modersmål än svenska

Många språk är representerade bland de barn som är inskrivna på Lekoteket. Exempel på språk som finns är - arabiska, somaliska, tigriska/tigrinja, kurdiska, romani, franska, swahili, thailändska, sorani, persiska, engelska, ryska, ukrainska, polska, azeriska, albanska, dari, och teckenspråk.

Ca 67 % av de inskrivna barnen under 2022, hade annat modersmål än svenska.

Flera av vårdnadshavarna till barnen med annat modersmål än svenska, har uttryckt sig positivt om Lekotekets stöd även vad gäller deras egen utveckling av det svenska språket. De har upplevt att det konkreta materialet och de tydliga bilderna har hjälpt dem. Dock uppmuntras alltid vårdnadshavare att i första hand träna med sina barn på det språk som främst används i familjen. Detta är en rekommendation som vi ger till familjerna i överenskommelse med Logopedimottagningen och baseras på forskning.

Anställda

Under året har två specialpedagoger varit fortsatt anställda på Lekoteket.

Susanna Lundblad har arbetat 50 %. Sara Zetterstrand har arbetat 100 %. Vid årets slut var specialpedagogernas totala tjänstgöringsgrad 1,50 %.

Utöver specialpedagogerna har en timanställd lokalvårdare samt en uppdragsanställd IT-supporter varit anställda.

Sara

Susanna "Sanna"

Finansiering

Lekoteket finansieras av bidrag från Katrineholms, Flens och Vingåkers kommuner.

Bidragen för 2022 uppgick till sammanlagt 837 500 kronor enligt följande fördelning:

Katrineholms kommun	475 000
Flens kommun	245 000
Vingåkers kommun	117 500

Fortbildning

Båda specialpedagogerna har vid separata tillfällen, gått en endagarsutbildning inom autism **"Lär dig nya sätt att kommunicera"** anordnad av Allt om autism.

Den inplanerade friskvårdsdagen i december fick ställas in pga plötslig oförutsedd händelse, så ingen friskvård är genomförd detta år.

Träffar/Studiebesök m.m

- 3 Lekoteksträffar med kollegorna i Eskilstuna och Nyköping. Ur innehållet:
Företaget Komikapp förevisade hjälpmedel och sinnesstimulerande material
Studiebesök på Stjärnan - en förskola anpassad för barn med flerfunktionsnedsättningar
Studiebesök på Odlarskolan - en grundsärskola med inriktningen träningskola
Studiebesök på Stödet – som förevisar och tillhandahåller digitala och analoga hjälpmedel
Samtal och utbyte av idéer
- Samverkansmöte med barn- och elevhälsan, socialtjänsten, barnhälsovården i Katrineholm
- Möte med BEH (Barn- och Elevhälsan) i Flen
- Möte med BEH i Katrineholm (här på Lekoteket)
- Möte med Familjecentralen i Flen
- Möte med specialpedagog i Vingåkers kommun
- Möte med Logopedimottagningens logoped i Katrineholm
- 2 träffar med fd kollegan Anita Lenke kring materialfrågor m.m.
- Studiebesök av Ing-Marie Olofsdotter (Ordförande i FUB i Eskilstuna) på Lekoteket

Flertalet möten har även fortsättningsvis skett digitalt via t.ex. TEAMS. Ett många gånger välfungerande sätt att kunna delta i samarbeten med andra instanser, utan att tära på vare sig miljö eller resekonto.

Inskrivna barn 2022

Efter åren med pandemin och coronarestriktioner, har Lekoteksverksamheten under 2022 åter kommit igång med full kraft. En stor ökning både när det gäller antalet kontakter och antal besök noteras.

Familjer:

144 barn har varit inskrivna via hemmet på Lekoteket under året 2022, varav:

94 barn från Katrineholms kommun.

36 barn från Flens kommun.

14 barn från Vingåkers kommun.

65 nya barn skrevs in under året varav:

Katrineholm: 40 st

Flen: 16 st

Vingåker: 9st

40 barn avslutades, förskolor ej medräknade.

Förskolor:

22 förskolor har varit aktuella för stöd från Lekoteket.

I dessa verksamheter har pedagoger lånat material och fått pedagogiskt stöd till 45 barn

Fördelning:

16 förskolor, 31 barn, från Katrineholm kommun

4 förskolor, 13 barn, från Flens kommun

2 förskolor, 4 barn, från Vingåkers kommun

Totalt antal inskrivna barn/kontakter (familjer och förskolor) under året har varit 192 st.

Antal besök – med vårdnadshavare och barn samt förskolor

Lekoteket har under 2022 en ökning av besöken i Lekotekets lokal och en minskning av hembesök. Vid besök på förskolor eller i familjer där fler barn fått insatser vid samma tillfälle, räknas varje barn som ett besök. Det vill säga om specialpedagogen besökt en familj eller förskola vid **ett tillfälle**, men träffat t.ex. 3 barn som fått insatser vid besöket, räknas detta som 3 besök.

Årets ökning av antalet besök kan även till viss del förklaras av att uteblivna samt sent avbokade besök räknas in. Detta då specialpedagogerna lagt ner tid till planering och iordningställande av miljön.

Familjer:

Under året har 519 besök tillsammans med barn och vårdnadshavare skett (ibland endast med vuxen) varav:

359 besök på Lekoteket

160 hembesök

Förskolor:

120 besök med barn och pedagoger i de olika verksamheterna har gjorts varav:

34 besök på Lekoteket

86 besök i verksamheterna.

Totalt antal besök under året har varit 639

Kö vid årets slut:

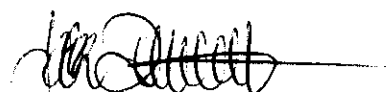
8 barn i kö från Katrineholm

4 barn i kö från Vingåker

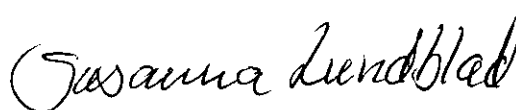
4 barn i kö från Flen

Totalt antal barn i kö: 16 barn

FUB:s Lekotek 2023-02-24

Sara Zetterstrand
Specialpedagog

Susanna Lundblad
Specialpedagog

Resultatrapport

FUB:s Leketek i Katrineholm, 818500-6650 (Leketek)

Utskrifts-ID: 030

Period: 2201-2212

Senast reg verifikat: A:123

Utskriven: 230128 22:00 av IM

Rapporten omfattar olästa redovisningsperioder.

Konto	Benämning	Föregående år 2101-2112 (tkr)	Avvik	Resultat 2201-2212	Akkumulerat 2201-2212
RÖRELSENS INTÄKTER					
Övriga rörelseintäkter					
3987	Erhållna kommunala bidrag	830,2	23%	1 018 500,00	1 018 500,00
Summa övriga rörelseintäkter		830,2	23%	1 018 500,00	1 018 500,00
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		830,2	23%	1 018 500,00	1 018 500,00
RÖRELSENS KOSTNADER					
BRUTTOVINST					
		830,2	23%	1 018 500,00	1 018 500,00
Övriga externa kostnader					
5010	Lokalhyra	-30,1	0%	-29 940,00	-29 940,00
5060	Städning och renhållning	-1,1	60%	-1 717,90	-1 717,90
5070	Företagsförsäkring	-2,5	39%	-3 473,00	-3 473,00
5420	Programvaror	-2,9	46%	-4 260,00	-4 260,00
5421	Datorkostnader	-4,7	-100%	0,00	0,00
5810	Utbildning	0,0	0%	-1 919,00	-1 919,00
5831	Kost och logi i Sverige	-0,3	155%	-835,00	-835,00
5875	Gåva anställd	-1,1	56%	-1 755,05	-1 755,05
6110	Kontorsmateriel	-8,7	32%	-11 523,10	-11 523,10
6111	Övriga kostnader	-2,6	-42%	-1 492,31	-1 492,31
6120	Inköp leksaker	-21,6	7%	-23 059,20	-23 059,20
6201	Bredband och internet	-3,7	0%	-3 704,00	-3 704,00
6211	Telefon och porto	-6,8	4%	-7 030,79	-7 030,79
6570	Bankkostnader	-1,0	0%	-1 000,00	-1 000,00
6970	Tidningar/tidskrifter/facklitt	-0,4	0%	-360,00	-360,00
Summa övriga externa kostnader		-87,5	5%	-92 069,35	-92 069,35
Personalkostnader					
7010	Lön Leketekarie	-666,8	-1%	-660 737,50	-660 737,50
70101	Sjukavdrag Leketekarie	43,5	-100%	0,00	0,00
7011	Lön städ	-3,2	162%	-8 313,00	-8 313,00
7012	Lön kassör	-6,0	0%	-6 000,00	-6 000,00
7013	Lön IT support	0,0	0%	-672,00	-672,00
7331	Skattefria bilersättningar	-3,2	73%	-5 504,50	-5 504,50
7410	KP-avgift o Försäkring	-52,4	-172%	37 644,00	37 644,00
7510	Lagstadgade sociala avgifter	-192,6	-4%	-184 375,00	-184 375,00
7699	Övriga personalkostnader	-0,8	-100%	0,00	0,00
Summa personalkostnader		-881,4	-6%	-827 958,00	-827 958,00
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		-968,9	-5%	-920 027,35	-920 027,35
RÖRELSERESULTAT		-138,7	-171%	98 472,65	98 472,65
Resultat från finansiella investeringar					
8314	Ränteintäkt	0,4	0%	396,71	396,71
Summa resultat från finansiella investeringar		0,4	0%	396,71	396,71
RES EFTER FINANSIELLA POSTER		-138,3	-171%	98 869,36	98 869,36
ÅRETS RESULTAT		-138,3	-171%	98 869,36	98 869,36

Balansrapport

FUB:s Lekotek i Katrineholm, 818500-6650 (Lekotek)

Period: 2201-2212

Senast reg verifikat: A:123

Utskriven: 230128 22:02 av IM

Rapporten omfattar olästa redovisningsperioder.

Konto	Benämning	Ingående balans 220101	Förändring 2201-2212	Utgående balans 221231
TILLGÅNGAR				
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Kassa och bank				
1910	Kassa Lekoteket	3 000,00	0,00	3 000,00
1940	Länsförsäkringar	175 914,86	83 893,36	259 808,22
1944	Fasträntekonto 3	250 062,50	0,00	250 062,50
Summa kassa och bank		428 977,36	83 893,36	512 870,72
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		428 977,36	83 893,36	512 870,72
SUMMA TILLGÅNGAR		428 977,36	83 893,36	512 870,72
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
EGET KAPITAL				
2067	Balanserad vinst/förlust	-500 286,69	0,00	-500 286,69
2069	Årets resultat	276 627,65	-98 869,36	177 758,29
2085	Reservfond	-41 957,00	0,00	-41 957,00
2091	Balanserad vinst eller förlust	-263 295,86	0,00	-263 295,86
2098	Vinst/förlust föregående år	73 035,18	0,00	73 035,18
SUMMA EGET KAPITAL		-455 876,72	-98 869,36	-554 746,08
Kortfristiga skulder				
2440	Leverantörsskulder	148,00	0,00	148,00
2710	Personalskatt	24 012,00	1 919,00	25 931,00
2731	Avräkn lagstadgade sociala avg	-8 846,00	13 057,00	4 211,00
2732	Upplupen särskild löneskatt	11 603,00	0,00	11 603,00
2890	Övriga kortfristiga skulder	-17,64	0,00	-17,64
Summa kortfristiga skulder		26 899,36	14 976,00	41 875,36
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		-428 977,36	-83 893,36	-512 870,72

**KOSTNADSKALKYL
för FUB:s Lekotek i Katrineholm 2024**

	<u>SEK</u>
Lön till Lekotekarier (1,5 tjänst)	750 100
Lön till lokalvårdare/materialvårdare	12 700
Sociala avgifter och avtalsförsäkringar	235 200
Resor vid hembesök	15 000
Lekmaterial	45 000
Pedagogiska datorprogram och anpassningar	5 000
Kurser och fortbildning	15 000
Lokalhyra, el och försäkring	40 000
Administrativa kostnader	14 000
<hr/>	
SUMMA KRONOR	1 132 000

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknade utsedda att granska FUB i KFV Lekotekets räkenskaper för år 2022 får efter fullgjort uppdrag avgiva följande revisionsberättelse

Vi har funnit dessa förda med ordning och reda, bestyrkta med verifikationer i vederbörlig ordning

Vi har även kontrollerat kassa och bankgirokonto och funnit dessa överensstämma med räkenskaperna

Då vår granskning icke givit anledning till anmärkning tillstyrker vi att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar

Katrineholm 2023-02-12

Revisor:

Johan Eriksson

Eva Jonsson

Förslag om habiliteringsersättning år 2024

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

- Habiliteringsersättningen för personer med daglig verksamhet enligt LSS¹ skall fortsatt vara 20 kronor per timme under 2024.
- Habiliteringsersättningen för personer med daglig sysselsättning enligt SoL² skall fortsatt vara 20 kronor per timme under 2024.
- Habiliteringsersättning kan utbetalas för närvaro upp till 8 timmar/dag, maximalt 40 timmar/vecka. Ett tillägg för obekvämt arbetstid efter klockan 17 vardagar samt lördag och söndag ska utbetalas med 2 kronor extra per timme.
- Förändringarna med ökad veckoarbetstid samt höjd ersättning för obekvämt arbetstid ska ligga kvar under 2024.

Sammanfattning av ärendet

Statsbidraget infördes 2018 och syftar till att införa, bibehålla eller höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS (så kallad *habiliteringsersättning*). Om kommunen rekviderar men inte använder pengarna så betalas de tillbaka.

Katrineholm har sedan 2018 höjt habiliteringsersättningen från 10 kr till 15 kr/timme med hjälp av statsbidraget. Katrineholm har även ändrat så att ersättningen kan betalas ut för 40 timmar/vecka samt för obekvämt arbetstid 2 kronor/timme.

Från 2021 har vård- och omsorgsnämnden beslutat att höja habiliteringsersättningen för personer med daglig verksamhet enligt LSS till 20 kronor per timme.

I januari 2023 beslutade fullmäktige om ny en kommunplan för 2023-2026. Där står att habiliteringsersättningen ska likställas för deltagare inom daglig verksamhet, oavsett om beslut fattas enligt LSS eller SoL. Från den 1 maj 2023 höjdes därför även habiliteringsersättningen för daglig sysselsättning enligt SoL till 20 kronor per timme.

Den ökade timersättningen och möjligheten till högre veckoarbetstid samt ob-tillägg beslutas på ett år i taget.

¹ Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

² Socialtjänstlagen

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Daglig verksamhet är en frivillig insats enligt LSS och daglig sysselsättning en frivillig insats enligt SoL.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning är att habiliteringsersättningen för personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS och daglig sysselsättning enligt SoL ska vara kvar på samma nivå även för 2024, det vill säga 20 kronor per timme.

Om statsbidrag för habiliteringsersättning för personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS inte kommer att fördelas för 2024 kommer detta att behöva tas inom befintlig ram. Det saknas även täckning i budget för ersättning för daglig sysselsättning enligt SoL.

Antal personer som får habiliteringsersättning (november 2023)

- Daglig verksamhet enligt LSS, 273 personer.
- Daglig sysselsättning enligt SoL (personer inom socialpsykiatri), 42 personer.

Kostnadsberäkning

Timersättning (10 kronor per timme) för personer på daglig verksamhet enligt LSS samt daglig sysselsättning enligt SoL beräknas till 2 000 000 kronor årligen.

Kostnaden för *bibehållen timersättning* (dvs. 20 kronor per timme) för personer på:

- daglig verksamhet enligt LSS beräknas till 2 000 000 kronor årligen.
- daglig sysselsättning enligt SoL beräknas till 400 000 kronor årligen.

Den totala kostnaden för habiliteringsersättning beräknas för år 2024 landa på 4,4 miljoner kronor. I nämndens budget finns sedan tidigare 2 000 000 kronor avsatta.

I budgetproposition för 2024 finns anslag avsatta för fortsatt statsbidrag, men slutligt beslut och summa är inte fastställt. År 2023 finansierades cirka 2 miljoner genom statsbidrag. Om statsbidrag uteblir behöver ca 2 400 000 kronor finansieras inom nämndens befintliga ram.

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Mona Kjellström
Nämndsekreterare

Beslutet skickas till: *Verksamhetschef funktionsstöd, enhetschefer Resurscenter, administratörer funktionsstöd, controller, akten*

Förslag om upphörande av styrdokument - Riktlinjer för tillämpning av dataskyddsförordningen

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden upphäver sitt beslut den 13 juni 2019, § 62, om Riktlinjer för tillämpning av dataskyddsförordningen.

Sammanfattning av ärendet

I samband med införandet av GDPR (maj 2018) samverkade Katrineholms kommun med andra kommuner i länet om dataskyddsombud. Alla kommuner och samtliga nämnder antog då en riktlinje som hade arbetats fram gemensamt "Riktlinjer för tillämpning av dataskyddsförordningen".

Vård- och omsorgsnämnden beslutade den 13 juni 2019, § 62, att anta riktlinjerna för tillämpning av dataskyddsförordningen.

Kommunstyrelsen har översänt protokollsutdrag den 27 september 2023, § 205, med uppmaning till nämnderna att fatta beslut om upphörande av styrdokumentet Riktlinjer för tillämpning av dataskyddsförordningen.

Vid kommunens medlemskap i kommunalförbundet Sydarkivera övergick kommunen till Sydarkiveras dataskyddsombud, varför den tidigare riktlinjen bytts ut mot nya riktlinjer från kommunalförbundet. Kommunstyrelsen har konstaterat att tidigare samverkande riktlinjer inte används, och att nämnderna använder kommunalförbundets riktlinjer i stället. Dessa riktlinjer kommer inte att beslutas om i nämnd utan är endast av beskrivande och verkställande art.

Ärendets handlingar

- Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 2023-09-27, § 205, om upphörande av styrdokument

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Mona Kjellström
Nämndsekreterare

Beslutet skickas till: Dataskyddssamordnare VOF, akten

§ 205

KS/2023:231

Upphörande av styrdokument - Riktlinjer för tillämpning av dataskyddsförordningen

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen upphäver Riktlinjer för tillämpning av dataskyddsförordningen.
2. Kommunstyrelsen uppmanar i sin roll som samordnande nämnd för GDPR-arbetet nämnderna att fatta motsvarande beslut.

Sammanfattning av ärendet

I samband med införandet av GDPR (maj 2018) samverkade Katrineholms kommun med andra kommuner i länet om dataskyddsombud. Alla kommuner och samtliga nämnder antog en riktlinje som hade arbetats fram gemensamt "Riktlinjer för tillämpning av dataskyddsförordningen".

Vid kommunens medlemskap i kommunalförbundet Sydarkivera övergick kommunen till Sydarkiveras dataskyddsombud, varför den tidigare riktlinjen bytts ut mot nya riktlinjer från kommunalförbundet. Som samordnande nämnd för GDPR-arbetet konstateras att tidigare samverkande riktlinjer inte används, och att nämnderna använder kommunalförbundets riktlinjer i stället. Dessa riktlinjer kommer inte att beslutas om i nämnd utan är endast av beskrivande och verkställande art.

Ärendets handlingar

- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2023-05-15

Beslutet skickas till:

Samtliga nämnder

Akten

Synpunkter på rapport om kontroll av dataskyddsefterlevnad 2023 för vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden lägger rapporten med förvaltningens kommentarer till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Katrineholm kommuns dataskyddsombud Sydarkivera har genomfört en kontroll av vård- och omsorgsnämndens dataskyddsefterlevnad (GDPR). Nämnden tar del av rapporten i egenskap av personuppgiftsansvarig för nämndens verksamhetsområde

Rapporten lämnas till personuppgiftsansvarig för kännedom och vid behov för åtgärd. Dataskyddsombudet önskar att rapporten tas upp i vård- och omsorgsnämnden för kännedom och eventuellt beslut.

Sydarkiveras bedömning

Sydarkiveras bedömning av vad som är viktigast för vård- och omsorgsnämnden att arbeta vidare med redovisas under punkterna 1-2.

Vård- och omsorgsförvaltningens kommentarer redovisas med kursiv text under respektive punkt

1. När det gäller arbetet med PUB-avtal rekommenderar vi att ni tar fram avtal med samtliga biträden.
*Vård- och omsorgsförvaltningen har avtal med samtliga leverantörer av digitala system som innehåller personuppgifter, vilket är majoriteten av våra underbiträden.
Under 2024 kommer vi arbeta med att ta fram rutiner för hur PUB-avtalen ska bli en naturlig del av alla våra upphandlingar.*
2. Fortsätter arbetet med att ta fram förslag till PUB-avtal med instruktioner som en del av upphandlingsunderlaget i samband med upphandling.
Vård- och omsorgsförvaltningen har rutiner för framtagande av förslag i samband med upphandling. I förfrågningsunderlagen ingår alltid att leverantören ska godkänna användandet av senaste versionen av SKR:s PUB-avtal.

Ärendets handlingar

- Sydarkiveras rapport från kontroll av dataskyddsefterlevnad 2023 för vård- och omsorgsnämnden, 2023-07-14

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Gabriel Sandqvist
Dataskyddssamordnare

Beslutet skickas till: Akten, dataskyddssamordnare

**Rapport från kontroll av
dataskyddsefterlevnad 2023
för vård- och
omsorgsnämnden i
Katrineholms kommun**

2023-07-14

SARK/2023:147

Bakgrund

Dataskyddsförordningen (GDPR) gäller som lag i Sverige och innehåller regler om hur man får behandla personuppgifter. Den personuppgiftsansvarige (nämnd/styrelse) är ansvarig för att personuppgifter behandlas i enlighet med gällande lagstiftning. Enligt art 37 GDPR måste personuppgiftsansvariga myndigheter ha utsett ett dataskyddsombud.

Sydarkiveras tjänst som dataskyddsombud utförs av ett team som består av jurister, informationssäkerhetsspecialist och arkivarie. Dataskyddsombudets viktigaste uppgifter är att ge råd och stöd i dataskyddsfrågor och kontrollera den personuppgiftsansvariges efterlevnad av GDPR och annan dataskyddslagstiftning. Tillsyn görs av den nationella myndigheten Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Kontrollen av efterlevnaden hos de som är anslutna till tjänsten gemensamt dataskyddsombud görs i olika moment. Ett årligt moment är att dataskyddsombudet tar fram en enkät för kontroll av dataskyddsefterlevnad som varje personuppgiftsansvarig ska besvara. Personuppgiftsansvarig får en återkoppling i form av denna rapport från kontroll av dataskyddsefterlevnad. Rapporten innehåller en sammanvägd bedömning med förslag till åtgärder, frågorna och svaren samt kommentarer från dataskyddsteamet.

Rapporten lämnas till personuppgiftsansvarig för kännedom och vid behov för åtgärd.

Vill dataskyddssamordnaren, någon annan från förvaltningen eller nämnden ha en muntlig uppföljning utifrån denna rapport kan man kontakta dataskyddsteamet för att boka en tid för möte, företrädesvis digitalt. Vid behov eller önskemål från ansluten part kan också en extra kontroll av något område inom dataskydd genomföras.

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) kan göra utredningar utifrån t ex klagomål, anmälda personuppgiftsincidenter, förhandssamråd eller enligt sin egen tillsynsplan. IMY har ett antal s k korrigerande befogenheter att ta till, t ex skriftlig varning, reprimand, föreläggande eller förbud. Utöver eller i stället för korrigerande åtgärder kan IMY besluta om att ta ut en sanktionsavgift. Nästan alla överträdelser av dataskyddsförordningen kan leda till administrativa sanktionsavgifter.

Sanktionsavgiftens syfte är att vara effektiv, proportionell och avskräckande. För en myndighet är det högsta maxbeloppet 10 miljoner kronor. De högsta beloppen är tänkta för de allra allvarigaste överträdelserna och för de största organisationerna.

Sammanfattning

Ett dataskyddsbuds viktigaste uppgifter är att ge råd och stöd samt att ha en kontrollerande funktion så att dataskyddslagstiftningen efterlevs. Det operativa arbetet i den personuppgiftsansvariges förvaltning behöver utföras av personer som är anställda hos personuppgiftsansvarig.

Organisation och struktur för dataskyddsarbetet

Vid genomgång av era svar kan vi se att det finns en organisation med utsedda roller för nämndens dataskyddsarbete. Personerna får utbildning inom dataskyddsområdet. Detta är grundförutsättningar för att dataskyddsarbetet ska kunna fungera.

Det finns rutiner för att informera personuppgiftsansvarig myndighet om sitt ansvar.

Nämnden har beslutat om delegationsordning för dataskyddsfrågor. Det är inget krav enligt GDPR, men det finns fördelar med att göra det.

Dataskyddsförordningen och annan dataskyddslagstiftning gäller, men organisationen behöver bestämma hur det ska genomföras lokalt genom egna styrdokument. Ni har antagit, en informationssäkerhetspolicy.

Registerförteckningar

Att ha kontroll över sina registerförteckningar är också grundläggande för dataskyddsarbetet och det är bra att ni har upprättade förteckningar, rutiner för arbetet och att personuppgiftsansvarig får regelbunden information om aktuella registerförteckningar.

Tredjelsöverföring

Efter Schrems II-domen är det särskilt viktigt att ha kartlagt vilka tredjelsöverföringar som ni har. Förutsättningarna har ändrats genom att EU-kommissionen den 10 juli 2023 har beslutat att USA uppnår adekvat skyddsnivå, men vi rekommenderar att man fortsätter kartlägga sina tredjelsöverföringar och riskerna med det. Ni har kartlagt risker, och kommit fram till att ni inte gör några tredjelsöverföringar, men en översyn behöver göras utifrån de nya förutsättningarna med Data Privacy Framework.

De registrerades rättigheter

Av era svar framgår att ni har rutiner för att hantera de registrerades rättigheter och ni informerar även om rättigheterna på ett bra sätt.

Personuppgiftsbiträden

Ert arbete med personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) verkar fungera relativt tillfredsställande, men försök ingå PUB-avtal med instruktioner med samtliga personuppgiftsbiträden. Ni har rutiner för arbetet med att ta fram PUB-avtal.

Konsekvensbedömningar

Ni gör konsekvensbedömningar och har rutiner samt utsedda personer för detta arbete. Vi vill här påminna om att dataskyddsombudet ska rådfrågas i samband med konsekvensbedömningar. Det är bra att ni har utsedda personer som deltar i arbetet med konsekvensbedömningar.

Personuppgiftsincidenter

När det gäller hantering av personuppgiftsincidenter har ni rutiner för hantering av personuppgiftsincidenter och er personal informeras om rutinerna. Nämnden får regelbunden information om anmälda incidenter.

Informationssäkerhet

Vad gäller informationssäkerhetsarbetet så gör ni ett arbete med informationssäkerhetsklassning och ni har fastställda roller runt systemförvaltning.

Frågor om GDPR i samband med upphandling

När det gäller frågor om GDPR i samband med upphandling beaktas dataskyddsfrågor i samband med upphandling.

Ni tar delvis fram förslag till PUB-avtal med instruktioner som en del av upphandlingsunderlaget i samband med upphandling.

Sammanvägd bedömning

Vår bedömning är att det viktigaste som vård- och omsorgsnämnden i Katrineholms kommun behöver arbeta vidare med är:

1. När det gäller arbetet med PUB-avtal rekommenderar vi att ni tar fram avtal med samtliga biträden.
2. Fortsätter arbetet med att ta fram förslag till PUB-avtal med instruktioner som en del av upphandlingsunderlaget i samband med upphandling.

Dataskyddsteamet

Therese Jigsved
Förbundsjurist/DSO

Hugo Persson
Jurist dataskydd och IT-
rätt

Anders Danielsson
Informationssäkerhets-
specialist

Ria Larsson
Arkivarie

Organisation och struktur för dataskyddsarbetet

En personuppgiftsansvarig (PUA) är en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamål och medel för behandlingen av personuppgifter.

Normalt sett är varje myndighet (nämnd, styrelse eller annan myndighet) PUA för sin verksamhet. Det ska framgå i reglementet vilket ansvar myndigheten har.

PUA ansvarar bl a för att utse dataskyddsombud, för att föra register över behandlingar, fastställa laglig grund för behandling, fastställa ändamål och syfte med behandling, anmäla personuppgiftsincidenter, vidta åtgärder så att behandlingen är säker, samt vidta åtgärder för att säkerställa att dataskyddsförordningen följs.

För att uppgifterna ska utföras behöver det finnas en organisation och struktur för dataskyddsarbetet.

1. Finns en beslutad lokal organisation för dataskyddsarbete inom er myndighet?

Ja, förvaltningsledning fattar årligen beslut kring organisationen i samband med att årets aktivitetsplan för dataskyddsarbete fastställs.

Kommentarer:

Det är viktigt att det finns en lokal organisation för dataskyddsarbetet och att den är beslutad och känd inom verksamheten. Dataskyddsarbetet ska vara en naturlig del av det administrativa arbetet. Det bör vara dataskyddssamordnaren som leder och samordnar det lokala dataskyddsarbetet.

Det är bra att det finns en beslutad lokal organisation inom er organisation då det är en förutsättning för att dataskyddsarbetet ska fungera.

2. Är arbetsuppgifterna inom dataskydd fördelade på utsedda tjänstepersoner inom er myndighet?

Ja

Kommentarer:

Roller för dataskyddsarbete behöver utses då det är en förutsättning för att organisationen ska arbeta systematiskt med dataskyddsfrågor. Dataskyddsteamet föreslår att man kallar rollerna dataskyddssamordnare och dataskyddsredogörare, men man kan naturligtvis välja andra benämningar. Rollen som övergripande kontaktperson till oss inom dataskyddsteamet vill vi gärna att ni kallar dataskyddssamordnare.

Det är bra att roller för dataskyddsarbetet har utsetts och förutsättningar finns för ett systematiskt dataskyddsarbete.

3. Deltar de som utsetts att arbeta med dataskyddsfrågorna inom er myndighet på den utbildning som dataskyddsteamet erbjuder?

Delvis, flera har deltagit men inte alla.

Kommentarer:

Att få regelbunden utbildning är en grundförutsättning för att medarbetare ska kunna göra ett bra jobb och utvecklas i sina kunskaper och färdigheter. Sydarkivera erbjuder grundutbildning inom allmän dataskyddsjuridik och informationssäkerhet med fokus på dataskyddsfrågorna som ingår i tjänsten. Dessa utbildningar genomförs digitalt vid fyra tillfällen per år. Vidare erbjuds nätverksträffar för dataskydd, främst till övergripande kontaktperson, med fördjupande utbildningsmoment och erfarenhetsutbyten vid fyra tillfällen per år som också ingår i tjänsten. I mån av plats är även andra välkomna till nätverksträffarna. Två gånger per år har vi digitala arbetsmöten då vi fokuserar på att gå igenom, diskutera och uppdatera mallar och dokument.

Det är bra att de som utsetts att arbeta med dataskyddsfrågor får utbildning i dataskyddslagstiftningen och vi rekommenderar att ni fortsätter uppmuntra medarbetare till att delta i våra dataskyddsutbildningar.

4. Finns det en rutin för att informera personuppgiftsansvarig myndighet om sitt ansvar enligt dataskyddslagstiftningen?

Ja, dataskyddssamordnare deltar på nämnden minst en gång per år och informerar. Samt att alla får en grundläggande information/utbildning vid varje ny mandatperiod.

Kommentarer:

Personuppgiftsansvarig myndighet behöver få information om sitt ansvar enligt dataskyddslagstiftningen och det behöver finnas en rutin för detta. Normalt sett är det ju inte personuppgiftsansvarig själv som utför dataskyddsarbetet, men personuppgiftsansvarig behöver känna till sin roll och sitt ansvar. Det är lämpligt att t ex lägga in det som ett informationsärende i årsplaneringen. Vi rekommenderar att information till personuppgiftsansvarig om sin roll och ansvar bör lämnas minst en gång per mandatperiod. Är det flera förtroendevalda som byts under mandatperioden bör information lämnas till nya förtroendevalda. En fördel med att informationen lämnas vid ett sammanträde är att det dokumenteras i protokoll och kan följas upp.

Det är bra att personuppgiftsansvarig regelbundet får information om sin roll och sitt ansvar och att ni har en rutin för att fånga upp denna fråga.

5. Har personuppgiftsansvarig myndighet delegerat beslutanderätt för dataskyddsfrågor i sin delegationsordning?

Ja

Kommentarer:

Dataskyddsteamet har tagit fram en mall för delegation av dataskyddsfrågor som kan inkorporeras i den sammanhållna delegationsordningen för styrelsen eller nämnden. Att ha delegerat de ärenden som enligt dataskyddslagstiftningen kan komma att behöva fattas beslut om är ett effektivt sätt att jobba. Ärendetyperna blir synliga för både organisationen och för personuppgiftsansvarig och det finns en beredskap och planering när ärende uppstår.

Det är bra att ni har delegerat beslutanderätt för dataskyddsfrågor inom er verksamhet.

6. Vilka styrdokument gäller för er myndighet vad gäller dataskyddsfrågor?

Informationssäkerhetspolicy

Kommentarer:

Dataskyddsförordningen och annan dataskyddslagstiftning gäller, men organisationen behöver bestämma hur det ska genomföras lokalt genom egna styrdokument.

Det är bra att ni har tagit fram och beslutat om styrdokument för er verksamhet.

Registerförteckning

Varje personuppgiftsansvarig (PUA) ska föra ett register över behandlingar som utförs under dess ansvar. Registret ska bland annat innehålla kontaktuppgifter till PUA och dataskyddsombud, ändamålen med behandlingen, typer av registrerade och kategorier av personuppgifter, gallringsfrister och säkerhetsåtgärder.

7. Har ni upprättat registerförteckning enligt art. 30 GDPR?

Ja

Kommentarer

Att upprätta registerförteckning över behandling av personuppgifter är ett grundläggande krav på personuppgiftsansvarig. Det är normalt sett inte personuppgiftsansvarig själv som gör förteckningen, men det är personuppgiftsansvarig som ansvarar för att det blir gjort och för att det finns resurser som gör arbetet.

Det är bra att ni gått igenom era personuppgiftsbehandlingar och förtecknat dem i register.

8. Har ni rutiner för arbetet med registerförteckningen?

Ja, ingår i årshjulet i aktivitetsplanen.

Kommentarer:

Det är viktigt att organisationen har bestämt hur arbetet med registerförteckningen ska gå till genom att anta egna rutiner. Det kan gälla t ex vilken mall eller systemstöd som ska användas för registerförteckning, men även för att hålla registerförteckningen aktuell.

Det är bra att ni har rutiner för ert arbete med registerförteckningarna.

9. Får er myndighet information om aktuella registerförteckning?

Ja

Kommentarer:

Personuppgiftsansvarig ansvarar för att registerförteckningen hålls aktuella och behöver därför få regelbunden information om statusen. Informationen bör lämnas vid sammanträde så att informationen dokumenteras i protokoll och kan följas upp. Det är lämpligt med information ungefär en gång per år.

Det är bra att ni ger regelbunden information om aktuell registerförteckning till personuppgiftsansvarig.

Tredjelandsoverföring

Det finns en allmän princip i art. 44 GDPR om att överföring av personuppgifter till tredje land (utanför EU/EES) eller en internationell organisation bara få ske om PUA /PUB uppfyller villkoren i GDPR. Annars är det förbjudet att föra personuppgifter utanför EU/EES.

Personuppgifter får överföras till tredjeland eller internationell organisation om EU-kommissionen har beslutat att mottagaren kan säkerställa en adekvat skyddsnivå (art. 45). Vidare finns det användande av EU-kommissionens standardavtalsklausuler enligt art. 46, bindande företagsbestämmelser enligt art. 47 eller undantag i särskilda situationer enligt art. 49. Vid genomgång av tredjelandsoverföringarna behöver man dokumentera i registerförteckningen vilket rättsligt stöd (överföringsmekanism) som används.

Den 10 juli 2023 tog EU-kommissionen ett beslut som innebär att USA har adekvat skyddsnivå. Beslutet innebär att det är lagligt att föra över personuppgifter till USA under förutsättning att mottagaren är ansluten till Data Privacy Framework List. Amerikanska företag kan ansluta sig till Data Privacy Framework List och åtar sig då att följa ett antal krav vad gäller dataskydd. En överföring av personuppgifter till ett område som har adekvat skyddsnivå är laglig och kräver inget särskilt tillstånd eller särskilda skyddsåtgärder.

10. Har ni med anledning av Schrems II-domen gått igenom och fastställt vilka behandlingar hos er som innebär tredjelandsoverföring?

Ja

Kommentarer:

Den 16 juli 2020 meddelade EU-domstolen en dom i det så kallade Schrems II-målet. EU-domstolen slår fast att Privacy Shield-avtalet mellan EU och USA inte ger ett tillräckligt skydd för personuppgifter när dessa förs över till USA och ogiltigförklarades därför.

Dataskyddsteamet tog fram en vägledning med anledning av Schrems II-domen och även den europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB) tog fram vägledning. Nästan exakt två efter Schrems II-domen har EU-kommissionen nu beslutat att USA har adekvat skyddsnivå.

Vad behöver man som organisation göra med anledning av beslutet om adekvat skyddsnivå för USA?

Vi rekommenderar att man fortsätter kartlägga tredjelandsoverföringar.

Gå igenom avtal med leverantörer, PUB-avtal mm för att se om personuppgiftsbehandlingen innebär tredjelandsoverföring. Kontrollera om mottagaren av personuppgifter finns med på listan över områden som har adekvat skyddsnivå.

Gäller det USA, kontrollera om mottagaren finns med på Data Privacy Framework List. Finns mottagaren med på Data Privacy Framework List är tredjelandsöverföringen laglig.

Dokumentera resultatet av kartläggningen, gärna i registerförteckningen.

11. Har ni kartlagt vilka risker som finns med anledning av tredjelandsöverföringen?

Nej, vi har inga tredjelandsöverföringar.

Kommentarer:

En överföring av personuppgifter till ett område som har adekvat skyddsnivå är laglig och kräver inget särskilt tillstånd eller särskilda skyddsåtgärder. Men det kan ändå finnas risker och som dataskyddsombud rekommenderar vi att ni kartlägger risker även vad gäller överföring av personuppgifter till områden som har adekvat skyddsnivå. En risk som vi redan ser vad gäller Data Privacy Framework är att regelverket förmodligen kommer att prövas rättsligt och det finns risk att beslutet om adekvat skyddsnivå för USA upphävs. Det kan vara bra att ha med alternativa lösningar i den långsiktiga planeringen.

Använder man sig av standardavtalsklausuler som rättsligt stöd för att göra tredjelandsöverföringar behöver man kartlägga vilka risker som finns och sedan göra en konsekvensbedömning enligt art. 35 GDPR.

Olika skyddsåtgärder kan bli nödvändiga att genomföra vid användande av standardavtalsklausuler. Skyddsåtgärder kan vara tekniska, organisatoriska eller beroende på avtalsvillkor.

Vi rekommenderar att ni kartlägger risker med tredjelandsöverföring utifrån de nya förutsättningarna.

De registrerades rättigheter

Enligt art 12 GDPR ska den personuppgiftsansvarige vidta lämpliga åtgärder för att till de registrerade tillhandahålla all information som avses i art 13 och 14 samt all kommunikation enligt art 15-22 och 34.

Informationen ska bland annat vara begriplig, klar och tydlig, särskilt den informationen som är riktad mot barn.

De viktigaste rättigheterna är:

- Få information om sina rättigheter – art 12
- Få tillgång till sina personuppgifter – art 15
- Få felaktiga personuppgifter rättade – art 16
- Få sina personuppgifter raderade (sällan hos myndigheter) – art 17
- Invända mot att personuppgifter används för t ex direktmarknadsföring – art 18
- Få information om vidtagen rättelse eller radering – art 19
- Rätt att flytta personuppgifterna (dataportabilitet) – art 20

12. Har ni rutiner för att hantera de registrerades rättigheter?

Ja

Kommentarer

Den registrerade, det vill säga den vars personuppgifter behandlas, har ett antal rättigheter enligt dataskyddsförordningen (GDPR). Personuppgiftsansvariga (PUA) har ett ansvar för att ha rutiner på plats för att kunna lämna information och kunna handlägga dessa rättigheter när någon begär det.

Under våren 2022 tog dataskyddsteamet fram riktlinjer för hantering av registrerades rättigheter där det finns mallar för beslut och rutiner för samtliga rättigheter.

Det är bra att ni har rutiner för att handlägga de registrerades rättigheter enligt GDPR.

13. Var informerar ni någonstans om de registrerades rättigheter?

Webbplats, intranät, blanketter, E-tjänster, kundtjänst/växel och servicecenter. Blanketter hänvisar till relevant digital information.

Kommentarer

Det är bra att ha information om de registrerades rättigheter på många ställen så att informationen har bra förutsättningar för att nå fram.

Man kan välja att informera i olika skikt beroende på vilket sätt man informerar på. Ibland kan det vara lämpligt att informera mycket kort och hänvisa till exempelvis hemsida för mer information. När det gäller information behöver man också tänka på att annan lagstiftning också ställer krav på informationen, t ex service och tillgänglighet för alla.

Personuppgiftsbiträden

Ett personuppgiftsbiträde kan vara en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet eller annat organ som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning. Personuppgiftsbiträde förkortas ofta PUB.

Personuppgiftsansvarig ska endast anlita biträden som ger tillräckliga garantier om att behandlingen av personuppgifter sker på ett sådant sätt att de uppfyller kraven i GDPR. När uppgifter behandlas av ett personuppgiftsbiträde ska hanteringen regleras genom ett s k PUB-avtal.

14. Anlitar ni personuppgiftsbiträden och har ni ingått PUB- avtal med instruktioner enligt art 28 GDPR?

Ja, vi anlitar personuppgiftsbiträden och vi har avtal med de flesta av biträdena. Vi har PUB-avtal för samtliga digitala system som innehåller personuppgifter.

Kommentarer:

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram mallar för PUB-avtal och instruktioner. Vi rekommenderar att alla använder sig av dessa mallar och tar fram förslag till PUB-avtal och instruktioner utifrån dessa mallar. Äldre PUB-avtal kan behöva en genomgång, men de är inte ogiltiga pga att de hänvisar till PuL i stället för GDPR. Men vi rekommenderar att gärna gå igenom äldre PUB-avtal och ta fram förnyade avtal.

Det är mycket viktigt att ha PUB-avtal med relevanta, tydliga och korrekta instruktioner. Om ett biträde inte får tillräckligt tydliga instruktioner om hur behandling får ske eller inte alls tar fram instruktioner faller ansvaret för dessa fel tillbaka på personuppgiftsansvarig.

En del systemleverantörer använder sig i stället av standardvillkor som vid behov ensidigt kan ändras av leverantören. Det är svårt att praktiskt få till regelrätta PUB-avtal med instruktioner med sådana leverantörer. Det kan också vara svårt att få till PUB-avtal med leverantörer av appar och sociala medier. Ett sätt att hantera det är att i möjligast mån undvika sådana leverantörer. Anser ni att ni ändå måste anlita en sådan leverantör rekommenderar vi att ni ställer frågor om personuppgiftsbehandlingen, framför era synpunkter och krav och dokumenterar leverantörens svar. Men det är ni som personuppgiftsansvarig som står risken om man står utan PUB-avtal.

Vi rekommenderar att ni går igenom er registerförteckning och försöker få till PUB-avtal med samtliga biträden. Gör gärna regelbunden kontroll av aktualiteten av PUB-avtal och dess instruktioner.

15. Har ni rutiner för framtagande av PUB-avtal med instruktioner?

Ja

Kommentarer:

Att ha bra PUB-avtal med instruktioner är viktigt för att kunna styra hur biträdet får behandla era personuppgifter. Det är viktigt att man inom organisationen har bestämt hur arbetet med PUB-avtal ska gå till i form av rutiner.

Det är bra att ni har rutiner för framtagande av PUB-avtal.

Konsekvensbedömning enligt art. 35 GDPR

Om en typ av behandling sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter ska PUA före behandlingen göra en bedömning av den planerade behandlingens konsekvenser för skyddet av personuppgifter.

Nya system innebär ofta nya tekniska möjligheter och införskaffande av nya system i verksamheten är ofta ett tillfälle då konsekvensbedömning behöver göras. För att få fram olika perspektiv och ta vara på kunskap som finns i organisationen är det bra att det finns en utsedd grupp med olika kompetenser som utför konsekvensbedömningen.

16. Har ni rutiner för genomförande av konsekvensbedömningar?

Ja

Kommentarer:

Om man inte har en rutin för konsekvensbedömning kan det bli osäkert vem som ska göra vad innan man påbörjar en ny behandling. Eller man kanske helt missar att göra en konsekvensbedömning om man inte har en känd rutin. Med hjälp av denna rutin kan den personuppgiftsansvarige enklare bedöma vilka behandlingar som innebär en särskilt stor risk för personers fri- och rättigheter.

Det är bra att ni har en rutin för konsekvensbedömning.

17. Gör ni konsekvensbedömningar om behandlingen sannolikt leder till hög risk för fysiska personers rättigheter innan en ny behandling påbörjas?

Ja

Kommentarer:

Det är viktigt att konsekvent göra konsekvensbedömning när en ny behandling sannolikt leder till hög risk. Dels är på grund av att det är ett krav enligt art. 35 GDPR, men också för att det leder till högre kvalitet i verksamheten när man konstaterar risker, konsekvenser och åtgärder för att minimera riskerna.

IMY har tagit fram en förteckning över när en konsekvensbedömning ska göras och vi rekommenderar att man tar del av den och följer IMY:s rekommendationer.

Det är bra att ni gör konsekvensbedömning när en ny behandling sannolikt leder till hög risk. Vi rekommenderar att ni fortsätter med detta arbete.

18. Vilka tjänstepersoner är utsedda att utföra era konsekvensbedömningar?

Dataskyddssamordnaren och IT-personal. Flera roller kan delta vid behov.

Kommentarer:

När man jobbar med dataskyddsfrågor och riskarbete är det en fördel att ha med personer med olika kompetenser och erfarenheter för att få fram så många bra perspektiv och bedömningar som möjligt.

Personuppgiftsincidenter

En personuppgiftsincident är en säkerhetsincident som kan innebära risker för människors friheter och rättigheter. Riskerna kan innebära att någon förlorar kontrollen över sina uppgifter eller att rättigheterna inskränks. En personuppgiftsincident kan få allvarliga konsekvenser för enskilda.

En personuppgiftsincident som inte hanteras på rätt sätt kan också påverka tilltron till den organisation som behandlar personuppgifter. Allvarliga incidenter kan också leda till att Integritetsskyddsmyndigheten inleder granskning med sanktionsavgift som följd.

19. Har ni rutiner för hantering av personuppgiftsincidenter med fastställd ansvarsfördelning?

Ja

Kommentarer:

När en personuppgiftsincident inträffar blir det ofta en allmän oro på en arbetsplats. Finns inte rutiner med fastställd ansvarsfördelning kan det bli svårt att agera på ett snabbt och effektivt sätt. Risken ökar för att personers fri- och rättigheter påverkas. Uppgift om vem som har befogenhet att anmäla personuppgiftsincident och vem som har uppdrag att dokumentera personuppgiftsincidenter bör finnas med i rutinerna. Dataskyddsteamet har tagit fram mallar för hantering av personuppgiftsincidenter som man kan utgå ifrån.

Det är bra att ni har rutin för hantering av personuppgiftsincidenter med fastställd ansvarsfördelning för att få en snabb och effektiv hantering av personuppgiftsincidenter.

20. Hur informeras personal om rutiner för personuppgiftsincidenthantering?

Intranät, arbetsplatsträff och internutbildning.

Kommentarer:

När en personuppgiftsincident inträffar blir det ofta en allmän oro och osäkerhet på arbetsplatsen. Det är bra och nödvändigt att se till att alla anställda känner till vad som ska göras om en personuppgiftsincident inträffar. Därför är det viktigt att alla i personalen känner till att det finns rutiner som ska användas. Det är bra att ni informerar all personal om rutiner för hantering av personuppgiftsincidenter på arbetsplatsträffar, intranät och liknande.

21. Får personuppgiftsansvarig information om inträffade personuppgiftsincidenter?

Ja

Kommentarer:

Det är viktigt att den som är personuppgiftsansvarig får information om inträffade och dokumenterade personuppgiftsincidenter som har förekommit inom dennes ansvarsområde. Särskilt viktigt är det att personuppgiftsansvarig får information om anmälda personuppgiftsincidenter, men de behöver också få samlad information om dokumenterade incidenter oavsett om de är anmälda eller ej. Detta för att bedöma åtgärder som behöver göras. Det är den som är personuppgiftsansvarig som har hela ansvaret för de personuppgiftsbehandlingar som görs inom verksamheten.

Det är en nödvändighet för den som är personuppgiftsansvarig att känna till de inträffade och dokumenterade personuppgiftsincidenter som inträffar så det är bra att ni informerar om det.

Informationssäkerhet

Enligt art. 5 och art. 32 GDPR ska personuppgifter behandlas på ett säkert sätt. PUA ska vidta säkerhetsåtgärder som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna, inbegripet skydd mot obehörig eller otillåten behandling och mot förlust, förstöring eller skada genom olyckshändelse. Detta ska göras med användning av lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder (integritet och konfidentialitet).

22. Informationssäkerhetsklassar ni den informationen som er myndighet hanterar?

Delvis, vi har påbörjat arbetet med att informationssäkerhetsklassa alla nya system och tjänster som köps in. Över tid så kommer samtliga system bli klassade i samband med att avtal behöver förnyas/förlängas.

Kommentarer:

Att informationssäkerhetsklassa sin information är en viktig del av informationssäkerhetsarbetet. Klassning görs för att organisationen ska få en bild av vilken information myndigheterna hanterar, hur känslig den är och hur den bör hanteras och förvaltas. Varje myndighet bör klassificera all sin information.

Det är bra att ni delvis informationssäkerhetsklassar er information. Vi rekommenderar att ni fortsätter arbetet och ha som mål att klassa alla informationstyper.

23. Har ni fastställda roller runt systemförvaltning (dvs systemägare, systemförvaltare, driftansvar) hos er?

Ja, inom vår myndighet.

Kommentarer:

Att ha fastställda roller för systemförvaltning är en viktig del i att ha ordning och reda i sin förvaltning.

Det är bra att ni har fastställda roller.

Frågor om GDPR i samband med upphandling

I samband med upphandling behöver man ta upp frågor om dataskydd. Är det en tjänst som ska upphandlas är det viktigt att man vet vilka roller parterna får. Innebär tjänsten att utföraren blir personuppgiftsbiträde eller blir utföraren personuppgiftsansvarig? I samband med att organisationen ska skaffa nya system är det bra att tänka igenom så att det ställs krav i upphandlingsunderlaget även på frågor som rör dataskydd. Vid upphandling är det viktigt att adekvata krav på val av säkerhetslösningar, behörighetskontroller, överföringsteknik, lagringstjänster mm ställs. Många myndigheter anlitar upphandlingscentraler som sköter upphandlingarna åt myndigheterna och även där behöver myndigheterna säkerställa att dataskyddsfrågorna beaktas

24. Beaktas dataskyddsfrågor i samband med upphandling?

Ja

Kommentarer:

I samband med upphandling är det många saker att ta ställning till och dataskydds-frågorna behöver beaktas redan på detta stadium.

Det är också viktigt att man har olika roller klara för sig. Den upphandlande organisationen är ofta personuppgiftsansvarig och leverantören är ofta biträde. Vid upphandling måste ansvar, roller och villkor för personuppgiftsbehandlingen framgå redan av upphandlingsdokumenten, bland annat genom krav på anbudsgivarna, krav på tjänsten och genom särskilda kontraktsvillkor.

Ofta krävs samverkan mellan olika funktioner hos den upphandlande myndigheten. Funktioner som bör involveras är IT-säkerhetsansvariga, jurister och dataskyddssamordnare. Dataskyddsombudet kan också tillfrågas för vägledning.

På Upphandlingsmyndighetens hemsida finns bra information om vad man kan tänka på vid GDPR och upphandling.

Det är bra att dataskyddsfrågor beaktas hos er i samband med upphandling.

25. Tar ni fram förslag till PUB-avtal med instruktioner som en del av upphandlingsunderlaget i samband med upphandling?

Delvis. Vi försöker skicka med utkast med förslag till PUB-avtal men instruktionerna är ofta svåra att definiera tidigt i upphandlingsprocessen. Vi ställer alltid krav på att vi använder oss av SKRs mall för PUB-avtal.

Kommentar:

Det är bra att ha förslag till personuppgiftsbiträdesavtal med instruktioner som en del av upphandlingsunderlaget för då vet leverantören vad det är som ni förväntar er. Om man inte har med förslag till PUB-avtal och instruktioner kan det lätt bli så att man hamnar i underläge gentemot leverantören och har svårt att med framgång hävda sina krav.

Det är bra att ni har påbörjat arbetet med att ta fram förslag till PUB-avtal med instruktioner som en del av upphandlingsunderlaget. Vi rekommenderar att ni inför det som rutin.

Meddelanden

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisningen av meddelandena.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

- Beslut den 20 november 2023 i ärende om tillsyn av ej verkställt beslut (3.3.1-24165/2022). IVO avslutar ärendet och bedömer att det inte finns skäl att ansöka om utdömmande av särskild avgift hos förvaltningsrätten. Hnr 2023:1169.

Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag den 18 september 2023:

- § 169: Sammanträdesdagar 2024 kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Hnr 2023:955.

Protokollsutdrag den 23 oktober 2023

- § 184: Val av ledamöter och ersättare i vård- och omsorgsnämnden, mandatperioden 2024. Hnr 2023:1201.
- § 187: Delårsrapport 2023. Hnr 2023:1098.
- § 193 Revidering av styrdokumentet Representation, gåvor, mutor och jäv för anställda och förtroendevalda. Hnr 2023:1116, 1117.

Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag den 25 oktober 2023:

- § 239: Kommunstyrelsen förlänger giltighetstiden på följande styrdokument till 2024-12-31:
 - Rese- och fordonspolicy
 - Handlingsplan för dagvatten 2018-2021
 - Anvisningsdokument för föreningsstöd
 - Strategi för suicidprevention Katrineholms kommun.

Vidare förlängs giltighetstiden till 2025-12-31 för Katrineholms kommun Kemikalieplan 2018-2021. Hnr 2023:1123.

2023-12-05

- § 240: Förlängd giltighet t.o.m. 2027-12-31 för program för uppföljning av privata utförare. Hnr 2023:1124.
- § 241: Förlängd giltighet t.o.m. 2027-12-31 för regler för Katrineholms kommuns förtjänsttecken m.m. Hnr 2023:1125.
- § 243: Förlängd giltighet t.o.m. 2027-12-31 av riktlinjer för Katrineholms kommuns minoritetspolitiska arbete 2024-2027. Hnr 2023:1126.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

- Minnesanteckningar från funktionsrättsrådet den 11 november 2023. Hnr 2023:1186.

Vård- och omsorgsförvaltningen

- Kvartalsuppföljning av verksamheten med fixartjänst. Hnr 2023:1005, 2023:1075.
- Minnesanteckningar från brukardialog:
 - Barn och ungdom, funktionsstöd, den 12 oktober 2023. Hnr 2023:1102.
 - Lövåsgården den 26 oktober 2023. Hnr 23023:1170.
 - Norrgläntan den 27 november 2023. Hnr 2023:1202.
- Minnesanteckningar från samråd med intresseorganisationerna inom funktionshinderområdet den 11 september och den 20 november 2023. Hnr 2023:1174, 1175.
- Redovisning av bidrag till Musikfestival för mogna 2023 har skickats till kommunledningsförvaltningen den 31 oktober 2023. Hnr 2023:1103.

Mona Kjellström
Nämndsekreterare

Redovisning av delegationsbeslut

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbesluten.

Sammanfattning av ärendet

Nedan redovisas de beslut som fattats med stöd av gällande delegation på nämndens vägnar.

Tjänstemannabeslut

Datum	Typ av beslut	Beslutande
2023-09-01--11-30	Bostadsanpassningsbidrag	Handläggare
2023-09-01--11-30	Färdtjänst/riksfärdtjänst	Handläggare
2023-09-01--11-30	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade	Handläggare
2023-09-01--11-30	Socialtjänstlagen (SoL)	Handläggare
2023-10-04, § 26	Beslut att brister i utförandet av personlig omsorg, intimhygien och byte av inkontinenshjälpmedel nattetid bedöms vara en påtaglig risk för ett missförhållande enligt 14 kap § ,6 socialtjänstlagen (lex Sarah). LS 2023:8. Hnr 2023:976.	Petra Kruse, verksamhetschef förvaltningskontoret
2023-10-26, § 29	Beslut att rapporterad händelse om misstänkt ekonomisk förlust för enskild brukare bedöms vara ett missförhållande enligt 24 e § lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (lex Sarah). LS 2023:7. Hnr 2023:1081.	Petra Kruse, verksamhetschef förvaltningskontoret

Datum	Typ av beslut	Beslutande
2023-10-31, § 30	Beslut att avsluta ärende enligt lex Sarah gällande misstanke om försvunna privata medel i ett särskilt boende för äldre. Missförhållande föreligger inte då undersökning visade att inga privata medel saknas. Orsak till misstanken var utebliven signering på kassablad. LS 2023:10. Hnr 2023:1111.	Petra Kruse, verksamhetschef förvaltningskontoret

Ordförandebeslut

Datum	Typ av beslut	Beslutande
2023-11-17, § 33	Yttrande till Förvaltningsrätten över IVO:s ansökan om särskild avgift enligt 16 kap. 6a § socialtjänstlagen. Hnr 2023:1163.	Johanna Karlsson, ordförande

Redan anslagna delegationsbeslut

Datum	Typ av beslut	Beslutande
2023-10-31, § 31 Anslaget 2023-11-01--22	Rapport av ej verkställda beslut tredje kvartalet 2023.	Johanna Karlsson, ordförande
2023-11-09, §§ 36-37 Anslaget 2023-11-10--12-02	Individärenden.	Enskilda utskottet

Mona Kjellström
Nämndsekreterare